

Białoruska Komisja Wojskowa w świetle materiałów przechowywanych w Fondzie Trofiejnym w Moskwie

Joanna Gierowska-Kałużur

Problem powstania i funkcjonowania Białoruskiej Komisji Wojskowej (BKW) obrósł nalotem niepotrzebnych mitów, co jest nie tylko skutkiem niewielkiej ilości zachowanego materiału źródłowego, ale również skutkiem uprawiania przez lata rozmaitych, rozbieżnych polityk historycznych. Większość polskich historyków opiera swą wiedzę na enuncjacjach prasowych i komunikatach, część na materiałach przechowywanych w Centralnym Archiwum Wojskowym w Rembertowie, które nie zostały ewakuowane z miasta we wrześniu 1939 r. i wskutek znanych wydarzeń – koniec końców znalazły się w Fondzie Trofiejnym w Moskwie. Wiadomo więc, że Gazeta Poranna nr 167 (2389), z 21 czerwca 1919 r. podała, iż w trakcie audjencji w Belwederze Jan Łuckiewicz, Paweł Aleksyuk, Klaudiusz Duszewski skierowali do Józefa Piłsudskiego prośbę o przyłączenie całej Białorusi do Polski, a 28 lipca 1919 r., w tym samym miejscu, B. Taraszkiewicz, M. Kochanowicz, P. Aleksyuk złożyli deklarację lojalności wobec Polski.

Z kolei większość historyków białoruskich, zajmujących się tym tematem przechodzi nad tymi faktami milcząco do porządku. Zamiast tego akcentuje, iż 14 sierpnia 1919 r. Centralna Rada Białoruska Wileńszczyzny i Grodzieńszczyzny w swej proklamacji skierowanej do Naczelnika Państwa Polskiego i Naczelnego Wodza WP stwierdziła, że „przyznanie narodowi białoruskiemu prawa do niezależnego bytu i pomoc w tym kierunku ze strony demokracji polskiej przyniesie obu stronom jedynie korzyści, położy bowiem twardy fundament pod przyszłe zgodne współzycie i przyjaźń, prośba o poparcie w tworzeniu białoruskiej siły zbrojnej”¹.

W tzw. Fondzie Trofiejnym w Rosyjskim Państwowym Archiwum Wojskowym w Moskwie, w Zespole NDWP przechowywane są bezcenne materiały, m.in. dwie teki materiałów Białoruskiej Komisji Wojskowej (BKW) o zawartości niezwykle interesującej nie tylko Białorusinów, choć dla nich to skarbiec danych biograficznych ich bohaterów. W roku 2011, gdy prowadziłam w kwerendę akurat w tekach 199 i 200, nie widniały w metryczkach wpisy historyków publikujących na temat białoruskich od-

---

¹ IJP AOG AGNW T.18 t.1 Tu cyt. za polskim historykiem J.Ciskiem praca doktorska, Uniwersytet Wrocławski IN-VIII/4000/21/93 s. 109-110.

działów wojskowych w Polsce, czyli Krystyny Gomółki,² Olega Łatyszonka,³ Jerzego Grzybowskiego, Eugeniusza Mironowicza i innych.

Publikowane tu materiały rejestrowałam „dla siebie”, bynajmniej nie z myślą o publikacji źródłowej. To nieuchronnie wpłynęło na skupienie się na informacji, a nie na formie dokumentów. W ostatnich latach zmieniłam koncepcję swojej książki dotyczącej kwestii białoruskiej w polityce Józefa Piłsudskiego i żmudnie zebrany materiał nie będzie w niej wykorzystany w sposób proporcjonalny do włożonej w jego pozyskanie pracy. Z drugiej strony mam świadomość, że to czego nie wykorzystam w swoim tekście może mieć kapitalne znaczenie dla innych badaczy, dla których archiwa moskiewskie nie są łatwo dostępne. Postanowiłam więc, korzystając z uprzejmości „Nowego Prometeusza”, upowszechnić pokłosie swoich poszukiwań jako załącznik materiałowy do swoich tez, zarówno tych już przedstawionych w numerze 10. „Nowego Prometeusza” z grudnia 2016, jak też tych, które dopiero systematycznie będą opublikowane. Materiały z premedytacją publikuję bez poprawek niektórych błędów językowych, które wiele mówią o autorach dokumentów. Na tej zasadzie również liczne oboczności w zapisie tych samych, wydaje się, nazwisk występujące w tych tekstach i spisach zostały zachowane.

Teczka 199 Zespołu NDWP przechowywanego w Fondzie Trofiejnym⁴ licząca kart 341 opisana jest, nie do końca zgodnie z prawdą, „*Protokoły posiedzeń Białoruskiej Komisji Wojskowej*”. Protokoły znajdują się tu dwa – oba z 1 lipca 1920 roku w języku polskim oraz w języku rosyjskim oraz „*Zdanie odrębne pana [Pawła] Aleksiuka [do protokołu 1 lipca]*” wraz ze „*Zdaniem osobnym pana R. Muraszki [do protokołu z 1 lipca]*”.

W teczce 199 znajdują się rozkazy o powołaniu i organizacji BKW, liczne, nie-datowane, różniące się spisy oficerów, wojskowych urzędników Dowództwa Wojsk Białoruskich, a także oficerów – instruktorów polskich oraz korespondencja służbowa dotycząca sprawy podpułkownika Łappo – Starzeniewskiego i innych.

Teczka 200⁵, licząca kart 435 opisana jest w zasadzie zgodnie z prawdą – „*Ankiety i spisy oficerów armii białoruskiej*”. Oprócz kwestionariuszy zatytułowanych „*Stan służby oficera Wojska Białoruskiego*” wypełnionych bądź rękopiśmiennie (zdarza się niemal całkowicie nieczytelnie) bądź maszynowo, bądź w języku polskim, bądź w rosyjskim, bądź w białoruskim znajdują się liczne spisy, m.in. „*Spis oficerów przyjętych i zaliczonych do czasowej rezerwy i na ogół [sic!] zarejestrowanych w Białoruskiej Wojskowej Komisji*” (w języku rosyjskim), „*Spis oficerów przyjętych do Wojska Białoru-*

² K. Gomółka, *Działalność i rozpad białoruskich Oddziałów Wojskowych 1917-1920*, *Studia i Materiały do historii Wojskowości* T. XXXIV Wwa 1992.

³ O. Łatyszonek, *Białoruskie formacje wojskowe 1917-1923*, Białystok 1995 ss. 273, tegoż Żaunery BNR, Białystok 2009 ss.366

⁴ RGWA Fond 471 K opis 1 teczka 199.

⁵ RGWA Fond 471 K opis 1 teczka 200.

skiego Podkomisją Personalno-Ewidencyjną Białoruskiej Komisji Wojskowej” (w języku polskim), „*Spis urzędników wojskowych przyjętych do Wojska Białoruskiego Podkomisją Personalno-Ewidencyjną Białoruskiej Komisji Wojskowej*” (w języku polskim). W tece tej znajdują się również w rozproszeniu dokumenty personalne – np. stanowiący załącznik do kwestionariusza „praporszczyka 300 Zasławskiego pułku piechoty Iwana Maczellego” - „*Nagradnoj list*”. (k.232) czy Pismo nr 789 Prezesa Prezydium BKW z 1 lipca 1920 Pawła Aleksyuka „*Do Pana Dowódcy D.O. E. Mińsk*” w sprawie przewidzianego do skreślenia Mikołaja Dziemidowa z rękopiśmiennym dopiskiem P. Aleksyuka z 6 VII 1920, w którym P. Aleksyuk daje osobistą gwarancję za prawomyślność polityczną i lojalność oficera Dziemidowa (k. 300).

Ogólnie rzecz ujmując zawartość tek nie pozostaje w porządku ani alfabetycznym, ani chronologicznym, jest sporo dubletów bądź odpisów. Największym wyzwaniem dla badaczy jest zmienna zawartość nazwisk umieszczonych na kolejnych listach, dodatkowo z reguły nie opatrzonych datą i informacją w jakim celu je sporządzono, a listy przewodnie do nich są bądź zagubione, bądź w zupełnie przypadkowym miejscu. Do list są podpisywane różne nazwiska.

><

W tece 199 znajduje się kompletny spis (**dalej Spis**) dokumentów dotyczących utworzenia i funkcjonowania BKW, ułatwiający odtworzenie chronologii wydarzeń.⁶Jednak nie wszystkie dokumenty wymienione w Spisie znajdują się w tej tece (w oryginałach lub kopiach). Sam Spis jest jednak niezwykle pomocny przy ustaleniu chronologii wydarzeń do początków lipca 1920 r. Informacji o wydarzeniach późniejszych teki 199 i 200 nie zawierają.

* W aktach oczywiście znajduje się (nawet dwa egzemplarze) **Dekret Naczelnego Wodza w sprawie organizacji Oddziałów Białoruskich z 22 X 1919**⁷.

⁶ Teki 199 k. 228-229 Rozkazy i rozporządzenia władz polskich w sprawie tworzenia oddziałów białoruskich [Spis]

⁷ Teki 199 k. 4-5, k. 28 -28 v NDWP SG O I Ne 3760/I 22 X 19 [ogłoszony w Dzienniku rozkazów wojskowych N 96]. Zaciąg przewidywano ochotniczy, przez PKU, białoruscy oficerowie zakwalifikowani przez BKW mieli być zatwierdzani przez ZCZW w porozumieniu z DOG Grodno. Dowództwo powierzono płk H. Konopackiemu, podlegającemu poprzez DOG Grodno Ministerstwu Spraw Wojskowych. Oddziały białoruskie idące na front miały przechodzić pod dowództwo przełożonej sobie grupy dowództwa Frontu Litewsko – Białoruskiego, zaś Konopackiemu podlegać miały tylko pod względem uzupełnień] Organizować postanowiono „na razie” 2 bataliony strzelców białoruskich z odpowiednimi kompaniami białoruskimi; łącznika m. Intendenturą DOG Grodno a Oddziałami białoruskimi wyznaczyć miał płk Konopacki-(jednego oficera białoruskiego). Miejscem formowania oddziałów miał być pierwotnie Słonim. Jednak w piśmie (k.29) MSWojsk Dep I Mob. Org. Nr 692/Org. Warszawa 1 II 1920 II Viceminister Sosnkowski do Generalnego Inspektoratu Piechoty. W sprawie zakwaterowania i zaprowiantowania Oddziałów Białoruskich czytamy: „DOG Grodno przygotowuje koszary w Baranowiczach, gdzie mają być zakwaterowane wszystkie białoruskie oddziały. Nie w Słonimie, Naczelnny Wódz wyraził zgodę”

Punkt V tego Dekretu ustanawiał Komisję Wojskową i brzmiał

„Celem przeprowadzenia pracy organizacyjnej i przygotowawczej dla stworzenia Oddziałów Białoruskich mianuje Białoruską Komisję Wojskową, która w porozumieniu z komisariatem ZCZW i DOG Grodno organizuje Oddziały Białoruskie:

- 1) przez dawanie odnośnych dyrektyw plk. Konopackiemu
- 2) przez powoływanie do życia odpowiednich podkomisji
- 3) Skład BKW: plk Konopacki, Rak-Michajłowski, sztabs-kpt Kuszel, Aleksiuik, plk Jakubowski, Muraszko, Owsianik, Pruszyński, sztabs-kapitan Jakubiecki
- 4) Jako miejsce urzędowania przeznaczam Mińsk.

Komisji Wojskowej Białoruskiej polecam zorganizować

I/ Podkomisję personalną, która:

- a) sprawdza dokumenty i kwalifikacje oraz przynależność do narodowości białoruskiej oficerów, życzących sobie służyć w Oddziałach Białoruskich
- b) przedstawia drogą służbową mi przez DOG Grodno i Ministerstwo Spraw Wojskowych do zatwierdzenia względnie mianowania panów oficerów lub aspirantów oficerskich.

W skład podkomisji personalnej wchodzi 5 członków delegowanych przez Komisję Wojskową Białoruską, oraz jeden oficer wyznaczony przez DOG Grodno. Jeden z członków Podkomisji jest stale delegowany do komisji przeglądowo-lekarskiej przy Dowództwie Oddziałów Białoruskich w Słonimie.

II/ Podkomisję Regulaminową, która się zajmie bezzwłocznie tłumaczeniem na język białoruski polskich, a w oddziałach białoruskich obowiązujących regulaminów”

Wykonanie postanowień Dekretu Naczelnego Wodza powierzono NDWP i Komisarjatu Generalnemu ZCZW .

* W piśmie MSW Dep. I N 5533/Org Organizacja Oddz. białor.⁸ znajdujemy m.in. informację o tym, iż oficerowie białoruscy zatwierdzeni przez Naczelnego

---

⁸ Teka 199 Odpisy k. 30, k. 220, k.341. 20 XI 1919 MSWojsk DEP I Nr 5533/Org.. Organizacja oddziałów białoruskich podp II Viceminster Sosnkowski. Na podst. Dekretu Nacz. Wodza w sprawie organizacji oddziałów białoruskich ogłoszonego w Dzienniku Rozkazów Wojskowych Nr T 14 [skr. 96] wydaje się następujące zarządzenia uzupełniające:

W miarę napływu ochotników białoruskich do białoruskich oddziałów przystąpi plk Konopacki w pierwszym rzędzie do formowania kadr na razie 4-ch kompanii I-go baonu białoruskiego. Domen przydzieli do Dtw'a baonu i każdej kompanii po jednym oficerze w charakterze instruktora poza ty do każdej kompanii po 4-ch podoficerów instruktorów

Podoficerów Białorusinów mianuje plk Konopacki Celem pomieszczenia formacji białoruskich należy przygotować w Słonimie odpowiednie koszary. Domen Grodno stworzy dla formujących się oddziałów białoruskich osobną Komisję Kasową. Sprawy gospodarcze oddziałów białoruskich będą załatwiane przez Intendenturę O. Gen. Grodno.

W celu wyszkolenia podoficerów białoruskich w mundurze i służbie wewnętrznej obowiązującej w Wojsku Polskim tworzy się szkołę podoficerską w Słonimie obliczona na 100 uczniów . Dowództwo

Wodza zrównani są w prawach z polskimi, zaś komenda polska miała obowiązywać jedynie do czasu przetłumaczenia regulaminów na język białoruski. Plk Konopacki miał przystąpić, w miarę napływu ochotników, w pierwszym rzędzie do sformowania kadr. DOG stworzyć miało osobną komisję kasową dla Oddziałów Białoruskich. Podjęto decyzję o utworzeniu szkoły podoficerskiej w Słonimie na 100 słuchaczy a przy szkole podchorążych piechoty w Warszawie miano utworzyć pluton białoruski, do niego wyznaczać miał Konopacki. DOG miał stworzyć osobny oddział dla spraw Białoruskich, a plk Konopacki miał przydzielić tam 2 oficerów łącznikowych. Z kolei DOG miało odkomenderować jednego oficera w charakterze łącznika dla BKW.

* W tece 199 znajduje się nie tylko informacja o Rozkazie Nacz. Dow. z dn. 8 XI 19. o Organizacji Oddziałów Białoruskich ale też schemat zatytułowany :

Organizacja Dowództwa Oddziałów Białorusinów. Opracowano w Min Spr. Wojsk. Departament I Mob. Org. Ad nr 673/org.⁹

><><><

Szkoły oraz poszczególnych oddziałów szkoły obejma oficerowie białoruscy Do szkoły podoficerów w Słonimie przydzielili obóz podoficerów w Ostrowiu 4-ch oficerów i 15-tu podoficerów jako instruktorów. W szkole będzie obowiązywać program obozu podoficerów w Ostrowiu. Dowództwo Szkoły podlega pułkownikowi Konopackiemu.

- 3) Przy szkole podchorążych piechoty w Warszawie ma być utworzony pluton białoruski do którego pułkownik Konopacki wydzieli odpowiednich kandydatów, odpowiadających technicznym warunkom podanym w Dzienniku Rozk. Wojsk. Nr 49.
- 4) Przy dowództwie wojsk białoruskich zostanie utworzona rezerwa oficerska w której oficerowie białoruscy przejdą kurs musztry i służby wewnętrznej obowiązującej w Wojsku Polskim . Do rezerwy tej przydzielili I.S.W.P. 3-ch oficerów w charakterze instruktorów.
- 5) Oficerowie białoruscy zatwierdzeni przez Naczelnego Wodza posiadają wszystkie prawa oficerskie na równi z oficerami armii polskiej.
- 6) Wykłady w wyżej podanych szkołach maja być tłumaczone na język białoruski. Komendy obowiązują na razie w języku polskim do czasu przetłumaczenia przez Komisje Wojskowa Białoruska , regulaminów polskich na język białoruski.
- 7) Domen stworzy oddzielny oddział dla spraw białoruskich do którego plk Konopacki przydzieli 2ch oficerów w charakterze łączników.

Domen. Odkomenderuje jednego oficera jako łącznika do Komisji Wojskowej Białoruskiej.

Podp.: II Wiceminister Sosnkowski gen-por.

Za zgodność Szef Sekc. Org. kpt szt. Gen W Rackiewicz [?]

Otrzymują: Domen Grodno, Plk Konopacki, Gen Adiutantura, Komisja Wojsk Biał., Dow Frontu LitBR, Nacz. Dow. (Sztab Gen.), Gen.Insp. Piech., I.S.W.P., Insp. Jazdy, Insp.Art, Insp.I.I.S., Insp.I.W.L., Insp.W.L., Insp.W.Kol., Insp.W.Sam., Insp.W.Tab., Insp.Żand., Dep.II MSWojsk, Dep.III, Dep IV, Dep.V, Dep.VI, Dep.VII MSWojsk.,Dep.VIII, Dep.IX, Dep.X, Sekc.Bud.Wojsk., Sekc.Weteryn., Dep.I Sekc.Wyszcz., Dep.I. Sekc.Mob, Dep.I.Sekc.Pob., D.O.Gen. Warszawa, D.O.Gen.Lublin, D.O.G. Kielce, DOG Łódź, D.O.G. Kraków, D.O.G. Lwów, D.O.G. Poznań, D.O.G. Pomorze, Rezerwa 21 // w sumie 60 egzemplarzy.

⁹ Teka 199 k. 37.

*O sformowaniu 4 kompanii I baonu białoruskiego, przygotowaniu koszar i otworeniu szkoły w Słonimie na 100 osób z językiem białoruskim wykładowym mówi dokument: Uzupelnienie Dzienn. Rozk. Wojsk. Nr 96 pismo MSWojsk Dep. I Nr 5533/org¹⁰.

*Odpis pisma KG ZCZW Nr 2421 /Sek. Ośw. z dn. 18 XII 19. Zawiera zawiadomienie o wyjściu zaciągu ochotniczego z kompetencji Komisariatu Generalnego Zarządu Cywilnego Ziem Wschodnich (KG ZCZW) i podporządkowanie go Ministerstwu Spraw Wojskowych przez DOG Grodno. [Akcja werbunkowa nadal jednak miała pozostać w kompetencji KG ZCZW]¹¹.

*Pismo MSW z dn. 15 I 1920 L: 3629/634 T. 19/G.8 dotyczy zaopatrywania Oddziałów Białoruskich w pieniądze i żywność przez Intendenturę DOG Grodno¹².

*Z kolei pismo MSW Dep. I Mob. Org. z 6 II 20 dotyczy konieczności przeprowadzenia wewnętrznej reorganizacji BKW¹³.

*Zgodę na dopuszczenie do Szkoły Podchorążych w Warszawie kandydatów białoruskich zawierało pismo Nacz. Dow. WP Adiutantury Gen. z 20 II [20] 20 824/20. Sporządzona przez BKW „Lista urzędników i lista oficerów” w konsekwencji rezolucji DOG Grodno została odesłana do Oddz. II „dla rozpatrzenia i zebrania wiadomości o kandydatach”. Nie można jednak określić, która z licznych list nie opatrzonych datami utworzenia, znajdujących się w aktach, została ostatecznie wówczas wysłana.

*Pismo Dowódcy Wojsk Białoruskich z 24 II [1920] Nr 157 zwracało uwagę na brak jakiegokolwiek punktu zbornego i zawierało prośbę utworzenie w Mińsku etapu na 200 osób. Zwracało uwagę na krytyczny stan materialny oficerów.¹⁴

---

¹⁰ Teka 199 k. 30-31.

¹¹ Teka 199 k. k.289 KG ZW Ne 2421/Sek. Osob. 18 XII 1919 Do BKW/ Uwierzytelniony pieczęcią BKW odpis/ Na pismo BKW z 18 XII komunikuje

1) Na zasadzie rozkazu Ministerstwa Wojny /pismo denar. I.M.W.N 11036/IY P/ zaciąg ochotniczy na terenach Ziem Wschodnich z dniem 1 XII wyszedł z kompetencji KG ZCZW i podporządkowany został Ministerium Wojny przez DOG Grodno. Urzędy Zaciągowe ZCZW zostały zlikwidowane, a funkcje takowych przelane do PKU działających z ramienia D.O.G. Grodno

Wobec powyższego w sprawie przydziału komisarzy białoruskich należy zwrócić się do Ministerstwa Wojny względnie do D.O.G. Grodno.

2) Akcja werbunkowa nadal pozostaje w kompetencjach Komisarza Generalnego. W sprawie przydziału organów Białoruskich Werbunkowych do aparatu werbunkowego ZCZW Komisariat Generalny nie wydał zarządzenia, gdyż Dekret Naczelnego Wodza N.3760/I w sprawie organizacji i oddziałów nie daje na to podstawy [podpis] B. Komisarz Generalny Ziem Wschodnich.

¹² Teka 199 k. 287.

¹³ Teka 199 k. 283-284.

¹⁴ Teka 199 k. 308 Dca WOB 24 II 1920 N 157 Mińsk [tak] [podpis Konopackiego].

* Prezes Podkomisji Kwalifikacyjnej Białoruskiej Komisji Wojskowej 25 lutego 1920 roku przedstawił - w celu reaktywacji przez Naczelnika Państwa (nie Naczelnego Wodza) - listę oficerów przyjętych przez tę Podkomisję.¹⁵

*Z kolei pismo Białoruskiej Komisji Wojskowej z 25 II [1920] Nr 164 dotyczyło zmiany w regulaminie (chodziło o paragraf 98).

*Inne pismo Białoruskiej Komisji Wojskowej (podp. Owsianik) z tegoż samego 25 II Nr 172 zawierało wniosek o przyjęcie por. Branowskiego Władysława i Poźniaka Jana z WP do Oddziałów Białoruskich. Jak wynika z odnalezionych akt kwestia ta nie została rozstrzygnięta. Przydziałem Branowskiego był - 4 krakowski baon w Grodnie, Poźniaka Jana – DOG Grodno.¹⁶

*W tym samym czasie (26 II 1920) Intendentura DOG Grodno wystąpiła z pismem N L.30 informującym o nierozliczeniu BKW z 750 [000] mk i nowym zapotrzebowaniu przez płk. Konopackiego na 400 000. Z dokumentacji wynika iż do lipca 1920 roku kwota nie została rozliczona. Pomimo braku rozliczeń Dowódcy Wojsk Białoruskich 29 II [1920] wydano rozkaz przedstawienia listy kandydatów.

*Datowane tego samego 29 II 1920 roku pismo Nr 24 mówiło o powołaniu zaciągowych komisarzy przy PKU na terytorium Ziemi Białoruskich.¹⁷

Do DOG Grodno [wpłynęło 29 II 1920]. Wszyscy oficerowie zgrupowani są w Wilnie, Grodnie i Mińsku (Wileńskim, Grodzieńskim i Mińskim obwodach rezerwa)

Oficerowie w krytycznym stanie materialnym, nie otrzymują pensji, żyją ze swoich środków [w ślad za prośbą z 18 lutego Nr 136] proszę o rozstrzygnięcie otwarcia w Mińsku etapu na 200 osób i zebraniu na tym etapie wszystkich oficerów do odjazdu ich w Baranowicz[-] możliwość „spawania i uczucia towarzystwa” nadto „mieć ogólny wzgląd nad nimi i przesłuchać kursy języka białoruskiego” Zwracam się z prośbą o otwarcie w Mińsku etapu i zebraniu w nim wszystkich oficerów. Już – w myśl zarządzenia Ministerstwa Spraw Wojskowych Dep. I Mob. Org Nr 162/org pp 5 z Warszawy do Sztabu już przybywają polscy oficerowie[-]

¹⁵ Teka 199 k. 309 [NDWP BKW] 25 II 1920, N 173, Mińsk podp. wz Owsianik (prezes Prezydium BKW) A. Jakubecki (Prezes Podkomisji Kwalifikacyjnej Członek Komisji Wojskowej) Sekretarz F. Żolnierowicz [?] Oficer łącznikowy D.O.G. Grodno Zienkiewicz + PIECZĘĆ BKW [w centrum koń z ogonem **do góry**] Do Dowództwa D.O.G. Grodno. [Treść:] „Przesyłają 1) listę oficerów przyjętych przez Podkomisję Kwalifikacyjną; 2) stan służby i odpisy z dok. Ofic.[-] Podkomisja Kwalifikacyjna zgodnie z &5 Dekretu z 22 X 1919 uprasza D.O.G. przedstawić te listę Naczelnikowi Państwa Polskiego celem reaktywacji. Zalatwienie ww w D.O.G. Grodno podkomisja poleca Aleksemu Fochtow[-] uprasza o zwrot po przejrzeniu do rąk Fochta dla dalszego ich przedstawienia w Departamencie Personalnym MSW, dlatego że Focht już się porozumiał w tej sprawie z Szefem Departamentu Personalnego i sprawa ta potrzebuje jak najprędszego zalatwienia

¹⁶ Teka 199 k. 305.

¹⁷ Teka 199 k. 307 Dca WOB 29 II 1920 Nr 24 Grodno [podp. Konopackiego]. Do DOG Grodno o zezwolenie na przydzielenie do PKU na terytorium Ziemi Białoruskich komisarzy zaciągowych 1na powiat z ramienia BKW Odp Gen-por. I Dcy OG Grodno 1 III prośba o spis.

* Dca WOB (Konopacki) 29 II 1920 Pismem Nr 25 datowanym w Grodnie zwrócił się do DOG Grodno o zezwolenie na organizowanie Komisji Kwalifikacyjnej Lekarskiej w Mińsku. 1 III 1920 otrzymał odpowiedź odmowną. W uzasadnieniu wskazano iż Mińsk leży nie w kompetencjach DOG Grodno, sprawę polecono skierować – zgodnie z kompetencją - na adres Dowództwa Frontu Litewsko-Białoruskiego¹⁸.

*Pismo Nr 27 z 29 II 1920 dotyczyło wydania pozwolenia obejrzenia koszar w Baranowiczach.

* 13 marca Plk H. Konopacki wystosował do D.O.G. pismo następującej treści:

Dowódca Wojskowych Oddz Białoruskich plk H Konopacki 13 III 1920 N 285[powinno być 28] Do DOG Grodno. Plk Bitner.

„W myśl rozkazu Ministerstwa Spraw Wojskowych Dep. I Nr. 5533/Org mam przystąpić

- 1) do formowania kadrów I-go Baonu,
- 2) szkoły podoficerów,
- 3) Dwa Oddziałów Wojsk Białoruskich.

Obecnie przez Podkomisję Kwalifikacyjną Białoruską zostali przyjęci 89 oficerów¹⁹ dla służby w Oddziałach Białoruskich.

Po zatwierdzeniu ww wymienionych oficerów przez DOG Grodno część z nich muszą wyznaczyć do obsadzenia kadrów Dtwa, Szkoły Podoficerów i I-go Baonu Z reszty przyjętych i zatwierdzonych w myśl tego rozkazu p.4 tworzy się rezerwa oficerska w miejscu postoju Dtwa.

Proszę o pozwolenie na uruchomienie przy Dtwie rezerwy oficerskiej na 50 osób ponieważ , w myśl rozkazu NDWP Sztabu Generalnego I Nr 3760/I po sformowaniu I-go baonu powinien Em przystąpić do formowania następnego i wówczas chciałbym mieć gotową kadrę oficerską.²⁰

*Rozkaz MSWojsk Sztab Oddz I Nr 2485/Org [lub 2458, w kolejnych odpisach podawany jest inny numer] wydany w Warszawie 16 III 1920 o „Organizacji werbunku

---

¹⁸ Teka 199 k. 306.

¹⁹ Teka 199 k. 311-320 Spis oficerów przyjętych do Wojska Białoruskiego Podkomisja Kwalifikacyjna BKW [89].

Adnotacje tamże:

48. Dziechciarow Eliaszy, oficer kadrowy w szarzy podporucznika z 1912 roku ma być przyjęty w szarzy porucznika

57 Focht Aleksy, jako oficer z 1903 roku i pierwszy z organizatorów Wojska Białoruskiego wg swej zdolności i znajomości z organizacyjną pracą zasługuje być zatwierdzonym w randze kapitana

84 Jakubowski Jakób, jako były stabs-kapitan armii rosyjskiej z 1911 roku musi być przyjętym w randze kapitana.

²⁰ Teka 199 k. 303-303 v.

i zaciągu do Oddziałów Białoruskich” Podpisał Vice-minister Sosnkowski gen-por a za zgodność poświadczyl szef Sekcji Organizacyjnej Stachiewicz²¹. Czytamy w nim: „Na podstawie Dekretu Naczelnego Wodza „W sprawie organizacji Oddziałów Białoruskich”.[-] Uzupełnienie art. V tegoż dekretu oraz w dalszym rozprawdzeniu pisma MSWojsk Dei.I Sekcja Pod. I Uzup. L .Dz. 11884/IV.P /Ochotnicy do Oddziałów Białoruskich/.

Zarządza się odnośnie do werbunku i zaciągu do Oddziałów Białoruskich co następuje:

1. Ochotnicy werbunek do Oddziałów Białoruskich przeprowadza komisarz rządowy Ziem Wschodnich za pośrednictwem zorganizowanych własnym rozprawdzeniem swych organów werbunkowych. Wojskowa Komisja Białoruska przez swe organa w werbunku nie uczestniczy.

2. Zwerbowani przez organa komisarza rządowego ochotnicy poddani zostają przegładowi lekarskiemu polskich PKU wg rozkazu Sekcji Pod. i Uzup. L.dz. 11 884/IV P, która przeprowadza faktyczny zaciąg do Oddziałów Białoruskich.

Przy zaciągu ochotników bierze udział w odnośnej Komisji PKU białoruski przedstawiciel tj. oficer przydzielony z Dowództwa oddziałów Białoruskich prowadzący imienny wykaz ochotników odesłanych do Oddz. Br i przekazuje ich ewidencje wraz z ich dokumentami osobistymi [do] BKW w której Wydział Ewidencyjny w Podkomisji Personalno-Ewidencyjnej stanowi centralę ewidencyjną dla oficerów i szeregowych Oddz. Białoruskich. Białoruska Komisja Wojskowa w zaciągu ochotników nie uczestniczy przez swe organa”.²²

*17 marca 1920 roku jak wiadomo podjęta została decyzja o zmianie Dekretu Naczelnego Wodza w sprawie organizacji Oddziałów Białoruskich.²³ Przede wszystkim wszystkie sprawy związane z wykonaniem dekretu Naczelnego Wodza w kwestii BKW zostały przekazane do D.O.E Mińsk

„W sprawie organizacji Oddziałów Białoruskich z dn. 22 X 1919 (Rozkaz Nacz. Dow. 182 z 8 listop. 1919, rozkaz Nr 3760/1) zarządza się w porozumieniu z MSWojsk, że odtąd wszystkie sprawy, związane z wykonaniem odnośnego dekretu Naczelnego Wodza, i ile dotyczą DO Gen. Grodno, przekazane zostaną DOE Mińsk. W szczególności: [-]Komisarzy i oficerów do białoruskich organów zaciągowych przy PKU na terenie Ziem Białoruskich desygnuje BKW, zatwierdza ZCZW w porozumieniu

²¹ Teka 199 k. 34, również inne egzemplarze tego dokumentu na s. 285 i 305 tej teki.

²² Teka 199 k. 34, również inne egzemplarze tego dokumentu na s. 285 i 305 tej teki.

²³ Teka 199 k. 32. NDWP SG Oddz I Nr 2508/I Warszawa 17 III 1920 b. pilne Zmiana Dekretu Naczelnego wodza w sprawie organizacji Oddziałów Białoruskich. Do Dctwa Fr. Lit-Białoruskiego. Do dtwa Fr.Lit-Białor.Podp. General po Szefa Sztabu Gen. Haller, gen. porucznik również k. 288 NDWP SG Oddz I Nr 2508/I Warszawa 17 III 1920. Do Dow. Fr.Lit-Br, podp General P.O. Szefa Sztabu Generalnego Haller. Otrzymują ZCZW/Min Spr Wojsk/Sztab Oddz I/DOG Grodno/ Generalna Adiutantura NW/Intendentura ND.

z DOE Mińsk.[--]Plk Konopacki podlega w swej pracy organizacyjnej przez DOE Mińsk i temu przełożone Dowództwo frontowe Nacz. D. [--]Pod względem gospodarczym formujące się oddziały białoruskie podlegają bezpośrednio Intendenturze DOE Mińsk, po odejściu zaś na front Intendenturom przełożonych im dowództw Pulk. H. Konopacki wyznaczy oficera białoruskiego jako łącznika między oddziałami białoruskimi a DOE Mińsk.[--]Białoruska Komisja Wojskowa w Mińsku przeprowadza prace organizacyjne w porozumieniu z DOE Mińsk i ZCZW i przedkłada Nacz. Wodzowi. Przez DOE Mińsk, drogą służbową wnioski na nominacje oficerów i aspirantów oficerskich. [--]DOE Mińsk przydzieli do swojego I oddziału jako odrębny wydział cały aparat potrzebny do przeprowadzenia organizacji zreformowania oddziałów białoruskich. Wykonanie dekretu Naczelnego Wodza w tej sprawie przechodzi odtąd na Naczelne Dowództwo i Cywilny Komisariat Ziem Wschodnich. Rozkaz niniejszy nie zmienia w niczem rozp. Nr 14 i 16 Tajn. Dz. Rozk. Nr.2 T/20 ustalonego przez MSWojsk, etatu i szmatu organizacji Dtwo Oddz. Białoruskich oraz innych zarządzeń MSWojsk, o ile one nie są sprzeczne z niniejszym rozkazem.[--] Wykonanie tego rozkazu porucza się Dwu Frontu Litewsko-Białoruskiego wzgl. 4 armii i DOE Mińsk, któremu przy przejęciu agend związanych z wykonaniem niniejszego rozkazu DOE Gen. Grodno przekaże wszelkie odnośne akta i rozporządzenia w tej sprawie

Otrzymują: Dow. Fr. Lit.-Biał., ZCZW, MSWojsk. Sztab Oddz. I DOG Grodno, General Adiutantura Naczelnego Wodza, Intendentura Naczelnego.

*Pismo MSWojsk O. III Sztabu Sekcja II Wydział Szkół Woj. Piechoty L.dz. II 48 W-wa 14 III 1920 podpisał Szef Oddziału III. Skierowane było *Do Dowództwa Wojskowych Oddz. Białoruskich w Mińsku*²⁴ a dotyczyło odkomenderowania Białorusinów do :

1/Szkoły Podchorążych w Warszawie.²⁵

2/Szkół Podoficerskich w Ostrowie z Oddziałami Białorusinów.²⁶

Wiadomo ze „Spisu”, iż dla funkcjonowania BKW za istotne uznano (nie odnaleziono jak dotąd w aktach BKW przechowywanych w Fondzie Trofiejnym w RGWA w Moskwie):

1. pismo MSW Dep. I Sek. Reg. I Wysz. Nr 929 z dn. 27 III 1920.

2. pismo MSW Dep. I Sek. Reg. I Wysz. Nr 834.

* Depesza Naczelnego Dow. Nr 3364 z dn. 30 III [1920] zawiadamiała o formowaniu Oddziału Białoruskiego. *Na stanie* Białoruskiej Komisji Wojskowej było wówczas 18 –tu oficerów

²⁴ Teka 199 k.35.

²⁵ 7 IV1920 miała ruszyć klasa białoruska 60 uczniów, przewidziano 9-miesięczny okres kształcenia, minimum 4 klasy; koszt 550- mk od ucznia.

²⁶ Szkoła Podoficerska Piechoty przewidywała przyjęcie docelowo 60 Białorusinów na 3miesięczny kurs ; wymagano od kandydatów umiejętności bieglego czytania i wykonywania czterech podstawowych działań arytmetycznych.

* Pismo BKW Nr 478 z dn. 10 IV 1920 zawierało załącznik - kolejny wykaz oficerów i urzędników przyjętych przez Białoruską Komisję Wojskową. Prawdopodobnie była to odpowiedź na pismo DOG z Grodna (Wydział Mundurowy) L: 2675/665m z dn. 11 III 1920 w kwestii wydania kart mundurowych. Na oryginale wychodzącego z BKW, prawdopodobnie dla nadania mu powagi, tego (lub innego) pisma musiano przystawić pieczętą NDWP. Reakcja była natychmiastowa. Już 14 kwietnia 1920 DOE Mińsk Oddz. II Ref pp L 221/116. Wystosował do BKW tajne pismo w którym czytamy „**Używanie przez BKW stempla NDWP jest niedopuszczalne. Należy używać Białoruska Komisja Wojskowa w Mińsku**”²⁷[sic!].

* W kwietniu 1920 roku Kwatermistrzostwo Frontu Litewsko –Białoruskiego, a konkretnie Sekcja Organizacyjna nadesłała (L.18601, 2073/IV org) do BKW do wiadomości odpis Rozkazu Naczelnego Dow. Nr 2508/I ws zmiany Dekretu Naczelnego Wodza w sprawie organizacji BKW.²⁸

- Dtwo IV Armii L: 501/I wydało jednocześnie Rozkaz nadesłania sprawozdania działalności BKW.

W papierach BKW odnalezionych w Fondzie Trofejnym zachowało się sporządzone przez DOE Mińsk w połowie kwietnia 1920 roku na to wyraźnie sformułowane żądanie Dowództwa IV Armii sprawozdanie z działalności BKW od czasów jej powstania²⁹

Oto jego regest.

DOE Mińsk przejęło od DOE Grodno wszystkie agendy BKW.

I. RUCH BIAŁORUSKI NA KRESACH W 1917. W 1917 Białorusini za przykładem innych narodowości zwołali zjazd wojskowych przedstawicieli. Na dowódcę wybrany i awansowany z porucznika armii ros. „na plk służby białoruskiej” Konstanty Jezowitow.

II. USIŁOWANIA TWORZENIA ARMII BIAŁORUSKIEJ. Napływ ochotników z b. armii rosyjskiej, zarówno uciekinierów ze zdemoralizowanej Rosji jak też moskali, którzy chcieli Rosję ratować. Warstwy ludowe nie popierały tego ruchu [moskałami lub Polakami się czuli]. Rozsiane oddziały w rozmaitych miejscach b. terytorium państwa rosyjskiego.

III.ROK 1919.DEKLARACJA WB NACZELNEGO WODZA. 28 VII 1919 roku Białoruska Rada Wileńszczyzny i Grodzieńszczyzny złożyła deklarację prosząc o utworzenie Armii Białoruskiej. Dekret z 28 lipca 1919 zezwolił na tworzenie 2 Batalionów Białoruskich.

IV. ZATWIERDZENIE BKW. Dekret z 20/10/1919 określił skład BKW: Plk Konopacki, Rak-Michajłowski, Pdkpt. Kuszal, Aleksiuł, Plk Jakubowski, Muraszko, Owsianik, Pruszyński, Pdkpt. Jakubecki.

²⁷ Teka 199 k. 291.

²⁸ Teka 199 k. 32.

²⁹ Teka 199 k. 222 i dalej DOE Mińsk Oddz II L.234/Hanc. Mińsk Lit 14.4.1920 Do Dowództwa IV Armii Poczta Polowa Nr 4. Tajne.

Ukonstytuowanie się BKW- rozpoczęto pracę w Mińsku Litewskim, nastąpiło wyłonienie podkomisji:

- personalnej,
- regulaminowej,
- kulturalno-oświatowej,
- agitacyjno-werbunkowej,
- oddział dostawy (intendentura),
- oddział kontrolny,
- oddział ogólny.

V. ŚRODKI ORGANIZACYJNE. Ogólny etat BKW wyniósł 90 płatnych pracowników. Oprócz tego BKW otrzymała na prace organizacyjne 750 000 MK.³⁰

VI. DAŻENIA. Uzyskanie całkowitej niepodległości i wypędzenie wroga ze swej ojczyzny. Białoruś WOLNA - NIEPODLEGŁA- NIEZALEŻNA. Póki co – niepodległość Białorusi uznana jest przez Finlandię.

VII. STOSUNEK BIAŁORUSKIEJ KOMISJI DO WŁADZ POLSKICH. Wידoczna niechęć, zarzuty nieudolności i niesumienności władz polskich wzg. BKW w celu tendencyjnego hamowania spraw białoruskich. Nienawiść do wszystkiego co polskie.

VIII. ZATARGI WEWNĘTRZNE W KOMISJI

- brak zgodności w pracy,
- brak wzajemnego zaufania,
- zmiana prezesa –ob. Aleksyuk,
- 10/04/1920 votum nieufności wb Konopackiego.

IX. NIEUDOLNOSC PRACY:

- przyjmowani są byli komisarze bolszewicy do formacji białoruskich.³¹
- podkomisja agitacyjno-werbunkowa zamiast opracowywać odezwy, broszury i plakaty ogłosiła płatny konkurs na odezwę – zgłoszono się po 30 honorariów.
- jeden z dwóch wykładowców kursów kształcących agentów werbunkowych prowadził je po rosyjsku; wykładowcy płatni [poza etatem] p 30 mk. za godzinę

X. DZIAŁALNOŚĆ INTENDENTURY. Konopacki nie rozliczył się z 750 000 mk.³²

---

³⁰ Teką 199 k.296 Pismo Intendentury OG Grodno, LL 30 Tajne 26 II 1920 podp. szef Intendentury Skulski: 10 XI 1919 plk Jakubowski pokwitował 750 000 mk – pieniądze nie zostały rozliczone.

³¹ Teką 199 k. 250 Stan służby Kołodzieja Sergiusza byłego redaktora i wydawcy bolszewickiej gazety „Zwiezda”.

³² Istnieje podejrzenie, że chodzi o dwie różne dotacje dla BKW po 750 000 mk. Teką 199 k. 296 Intendentura OG Grodno L.L. 30/Tajne Do Departamentu Gospodarczego Min. Spraw Wojsk. w Warszawie Nalewki 4, Odpis Grodno 26 II 1920 Podp. Skulski szef intendenty. „Zauważa się, że

XI. NASTRÓJ OFICERÓW PRZYJMOWANYCH PRZEZ BKW: „rzeczywistych ideowców sprawy białoruskiej prawie nie ma. Większość to byli oficerowie Rosjanie, którzy z braku znajomości języka polskiego pozostali bez pracy. Znaczna ich część myśli powrócić do Rosji i czuje niechęć do Polski. Wszyscy prawie zdemoralizowani przez bolszewizm. Plk armii rosyjskiej Szelków urządzał tajne zebrania białoruskie w duchu komunistycznym, na których postanowiono nawiązać kontakt z rosyjskimi bolszewikami poza frontem. Zebrania prowadzono konspiracyjnie i dopiero projekt organizacji Szelkowa obsadzenia stanowisk w Białoruskich Oddziałach zmusił BKW przekazać sprawę do Dow. Żandarmerii Polowej w Mińsku (obecnie Oddz II IV armii)”.

XII. WYNIKI PRACY BKW. Zgodnie z dodatkiem do tajnego dziennika Rozkaz. Wojsk. MSW (Dep.I Mob. Org. Nr 7510) BKW ustaliła swój skład w następujący sposób

- 1) **Kancelaria Komisji**
- 2) **Podkomisja Kulturalno-Oświatowa** - zorganizowała trzy tygodniowe kursa białorusoznawstwa i przeegzaminowała wszystkich pracowników BKW (5 z nich zdało celująco).
- 3) **Podkomisja Regulaminowo-Szkolna** - przelożyła z polskiego na białoruski kilka regulaminów.
- 4) **Podkomisja Personalno-Ewidencyjna** - przedstawiła do DOE dokumenty 90 oficerów celem reaktywacji; DOG Grodno zakwalifikowało 18.
- 5) **Podkomisja agitacyjno - werbunkowa** - zorganizowała wykłady dla 20 przyszłych agentów werbunkowych i przygotowała plakaty i broszury.

Oficerem łącznikowym m. oddziałami białoruskimi a DOE Mińsk wyznaczony Łappo-Starzeniecki.

---

formacje białoruskie [uprasza się o zakomunikowanie, czy i jakie istnieją i gdzie zalogują] obowiązują ogólne przepisy gospodarcze WP”. Rozp. MSWojsk Dep. Gosp. 1.76208 R z dnia 10 listopada 1919 przekazał Dep. Gosp. Sumę 750 000 mk. na ręce plk Jakubowskiego Dawida dla „ Białoruskiej Wojskowej Komisji Wileńszczyzny i Grodzieńszczyzny”. Kilkakrotnie wzywano plk. Jakubowskiego do przedst. rachunków z zaliczki, nie daje rachunków tylko przysyła (przez 3 ½ mies.] telegramy, że wydał i chce następne 400 000 dla BKW Wileńszczyzny i Grodzieńszczyzny. Zaliczki odmówiono do czasu wyliczenia się z poprzedniej. TeKa 199 k. 294-295: Rozmowa telegraficzna kpt. Rutkowski z rozkazu mjr Piskora. BKW wysłała dwa telegramy do Belwederu o wypłatę dalszych pieniędzy, o rozstrzygnięciu sprawy werbunku i agitacji. Grodno winno to załatwić. Odp mjr [nieczytelne] – etaty doszły dwa dni temu, doręczone Konopackiemu; BKW nie wylczyła się z zaliczki 750 000 mk. obciążających kasę DOG Grodno. Dokumenty podróży dla Jakubowskiego wydane przed miesiącem „nie wiem o co im chodzi, bo przecież pieniędzy nie można w nich wlewać jak w beczkę bez dna zwłaszcza że są używane nie w myśl intencji ... Ciekaw jestem jak będzie wyglądało sprawozdanie z zaliczki [pobranej] gdyż większość wydatków poszło na cele reprezentacyjne, zresztą już dostali nowe pieniądze, dostał je plk Konopacki, ich naczelny wódz. Przecież nie można każdemu wydawać pieniędzy kto się tylko po nie zgłosi. Odp. Rozumiem. Zamelduje o całej rozmowie majorowi”.

12 IV 1920 miała miejsce konferencja w DOE Mińsk na której był obecny przedstawiciel ZCZW.

XIII. WNIOSKI: Podporządkować BKW władzom wojskowym. Rozk. MSWojsk. z 9 IV Dep Gosp L. 14796/20 org I: Komisja Gospodarcza BKW podlega bezpośrednio MSWojsk. Należy to zmienić i uzależnić Komisję Gospodarczą BKW od Intendentury DOE Mińsk.

Zalacza się pismo Straży Kresowej³³

Osoba (bądź osoby) opracowujące „Spis” za istotną uznają rozmowę Hughesem kpt. Rutkowskiego z mjr Scierżyńskim. Niestety nie odnalazłam żadnej dotyczącej jej notatki.

Nowy Dca Wojskowych Oddziałów Białoruskich 17 maja 1920 (pismo N 704) Mińsk pplk Sztabu Generalnego Borodzicz zwrócił się do DOE Mińsk z prośbą o „aprobowanie oficerów Białorusinów jak najszybciej, bo znajdują się w trudnym stanie materialnym, nie mają odpowiedniego ubrania i obuwia, szukają służby gdzie indziej, stan rodzinny nie daje im możliwości egzystencji z poborów”.³⁴

W „Spisie” znajdujemy ślad pozytywnej reakcji ze strony polskich władz wojskowych - informację o odpisie depeszy Szefa Intendentury połowej stanowiącej zezwolenie na wypłacanie połowy poborów oficerom przyjętym przez BKW, a jeszcze nie zatwierdzonym. Podkreśliły, iż z akt wynika, że rozliczanie otrzymanych sum nie było najmocniejszą stroną odpowiednich służb BKW. Jednocześnie MSW Dep. G.L:14796/20 org. I. postulowało Stworzenie Komisji Gospodarczej BKW i bezpośrednie uzależnienie jej od MSW.

Jednak pomijając sprawy bytowe załatwiane zazwyczaj po myśli BKW, w sprawach zasadniczych DOE Mińsk stało na przeciwstawnych z BKW pozycjach. Najlepszym tego przykładem może być próba zablokowania przez DOE Mińsk ruchów nowego dowódcy oddziałów białoruskich mjr Józefa Tunguz – Zawiślaka. W Fondzie Trofiejnym w Moskwie w jednej z tek BKW zachował się konspekt pisma Dcy OE w tej sprawie.³⁵

Czytamy w nim: Szefem sztabu Wojsk Biał. Mjr Tunguz-Zawiślak [w Dekrecie Naczelnego Wodza L/5267/I DOE miał regulować sprawy wewnętrzne]; [--]Mjr Tunguz-Zawiślak omija drogę służbową przez DOE Mińsk i Dtwo 4 Armii tym samym DOE traci kontrolę. [--] Zawiślak załatwił w Warszawie poza DOE Mińsk przydzielenie ppor. Trojana z DOE Mińsk do Wojska Białoruskiego. [--]”. [Tu niepochlebna opinia o Wojsku Białoruskim:] ”stu kilkunastu Rekru-

---

³³ Teka 199 k. 221. Straż Kresowa Okręg Miński 14 IV 1920 N 825 Mińsk A Mickiewicza 71 tel. 75. Do Wielmożnego Pana ppor Zienkiewicza oficera łącznikowego przy KWB. Podp. Świętorzecki Stefan, Kierownik Okręgu Mińskiego „Straży Kresowej”. Zob. Ziem Północno-Wschodnich opisanie. Raporty Straży Kresowej 1919-1920. Wstęp, wybór i oprac. J. Gierowska-Kallaur. Seria „O niepodległą i granicę” t. VII, Warszawa-Pultusk, 2011, s. 1173.

³⁴ Teka 199 k. 84.

³⁵ Teka 199 k. 116-17.

tów mało wżerających pod względem wojskowym i moralnym, posiada siedmiu instruktorów oficerów polskich przydzielonych już dawniej; stosunki w Wojsku Białoruskim tendencyjne i nie zawsze przychylne dla sprawy polskiej.”[-] „Od czasu mianowania Szefem Sztabu Wojsk Biał. mjr Tunguz-Zawiślaka i oddania mu tymczasowego Dtwo tychże wojsk – DOE Mińsk traci bezpośrednie czucie w organizacji spraw białoruskich i to wskutek nie służbowego i nieracjonalnego stanowiska mjra Zawiślaka [-] Mimo, iż droga służbowa dla Wojsk Białoruskich od Naczelnego Dowództwa jest rozkazami ściśle określona, przez DOE Minsk i Dtwo 4 Armii, i mimo tego, iż załatwianie spraw personalnych Wojska Białoruskiego obowiązuje jest Dowództwo Wojsk Białoruskich w ścisłym porozumieniu z DOE Mińsk prowadzić, zwrócił się mjr Zawiślak, któremu w Dekrecie Naczelnego Wodza L.5267/I tylko uregulowanie wewnętrznych spraw Sztabu Wojsk Białoruskich zostało poruczone, wprost do ND i podczas swej bytności w Warszawie uzyskał przydzielenie ppor. Trojana z DOE Mińsk do Wojska Białoruskiego bez uprzedniego powiadomienia DOE Mińsk.

Por. Trojan jest w DOE Mińsk niezbędnym, gdyż został wyznaczony komendantem Szkoły podoficerskiej przy DOE jako jedyny wykwalifikowany do tego oficer. Szkołę tę musiało DOE utworzyć z powodu braku w jego etatach około 300 podoficerów, utworzenie jej zresztą Kwatermistrz 4 Armii nakazał, DOE zaś nie posiada żadnego innego oficera na to stanowisko nadającego się. Mjr Zawiślak działał więc w tym wypadku na szkodę sprawy państwowej, zabierając z DOE oficera mogącego wykształcić 300 podoficerów do Wojsk Białoruskich. Do szkolenia stu kilkunastu rekrutów i tak mało wartających pod względem wojskowym i moralnym, do czego zresztą posiada siedmiu instruktorów – oficerów polskich, przydzielonych już dawniej do Wojsk Białoruskich. Mjr Zawiślak mało się orientuje w sprawach białoruskich i nie może siłą faktu pogłębić tych znajomości do stopnia, w jakim je DOE posiada, a niezbędnych do prowadzenia spraw białoruskich, ze względu na stosunki w wojskach tych panujących – stosunki tendencyjne i nie zawsze dla sprawy polskiej przychylne. Tego mjr Zawiślak nie uznaje, w kontakt z DOE nie wchodzi i niejedną jeszcze szkodę, niepomierne od wymienionej większą sprowadzić może. DOE Mińsk jako władza lokalna stosunki najbardziej opanowująca i bezpośrednio za skutki odpowiedzialna nie może tolerować tego stanu rzeczy i uprasza :

- 1) o anulowanie rozkazu przydzielającego ppor. Trojana do Wojsk Białoruskich i pozostawienie go nadal przy DOE,
- 2) o pouczenie mjr Zawiślaka o jego obowiązkach służbowych i o drodze służbowej jakiej musi się w załatwianiu spraw białoruskich trzymać,
- 3) o odpowiednie zarządzenia, by zbyt samodzielny i zbyt może energiczny kierownik Wojsk Białoruskich – spraw tych nie poprowadził na drogę dla idei państwowości polskiej szkodliwą, a dla koniecznego obecnie zabezpieczenia tyłów armii wprost zgubną.

4) [rkps.] Zwolnienie mjr Zawiślaka z dotychczasowego przydziału przy Wojskach Białoruskich....”³⁶

[Jak wiadomo major Józef Tunguz – Zawiślak powierzoną sobie funkcję sprawował do 1921 roku.]

* 19 V 1920 dowódca oddziałów białoruskich przedstawił kolejną listę nazwisk oficerów białoruskich do zatwierdzenia.³⁷ DOE zatwierdziło tylko część z nich. W uzasadnieniu czytamy:

DOE kwalifikuje tylko taką ilość bo:

- 1) 30 elewów obecnie na kursie podchorążych; 20 oficerów dla 2 projektowanych baonów wystarczy;
- 2) „Nie jest pożądanem tworzenie większej kadry oficerskiej, gdyż element kandydatów na tych oficerów jest przeważnie rusofilski, a po części nawet bolszewicko usposobiony, i tylko z braku zarobku i zajęcia do Wojska Białoruskiego wstępuje, a zgromadzeni w większej ilości, wobec braku w nich szczerego zapału do pracy w postawionym kierunku, stają się grupą rozagitowanych i na szkodę państwowości polskiej działających jednostek”;
- 3) „Utrzymanie większej ilości tych oficerów jest połączone z kosztami niepomiernymi w stosunku do wydajności ich pracy”[--], „To są powody, dla których tylko tą ilość kandydatów DOE do zatwierdzenia przedstawia i proponuje oddanie całej działalności org.-wojsk. wojsk Białoruskich pod ścisłą kontrolę władz wojskowych i utworzenie przy DOE Mińsk aparatu organizacyjnego dla którego uprasza się o przydział oficerów. Nadto uprasza się o rozstrzygnięcie sprawy podania płk. Konopackiego o dymisję, stan obecny powoduje niepotrzebne starcia z Wojskowym Komitetem Białoruskim.

><

Protokoły posiedzeń

I. Protokół Zebrania plenum BKW 1 VII 1920.³⁸

Obecni: P. Aleksyuk, Muraszko, Jakubowski, Jakubecki, Owsianik, Rak-Michajłowski, Kuszal. Prezes zebrania P. Aleksyuk, sekretarz Owsianik.

1. Meldunek P. Aleksyuka o przyjęciu statutu BKW // *1b trzecie czytanie, Wydanie odpisów projektu, przyjęcie; decyzja o wysłaniu do zatwierdzenia do Nacz. Państwa.*
2. Wniosek nagły P. Jakubieckiego o porządku przeglądu [lekarzkiego] ochotników do Białoruskiego Wojska przy P.K.U Mińsk.

---

³⁶ Teka 199 k. 116-17.

³⁷ Teka 199 k. 336 Dowództwo OE Mińsk L./41/75 G1 Poczta Pol IV E dn. 19 V 1920 Do Nacz Dowództwa przez Dtwo 4 Armii Oddział I w miejscu postoju podp Pułkownik i Dowódca [odpis] W zał. Przesyłamy [brak]Listy ewidencyjne 20 kandydatów na oficerów dla Wojsk Białoruskich celem zatwierdzenia.

³⁸ Teka 199 k. 134-135 [tłumaczenie].

3. Meldunek członka Owsianika o stworzeniu Komisji dla doręczenia memoriału do Naczelnika Państwa// *3b Komisja: Jakubecki, Jakubowski, Owsiannik.*
4. Meldunek Jakubieckiego o położeniu BKW i podaniu się członków BKW do dymisji „in corpore” Przy tym zaproponowana rezolucja:

„Nie czując się w momencie przy wielkich przeszkodach ze strony władzy na miejscu i w ogóle przy składających się warunkach nieść w terażniejszy moment ciężką i odpowiedzialną pracę formowania Białoruskiego Wojska jest niemożliwym tem samym składamy z siebie swoje mandaty członków BKW i donosimy o tym Głównemu Dowództwu Wojsk Polskich i Najwyższym Białoruskim Organizacjom.

4b. *Przy omawianiu tego pytania P. Aleksiuik powiedział że wg pryncypu nie zgadzając się z motywami rezolucji składa z siebie obowiązki prezesa zebrania. Na jego miejsce wybranym został P.Jakubiecki 6 głosami za przyjęciem rezolucji przy dwóch nie podanych. P.Aleksiuika i Muraszko, zaproponowana rezolucja przyjęta. W skład czasowego prezydium wybrani Kuszczel i wiceprezesowie Jakubiecki i Owsiannik. Reszta członków BKW pracuje nadal kierując komisjami tak jak to było dotychczas do czasu udzielenia dymisji.*

Do tego dołączają się zdania osobiste na protokół P.Aleksiuika i P. Pruszyńskiego. Podpisali Prezes zebrania Jakubiecki.

Członkowie Kuszczel, Owsiannik, Rak-Michajłowski i Pruszyński.

Pan Jakubiecki [sic] zameldował decyzję o podaniu się do dymisji wszystkich członków na żądanie Najwyższej Rady i dlatego podpisuje ten protest
 /-/Jakubowski plk

Do protokołu załączam swoje zdanie osobiste z wykazaniem wszystkich charakterystycznych momentów w debatach, które w postanowieniu [protokole] zostały pominięte Muraszko³⁹

Za zgodn. Sekretarz zebrania BKW Owsiannik

Cennym uzupełnieniem protokołu z 1 lipca 1920 jest **Informacja Pawła Aleksiuika z 2 lipca 1920 roku**⁴⁰

„1 VII 1920 miało miejsce plenarne zebranie BKW – omawiano stosunek BKW do władz wojskowych polskich. Niektórzy, w szczególności pp. Owsiannik i Jakubiecki w przemówieniach odnosili się wrogo do władz polskich uważając zarządzenia tychże za przeciwne interesom narodu białoruskiego.[--] Owsiannik wyraził się m.in. że Polacy dosyć się już napili krwi białoruskiej i że obecnie zbliża się czas że mogą tu przyjść inni okupanci i że wobec tego dalsze istnienie BKW uważa za zbędne”. Rezolucje tę zaakceptowali: Rak Michajłowski, Kuszczel, Jakubowski, Pruszyński, Jakubiecki [sic] z wyjątkiem p. Aleksiuika i Muraszko, którzy przeciwko stawieniu takie-

³⁹ Teka 199 k. 124-125-126-126 v Zdanie odrębne R. Muraszko 3 lipca 1920.

⁴⁰ Teka 199 k. 119 DOE Mińsk do ND WP przez Dcę Frontu gen Szeptyckiego P.Połowa Nr IV R z dn. 4 VII 1920 Informacja od Aleksiuika z 2 VII 1920.

mu kwestii zaprotestowali”.[-] Gremialnie podano się do dymisji oprócz Aleksiuka i Muraszki. Wybór nowego prezydium: Kuszel – prezes, Owsianik i Jakubecki-członkowie;[-] większość członków BKW należy do skrajnie lewicowych ugrupowań politycznych o zabarwieniu SR, wroga i przeciwna intencjom Naczelnika Państwa odnośnie spraw Białoruskich i wychodzi poza ramy BKW określone dekretem z 22 -go X 1919 L. D. MO 5311 Org.

W szczególności:

- 1) Emisariusze wysyłani dla werbunku agituja *de facto* przeciw armii polskiej.
- 2/ Owsianik, Jakubecki i Kuszel w ścisłym kontakcie z organizacjami rosyjskimi lewicowymi, otrzymują dotacje z Białoruskiego Komitetu Narodowego i in. niewiadomych źródeł.
- 3/ Komisja skontruująca Aleksiuka wykazała nieracjonalną gospodarkę pieniędzmi z MSW”.⁴⁰

Jest zrozumiałe ze D.O.E. Mińsk i Naczelnik Okręgu Mińskiego ZCZW Raczkiewicz w takie scharakteryzowanej sytuacji optowali za mianowaniem Aleksiuka, Umiastowskiego i Muraszki w miejsce poprzedniego Dowództwa.

* Rozkaz BKW N 99 z dnia 3 lipca 1920 m. stanowił „**O pracy w kancelarii**”.⁴²

W warunkach nienormalnych „, za czas swego istnienia WKB nie udało się stanąć na mocny grunt i poruszyć sprawę formowania wojsk, nacjonalnego wojska tak jak się należy i tak, jak potrzeba byłaby dla autorytetu danej komisji pośród Białoruskiego społeczeństwa. Na zebraniu plenum 2 bm postanowiliśmy o podaniu się członków BKW do dymisji in korpore [sic]

O czym donosi do wiadomości Głównodowodzącego Wojsk Polskich i najwyższych Organizacji Białoruskich, Do zatwierdzenia nowego składu członków BKW wybrani czasowo: P Kusztala, Jakubieckiego i Owsianika

[-] Podp. Cz[asowy] prezes prezydium BKW Kuszel. Zastępca kierownika kancelarii Laudański.”

Tego samego 3 VII datowane są dwa oświadczenia R. Muraszko i P. Aleksiuka

* „**Zdanie odrębne członka BKW R. Muraszko**” z 3 VII 1920⁴³[regist]

- protokół nie odpowiada rzeczywistości: p. Jakubecki i p. Owsianik przedstawili propozycje podania się do dymisji jako propozycje Najwyższej Rady z którą się oświadczenie zgadzają.

Nie potwierdzam że jestem członkiem komisji zarządzającej Najwyższej Rady i oświadczam, że nie wiem skąd się zjawiała ta [Rada] i od kogo dostała mandaty.

Będąc członkiem Rady BRL kategorycznie protestuję przeciwko takim osobistym uzurpacjom „,jakijs to Najwyższej Rady.”

---

⁴¹ Ibidem.

⁴² Teka 199 k. 136.

⁴³ Teka 199 k.124-125 oryg.; k.126 tłumaczenie.

Wypełniam obowiązki powierzone przez Zjazd Wileński i Grodzieński i mandat Rady Zjazdu Wileńszczyzny i Grodzieńszczyzny, której Prezydium jestem sekretarzem i której jestem delegatem w BKW” [-] „utworzenie Białoruskiej Siły Zbrojnej wprowadzi nas na drogę jasnej przyszłości, a ci którzy z głupoty występują przeciwko tej idei zasługują na miano zdrajców własnego białoruskiego narodu”.⁴⁴

„Zdanie osobiste p. Aleksiuka” z 3 VII 1920 tłumaczenie⁴⁵[regest]

„P. Jakubecki niespodziewanie wniósł na porządek dzienny swój meldunek jako meldunek plenum BKW „extra” pod nazwą „Położenie Wojskowej Komisji”; mówił w imieniu Najwyższej Białoruskiej Rady.

Potwierdził to Owsiannik mówiąc że wystąpienie jest w imieniu Najwyższej Rady, meldunek zakończyła rezolucja o gremialnym podaniu się do dymisji.

Aleksiuk:

- będzie zrozumiane jako akt wrogi wb. Polskiej Państwowości, taki postępek wb Piłsudskiego „ który powołał nas do życia, obdarzył tak wielkim swoim zaufaniem, który tyle przeniósł przeszkód ze strony wewnętrznych polityków, byłby udarem w plecy tego człowieka i dla sprawy białoruskiej żadnej korzyści by nie przyniosło bo fakt ten byłby wykorzystany przez polską prawicę i naruszy to zaufanie, które my mamy od najlepszych synów polskiego społeczeństwa, którzy są skupieni przy Józefie Piłsudskim.” Aleksiuik nie może zrozumieć politycznej głupoty w proponowaniu takiej rezolucji w takiej chwili; uważa „że tu musi być jakaś czarna ręka, albo ogromna polityczna krótkowzroczność.[-] Ostatnie wypadki w sprawie tworzenia wojska dowiodły zupełnie wyraźnie, że wewnątrz nas prowadzona jest mocna agitacja dla tej wielkiej nacionalnej sprawy i ja boję się że myśmy wpadli pod wpływ takich ludzi, którzy nie rozumieją prawdziwego nacionalnego kierunku pracy.[-] [Aleksiuk nie uczestniczył w pracach komisji opracowującej memorial pod kierunkiem P. Jakubeckiego].

PS. Dodatek do protokołu 2-VII Aleksiuik pojawił się u Przedstawiciela Najwyższej Rady – z zapytaniem dlaczego rozkazano było nam podpisać rezolucje o podaniu się do dymisji w formulirowce p. Jakubeckiego w ten czas kiedy przedstawiciele Najwyższej Rady na jednym z ostatnich posiedzeń postanowili zaproponować mnie pozostać prezesem komisji – nie uzyskał info, że nic im nie wiadomo „Najwyższa Rada nic o tym nie wie i jej członkowie pierwszy raz o tym słyszą.”⁴⁶

Tego samego 3 lipca 1920 roku, w nowej sytuacji militarnej i politycznej DOE Mińsk wstrzymało asygnowanie pieniędzy dla BKW i stało się to w wyniku działań Pawła Aleksiuika.⁴⁷

⁴⁴ Teka 199 k. 124-125 oryg.; k. 126 tłumaczenie.

⁴⁵ Teka 199 k. 132. Zdanie osobiste P. Aleksiuika 3 lipca 1920.

⁴⁶ Teka 199 k. 132-133 Zdanie osobne p Aleksiuika.

⁴⁷ Teka 199 k. 110 bez daty [3/7 napisane ołówkiem, w papierach z maja 1920 zszyte]. Warszawa General Sosnkowski Hughes Pilne-Poufne. Kopia DW Szef Budżetowej Sekcji MSW, Szefa IV Od-

Szereg zachowanych w Tece 199 dokumentów dotyczy spraw personalnych.

1) Zachował się wyciąg z protokołu posiedzenia Personalno-Ewidencyjnej Podkomisji z dnia 8 maja 1920 „Sprawa podpułkownika Łappo-Starzenieckiego”⁴⁸ przyjętego do rezerwy wojska białoruskiego w charakterze oficera łącznikowego Dtwą Oddz. Białoruskich przy DOE Minsk⁴⁹. Jak wynika z zachowanej dokumentacji „wiceprezes BKW Owsiannik oficjalnie zawiadomił że ppłk Łappo-Starzeniecki naumyślnie stara się skompromitować BKW wystawiając ją jako organizację bolszewicką, która przy pierwszej możliwości ma zorganizować się i uderzyć na tyły WP; [a sam] władza tylko rosyjskim”.⁵⁰

Tu króciutki komentarz na marginesie uwag Olega Łatyszonka o kulisach tej sprawy. BKW jak wiadomo rozdarła była ostrym wewnętrznym sporem. Dowódca białoruskich oddziałów Hassan Konopacki po sformowaniu sztabu uznał bowiem, że w sprawach wojskowych podlega wyłącznie dowództwu polskiemu, co oznaczało pozbawienie BKW wpływu na werbunek i zaciąg ochotników oraz wpływu na formowanie białoruskiego wojska. Przyjmował również do swego sztabu deklarujących lojalność wobec WP byłych oficerów armii Imperium Rosyjskiego. Doprowadziło to do otwartego konfliktu na dwóch kolejnych posiedzeniach BKW 20 marca i 8 kwietnia 1920 roku. Odpowiedzialny za werbunek i agitację w BKW znany polonofil Paweł Aleksiuś skierował pod adresem Konopackiego szereg zarzutów, m.in. zarzucił mu brak wyznaczenia miejsca formowania oddziałów białoruskich i brak werbunku do szkół podoficerów. Prawdę powiedziawszy, większość sformułowanych zarzutów można by skierować pod adresem Aleksiuśka. Nie można wykluczyć, że Aleksiuś występując przeciw Konopackiemu usiłował zaskarbić sobie (jak przyszłość pokazała całkowicie nieskutecznie) względy u Owsiannika i jego grupy.

2) Kontrowersje na linii BKW – DOG Grodno wzbudziła osoba płk Włodzimierza Kalwejta zakwalifikowanego przez BKW do swojej kadry oficerskiej⁵¹. W aktach BKW odnajdujemy odręczną karteczkę sekretarza Podkomisji Personalnej/kwalifikacyjnej: „Co do płk Kalwejta to zastępca Dowódcy DOG Grodno pułkownik Bitner kazał zwrócić [papiery], pułkownik Bitner zna go z dawnych lat osobiście i zaopiniował, że przyjętym być nie może jako mocno nieprzychylny dla

działu MSW, Kapitan Banczer MSW Kapitan Olbrecht MSW. „Zgodnie z otrzymanymi informacjami od p. Aleksiuśka uprasza się aż do odwołania o wstrzymanie asygnowania pieniędzy dla BKW w Mińsku Szczegóły meldunkiem przez specjalnego kuriera L. 806.II Szemet płk i Dca.”

⁴⁸ Teka 199 k. 94 W przeglądanych rękopisach występuje również jako Łappa-Starzeniecki [sic].

⁴⁹ Teka 199 k. 83 Pismo Do Dowództwa Oddz. Białoruskich przy DOE Mińsk z 17 maja 1920, Mińsk.

⁵⁰ Teka 199 k. 89.

⁵¹ Teka 199 k. 330 DOE Mińsk Referat polityczny Oprac. Lewandowski Piotr; Przedmiot: Zwrot aktów płk. Rez. WOB Włodzimierza Kalwejta; Adresat: BKW Dca Oddz Wojsk.Biał przez Szefa Sztabu mjr Tunguz-Zawiślaka.

Polaków i podejrzany”.⁵⁰ Oto regest wyciągu z karty służby plk Włodzimierza Kalwejta⁵³.

Urodził się 12 XII 1870 w Guberni Kurlandzkiej, był luteraninem, żonaty z Szarawą Lidyją, z małżeństwa miał dwie córki (ur. 1909 i 1911), dzieci wychowane w obrządku prawosławnym (religia matki). Ukończył kolejno: gimnazjum w Pietrowgorodzie, Kijowską Szkołę Wojskową oraz Mikołajewską Akademię Sztabu Generalnego. W latach 1895-1902 – pełnił służbę oficera w pułku (por z 1895, kpt z 1902, ppłk z 1909), w latach 1902-1914 – pomocnika inspektora. Od VIII 1914 do IV 1918 – był Inspektorem. Władający językami białoruskim, rosyjskim, niemieckim, angielskim, i francuskim plk. Kalwejt był Inspektorem Wileńskiej Szkoły Wojskowej gdzie wykładał taktykę, topografię, jęz. niemiecki i angielski. Po 1 XI 1917 był Inspektorem w Szkole Wojskowej w Połtawie. Był członkiem rosyjskiego Sądu Honorowego. W Zarządach sowieckich pracował od 17 II do 20 III 1918 i od 5 II do 19 IV 1919, był generał kwatermistrzem i naczelnikiem Gener. Litewsko-Białoruskiego Zarządu. Rekomendacji w lonie BKW udzielili mu Konopacki, Kuszel i Czerniawski, jako że określił się jako zwolennik „Niepodległości Białej-Rusi” i zadeklarował wrogość wobec bolszewizmu.

Personalalia dotyczą i mniej znaczących postaci: Biersdnik był chory na tyfus (k.54); Łukasz Arechwa prosił o zwolnienie ze służby z przyczyn materialnych i rodzinnych (k.55).

><

W aktach znajdują się też podpisane, negatywne opinie DOG w Grodnie skierowane do DOE w Mińsku⁵⁴ na temat wybranych oficerów białoruskich. I tak:

1/ **Focht Aleksy**, adiutant pułku Konopackiego – dcy sił zbrojnych białoruskich miał być komisarzem białoruskim, zawziętym wrogiem Polski.

2/ **Demidow Mikołaj**, były oficer białoruski, miał pozostawać w ścisłym związku w czasie okupacji niemieckiej z komunistami. Za pieniądze miał podawać pewne informacje o oficerach białoruskich Sekcji Defensywy w Grodnie. Określono go nawet mianem „podle indywiduum”.

3/ **Pawłowski Wincenty**, podejrzany o szpiegostwo na rzecz bolszewików zbiegł z odwachu w Bobrujsku.

4/ **Adamowicz** miał być komunistą bolszewickim⁵⁵.

Niektóre z tych negatywnych opinii powtarzały się i pochodziły, o dziwo, od samego

⁵² Teka 199 k. 329.

⁵³ Teka 199 k. 333 Karta stanu służby Włodzimierza Kalwejta syna Karola i Emili Mejer.

⁵⁴ Teka 199 k. 76 Dowództwo Okręgu Generalnego w Grodnie Oddział II L.cz.II-1154/1206 Grodno, 8 maja 1920. Oficerowie białoruscy. Ścisłe poufne; k.76 DOG w Grodnie L. cz. II 1154/1206 Grodno 8 maja 1920 ściśle poufne Oficerowie białoruscy. Podp Wojakowski kpt i Szef Oddz. II.

⁵⁵ Teka 199 k. 76 Dowództwo Okręgu Generalnego w Grodnie Oddział II L.cz.II-1154/1206 Grodno, 8 maja 1920. Oficerowie białoruscy. Ścisłe poufne; k.76 DOG w Grodnie L. cz. II 1154/1206 Grodno 8 maja 1920 ściśle poufne Oficerowie białoruscy. Podp Wojakowski kpt i Szef Oddz. II.

dowódcy Konopackiego. Cytuję: „Biorąc pod uwagę obserwacje za oficerami rezerwy i meldunki moich współpracowników po pracy w sztabie WOB melduję, że wymienieni oficerowie zupełnie nie odpowiadają pod względem moralności i karności pojęciu o wojskowości

- 1) Dziemidow
- 2) Por Michajłowski
- 3) Ppor Bardnik
- 4) Por Siergiejewicz-Koscielnicki
- 5) Ppor Grygonis
- 6) Por Januszenek
- 7) Ppor Pleszczakow
- 8) Ppłk Werbicki⁵⁶

Jak ustaliła Krystyna Gomółka⁵⁷ 8 lipca 1920 w obliczu militarnego zagrożenia ze strony bolszewików nastąpiła zbiórka i niemal natychmiastowa rozsyпка (w Grodnie) 25 oficerów i 50 szeregowców BKW. W kontekście tych ustaleń zaciekawia list /donos/ skierowany 13 VII 1920 „Do p. Zienkiewicza”⁵⁸ o treści: „oficerowie BKW Focht, Ćwiet, Dziemidow, Chomiczyn w restauracji w gabinecie prowadzili rozmowę, [gdzie] mówili że BKW [to] nie białoruskie wojsko, a polskie na czele[którego znajdują się] ludzie o czysto polskiej orientacji [a] w kancelarii BKW nabrani [są] katolicy, którzy niby liczą siebie Białorusinami. [Jednym słowem] trzeba jak najprędzej dążyć na front, ponieważ w Smoleńsku jakoby to już jest rząd Białoruski prawdziwy”⁵⁹

SPISY OFICERÓW

Niezmiernie istotną częścią odnalezionego materiału są spisy oficerów, urzędników, żołnierzy BKW.

[Spis 1] Dowództwo Wojskowych Oddziałów Białoruskich 15 IV 1920 N.513 Mińsk Od Szefa Sztabu Generalnego ppłk Borodzicz do DOE Mińsk Litewski Spis oficerów i urzędników wojskowych aprobowanych przez DOG Grodno⁶⁰

[Ilustr. str. 167]

[Spis 2] Wykaz oficerów i urzędników wojskowych Dowództwa Wojsko-

---

⁵⁶ RGWA Fond Trofejnij 471 K opis 1 Teka 199 k. 101 Dowódca Oddz Białoruskich [wpłynęło]21 V 1920 L.18 Mińsk Do DOE Mińsk. Oryginalny podpis Konopackiego.[!!!]

⁵⁷ K. Gomółka, Działalność i rozpad białoruskich Oddziałów Wojskowych 1917-1920, Studia i Materiały do Historii Wojskowości T. XXXIV W-wa 1992 s. 189-190.

⁵⁸ RGWA Fond Trofejnij 471 K opis 1 Teka 199 k. 80 Rkps, podp nieczyt.

⁵⁹ RGWA Fond Trofejnij 471 K opis 1 Teka 199 k. 80 Rkps, podp nieczyt

⁶⁰ RGWA Fond Trofejnij 471 K opis 1 Teka 199 k. 9.

wych Oddziałów Białoruskich przyjętych do wojska Podkomisją P-E BKW na 10 kwietnia 1920⁶¹

[Ilustr. str. 168-171]

[Spis 3] Spis oficerów przyjętych do Wojska Białoruskiego Personalna – Ewidencyjna Podkomisją Białoruskiej Komisji Wojskowej [78 nazwisk]⁶²

[Ilustr. str. 172-174]

k.98 [dod do Spisu 3]

ppłk Wierzbicki Jan dn 21 IV 1920

por Rupszyński Jan jw.

Por Mecelli Jan 24 IV 1920

Ppor Kozłow Cinech 22 IV 1920

Jakobini Ryszard od 10 II 1920

m. In Szurpa Jan od 17 XII 1919

[Spis 4] Wykaz oficerów i urzędników

[Ilustr. str. 175-178]⁶³

[Spis 5] Białoruska Komisja Wojskowa 1 lipca 1920. nr 798 Do DOE Mińsk⁶⁴

DOE zaproponowało wykreślić [bez podawania przyczyn]:

- 1) Ławysz Aleksander
- 2) Grygonis Henryk
- 3) Popławski Wincenty
- 4) Adamowicz Wiaczesław
- 5) Siergiejewicz – Kościelnicki Sergiusz
- 6) Berdnik Paweł
- 7) Słabucho Joachim
- 8) Runiec Eljusz
- 9) Szurpa Jan
- 10) Dziemidow Mikołaj
- 11) Trubieniok Mikołaj
- 12) Pleszczakow Mikołaj
- 13) Januszenko Teodor
- 14) Nowik Stefan
- 15) Trubieniok Michał
- 16) Arechwa Łukasz

---

⁶¹ RGWA Fond Trofejnij 471 K opis 1 Teka 199 k. 11-15.

⁶² RGWA Fond Trofejnij 471 K opis 1 Teka 199 k. 96-96v-97.

⁶³ RGWA Fond Trofejnij 471 K opis 1 Teka 199 k. 108-108v-109-109v.

⁶⁴ RGWA Fond Trofejnij 471 K opis 1 Teka 199 k. 155.

- 17) Michalewicz Włodzimierz urz wojsk.
- 18) Kozak Włodzimierz
- 19) Poleszczuk Danila
- 20) Czerepie Teodor
- 21) Wierbicki Jan
- 22) Michałowski Józef
- 23)

BKW zwraca się z uprzejmą prośbą o zakomunikowanie jakie były przeszkody, że ww nie zostali przedstawieni do zatwierdzenia.

BKW uważa, że na podst. Dekretu z 22 X 1919 Nr 3760/I DOE może wystosować do MSWojsk swoją opinię bez zapotrzebowania wykreślenia ich z ewidencji

Podp Kuszal Prezes Prezydium Białoruskiej Komisji Wojskowej.

[Spis 6] Lista 30 uczniów do Szkoły Podchorążych w Warszawie⁶⁵

- 1) Gomzo Paweł
- 2) Gromyko Eugeniusz
- 3) Zauściński Michał
- 4) Pantus Mikołaj
- 5) Ralcewicz Mikołaj
- 6) Pawłowski Józef
- 7) Krajnik Eugeniusz
- 8) Kozłowski Władysław 24
- 9) Bruchowiecki Jerzy
- 10) Mickiewicz Mikołaj -----
- 11) Olechnowicz Mikołaj
- 12) Usowski Jan
- 13) Bakko Aleks
- 14) Abuchowski Mateusz
- 15) Pawłowicz Józef
- 16) Arciuch Bazyl
- 17) Tracewski Jan 24
- 18) Ejsmont Grzegorz
- 19) Radziewicz Kazimierz
- 20) Downar Michał
- 21) Grycuk Michał
- 22) Romanowicz Michał -----
- 23) Sycz Kastanty
- 24) Suchocki Paweł

---

⁶⁵ RGWA Fond Trofejny 471 K opis 1 Teka 199 k. 157 Dowódca Wojskowych Oddziałów Białoruskich 15 kwietnia 1920 N 511 Mińsk do DOE Mińsk Lit rkps .

- 25) Żorom Aleks
- 26) Asajenko Włodzimierz
- 27) Sawicz Anatolij
- 28) Piasecki Sergiusz
- 29) Adelski Włodzimierz
- 30) Nazarewicz Włodzimierz

Lista rezerwowych

Masłakowicz
Hryniuk
Mironczyk
Mickiewicz

[Spis 7] Spis oficerów przyjętych zaliczonych do tymczasowej rezerwy i ogólnie zarejestrowanych do Wojska Białoruskiego⁶⁶ (w języku rosyjskim)
Ilustr. str. 179-184]

[Spis 8] Lista emisariuszy werbunkowych do oddziałów białoruskich⁶⁷

- 1) Adamowicz Wacław
- 2) Byczek Konstanty
- 3) Cerach Adam
- 4) Kapajewicz Paweł
- 5) Krywoszejn Mikołaj
- 6) Kubar Włodzimierz
- 7) Pupko Leonard
- 8) Słabucho Joachim
- 9) Szyszkowski Konstanty
- 10) Szczerbiński Prokop

[Spis 9] Lista kandydatów do zatwierdzenia:⁶⁸

- 1) Januszenko Teodor
- 2) Rudź Stefan
- 3) Adamowicz Wiaczesław
- 4) Siemieniaka Paweł
- 5) Ławysz Aleksander

Kandydatura Adamowicza nie przeszła przez DOE

[Spis 10] Lista urzędników wojskowych⁶⁹

- 1) Bekisz Jan
- 2) Ciuła Wincenty

---

⁶⁶ RGWA Fond Trofejny 471 K opis 1 Teki 199 k. 144-142v-143-143v-144-144v.

⁶⁷ RGWA Fond Trofejny 471 K opis 1 Teki 199 k. 191.

⁶⁸ RGWA Fond Trofejny 471 K opis 1 Teki 199 k. 193.

⁶⁹ RGWA Fond Trofejny 471 K opis 1 Teki 199 k. k. 192.

- 3) Michalewicz Włodzimierz
- 4) Romanowski Mikołaj
- 5) Zdanowicz Antoni

[Spis 11] Wyciągi wojsk księgi ewidencyjnej szeregowca, podpisane przez Siedygina, Dcę komendy żołnierzy⁷⁰

k. 198 Jąloszko Piotr, ur. 1894 w Mińsku, greko-ros wyznania, kawaler, właściciel ziemski, piśmienny, zmobilizowany w 1914, kpr., ranny, w niewoli niemieckiej.
k. 199 Szycel Jan, ur. 1890 gub Wileńska, pow. wileński, w.Powpliszcze, greko-ros; żonaty, absolwent 2klasowej szkoły w Radaszkowiczach, wcielony 1914, wojskowy urzędnik; pracownik kancelaryjny.
k. 200 Rumynski Piotr rolnik ur. 1899, gub Wileńska, Dajnowka, rolnik, kawaler, greko-ros, piśmienny-skończył narodową szkołę;1914-zmobilizowany.
k. 201 Rantowski Jan rolnik ur. 1892, Mińsk, greko-ros., żonaty,dz, rolnik, piśmienny, skończył narodową szkołę i 3 klasy miastowej.1914 zmobilizowany.
k. 202 Zieniucin Jan subiekt, 1879, Wilno ur., greko-ros.; piśmienny w początkowej szkole; 1914 zmobil., żonaty, syn.
k. 203 Tołoczko Aleksander ogrodnik, ur. 1882, w Wilnie, greko-ros.,żonaty, troje dzieci, żona nie wiadomo gdzie, dzieci w mińskiej ochronce, zmobilizowany w 1914.
k.204 Fedder Aleksander uczeń luteranin, kawaler, piśmienny, skończył 6 klas realnej szkoły mińskiej.
k. 205 Bielkiewicz Teodor rolnik, 1985 borysowski powiat, rolnik, kawaler,gr-ros. jednoklasowa szkoła w wiosce, przydział do Oddz. lotniczego.
k.206 Krawczenko Piotr majster huty szklanej. 1887, w Zalesiu pow wileński, gub. Wileńska, gr.-ros.; kawaler, piśmienny, absolwent szkoły konfesjalnej, 1914, niemiecka niewola 1914-1919.
k.207 Kulis Stanisław wł. z 1898, gub. kowieńska, Poniewież, katolik, kawaler, piśmienny, 4 klasy wyższej szkoły początkowej w Nowo-Wilejce, od 1919 w Białoruskiej Wojskowej Organizacji.
k. 208 Samojlik Stefan wł. z 1897, gub. grodzieńska, pow. sokolski, w. Grzebieni gr-ros.; kawaler, piśmienny, 3 klasy w szkole początkowej.
k. 209 Zawlewski Dziemjan 1896, gub grodzieńska pow. sokolski, w w Dubaska rolnik; kawaler, gr-ros.; piśmienny, skończył szkole konfesyjonalną prawosławną w Dubasno.
k.210 Żawnierowicz Aleksander wł. z1900, w. Matczyny pow wileński gub.wileńska, kawaler, piśmienny, w początkowej szkoleochotnik ros. wojska.

⁷⁰ RGWA Fond Trofejny 471 K opis 1 Teka 199 k. k. 198 -210.

[Spis 12] Spis oficerów przyjętych do Wojska Białoruskiego Podkomisją Personalno-Ewidencyjną Białoruskiej Komisji Wojskowej⁷¹

[Ilustr. str. 185-188]

[Spis 13] Spis urzędników wojskowych przyjętych do Wojska Białoruskiego Podkomisją Personalno-Ewidencyjną Białoruskiej Komisji Wojskowej⁷²

[Ilustr. str. 189]

[Spis 14] Spis oficerów OB na zapotrzebowanie kart mundurowych 96 nazwisk z datą wstąpienia [Luty 1920]⁷³

1	Płk	Kanapacki Gassan	Dca	23 X 1919
2	ppłk	Borodicz Konstanty	Naczel Sztabu	1 II 1920
3	Ppłk	Smolski Aleksander	Nacz pers Wydz	1 II 1920
4	Ppor	Focht Aleksander	Sztab of do zleceń	23 X
5	Por	Chomczyk Józef	adiutant	21 XI
6	urz	Balicki Jan	referent	23 X 19
7	Kpt	Czerniawski Demity	Nacz szkoły podof	17 XII 1919
8	urz	Żenow Jan	POM nacz wyd. mater.	1 II
9	urz	Ostrowski Aleksy	Pomoc referenta	21 XI 1919
10	urz	Jakubowski Michał	łącznik	1 XI 1919
11	Płk	Przyłucki Stefan	Zca dcy OB	1 II 1920
12	ppor	Dziechtarow Eljasz	Oficer kasowy K.K.	10 II
13	Ppor	Ćwiet Sergiusz	Oficer praw.K.K.	15 II
14	urz	Biełaboki Józef	Ofic Umund. KK	15 II
15	ppłk	Halwejt Włodzimierz	W rezerwie	17 XII
16	ppłk	Marczenka Eugeniusz	W rezerwie	23 XII
17	Mjr	Alechnowicz Antoni	W rezerwie	10 I
18	kpt	Szłapak Karys	W rezerwie	6 I
19	por	Trubionok Mikołaj	W rezerwie	18 I
20	por	Radczenko Wiktor	W rezerwie	18 I
21	por	Ławysz Aleksy	W rezerwie	6I
22	por	Czerepnin Teodor	W rezerwie	6I

⁷¹ RGWA Fond Trofejny 471 K opis 1 Teka 199 k. 256-256v-257-257v.

⁷² RGWA Fond Trofejny 471 K opis 1 Teka 199 k. 258.

⁷³ RGWA Fond Trofejny 471 K opis 1 Teka 199 k. k. 299.

23	por	Krywonos Jan	W rezerwie	6I
24	kpt	Jasinowski Sergiusz	W rezerwie	6 I
25	por	Januszenko Teodor	W rezerwie	9 I
26	por	Jakobini Ryszard	W rezerwie	10 II
27	por	Bagrowski Piotr	W rezerwie	6 I
28	por	Plaskaczewski Aleksy	W rezerwie	16 XII
29	por	Praniewski Lew	W rezerwie	17 XII
30	por	Nowik Stefan	W rezerwie	17 XII
31	Kpt	Żywatkiewicz Tomasz	Dca 1-go bat ?	17 XII
32	Por	Chweścian Joachim	W rezerwie	17 XII
33	Por	Lebiadź Mikołaj	W rezerwie	17 XII
34	Por	Kałacz Jan	W rezerwie	17 I 1920
35	Por	Kościelnicki-Sergiejewicz Sergiusz	W rezerwie	6 I 1920
36	Por	Runiec Julian	W rezerwie	6 I 1920
37	Por	Roślik Włodzimierz	W rezerwie	6 I 1920
38	Por	Bogdanowicz Mikołaj	W rezerwie	6 I 1920
39	kpt	Falkowski Włodzimierz	W rezerwie	17 XII 1919
40	por	Machorenko-Radziszewski Aleksy	W rezerwie	9 I 1920
41	por	Michałowski Józef	W rezerwie	17 XII 1919
42	Por	Prokopowicz Tomasz	W rezerwie	10 lutego 1920
43	Por	Sadygin Mikołaj	W rezerwie	10 lutego
44	ppor	Arefwa[Arechwa] Łukasz	W rezerwie	20 XII 1919
45	ppor	Hascewicz Makar	W rezerwie	18 XII
46	ppor	Anacewicz Aleksa	W rezerwie	17 XII
47	ppor	Łukaszewicz Mikołaj	W rezerwie	17 XII
48	ppor	Orsicz Ostap	W rezerwie	17 XII
49	ppor	Anuszewicz Dymytry	W rezerwie	18 XII
50	ppor	Wolski Jerzy	W rezerwie	6 I
51	ppor	Turko Józef	W rezerwie	6 I
52	ppor	Szymanienko Aleksy	W rezerwie	6 I
53	ppor	Szciarenik Włodzimierz	W rezerwie	12 I
54	ppor	Gubar Hipolit	W rezerwie	10 II
55	ppor	Malewicz Walenty	W rezerwie	10 II

56	ppor	Donżyn Józef	W rezerwie	18 XII
57	ppor	Trypuza Adam	W rezerwie	22XII
58	ppor	Papławski Wicenty	W rezerwie	19 XII
59	ppor	Adamowicz Wiaczesław	W rezerwie	16 XII
60	ppor	Zajanczkowski Martin	W rezerwie	17 XII
61	ppor	Szurpa Jan	W rezerwie	17 XII
62	ppor	Siemieniaka Aleksy	W rezerwie	17 XII
63	ppor	Brażałowicz Włodzimierz	W rezerwie	17 XII
64	ppor	Słabucha Joachim	W rezerwie	18 XII
65	ppor	Kozak Włodzimierz	W rezerwie	18 XII
66	ppor	Romanowski Aleksy	W rezerwie	18 XII
67	ppor	Rużkow Jerzy	W rezerwie	19 XII
68	ppor	Jakowlew Piotr	W rezerwie	22 XII
69	ppor	Kanapelka Sergiusz	W rezerwie	22 XII
70	ppor	Pocztar Gregor	W rezerwie	22 XII
71	ppor	Szymkowicz Kostanty	W rezerwie	22 XII
72	ppor	Popielnicki [bez imienia]	W rezerwie	30 XII
73	ppor	Szamko Antoni	W rezerwie	30 XII
74	ppor	Jaroszewicz Mikołaj	W rezerwie	6 I 1920
75	ppor	Biernik Paweł	W rezerwie	6 I 1920
76	ppor	Zalewski Jan	W rezerwie	6 I 1920
77	ppor	Rabuszka Mikołaj	W rezerwie	6 I 1920
78	ppor	Trubianok Michał	W rezerwie	6 I
79	ppor	Kaszyński Włodzimierz	W rezerwie	6 I
80	ppor	Wojtenka Wiktor	W rezerwie	9 I 1920
81	ppor	Szymiel Mikołaj	W rezerwie	17 XII 1919
82	ppor	Lipaj Jakow 12 stycznia	W rezerwie	17 I 1920
83	ppor	Jakubowski Kuba	W rezerwie	17 I 1920
84	ppor	Poleszczuk Danił	W rezerwie	18 I
85	ppor	Kazieka Sergiusz	W rezerwie	22 I
86	por	Jakubowski Jakub	W rezerwie	16 lutego
87	por	Siewruk Włodzimierz	W rezerwie	16 lutego
88	ppor	Dzemidow Mikołaj	W rezerwie	16 lutego

89	ppor	Pleszaczko Mikołaj	W rezerwie	jw
90	ppor	Grygonis Henryk	W rezerwie	jw
91	ppor	Szedzik Paweł	W rezerwie	20 II
92	urz	Tarasik Wicenty	W rezerwie	1 I 1920
93	urz	Michalewicz Włodzimierz	W rezerwie	1 I 1920
94	urz	Oleszkiewicz Jan	W rezerwie	1 I 1920
95	urz	Podolski Michał	W rezerwie	1 I 1920
96	urz	Żenow Jan	W rezerwie	1 I 1920

[Spis 15] Spis [89] oficerów przyjętych do Wojska Białoruskiego Podkomisją Kwalifikacyjną BKW⁷⁴

1	ppłk	Kalwejt Włodzimierz	Armii ros. sz.gen. płk od 27 IV 1913; przyjęty do WB w randze płk Szt. Gen.	Od 23 X pracuje przy BKW w podkomisji regulaminowej	Jako oficer Sztabu Gen i specjalista wojsk-nauk. Części b. potrzebny
2	płk	Marzenko Eugeniusz	Armii ros. Płk-inż. Od 3 IV 1915	Od 23 XII Do rezerwy	
3	Płk	Przyłucki Stefan	Armii ros. ppłk od 6 XII 1916	W rezerwie od 17 XII Zca dcy OB od 1 II 1920	
4	Ppłk Sztabu Generalnego	Borodicz Konstanty	Armii ros. ppłk Szt. Gen. od 15 VIII 1917	W rezerwie od 18 XII Szef sztabu Dcy OB. Od 1 II 1920	
5	Ppłk	Łappa – Starżaniecki Aleksander	Armii ros. ppłk od 1 I 1917	Od 6 I w rezerwie Od 1 III oficer łącznikowy przy DOG	
6	Ppłk	Smolski Aleksander	Armii ros. ppłk od 23 VII 1916	W rezerwie od 6 I 1920 Nacz pers Wydz w Szt OB.1 II 1920	

⁷⁴ RGWA Fond Trofiejny 471 K opis 1 Teki 199 k. 311-320

7	mjr	Olechnowicz Antoni	Armii ros. ppłk w dymisji	W rez od 10 I	
8	kpt	Szłapak Karpiusz	Armii ros. kapitan	W rez od 6 I	
9	kpt	Czerniawski Demytry	Armii ros. sztabs- kapitan od 15 VI 1916	Dowódca szko- ły Podoficer- skiej Od 17 XII	
10	Por	Chomczyk Józef	Armii ros. sztabs- kapitan	Od 21 XI w sztabie Dwa OB adiutant	
11	por	Trąbiona[o]k Mikołaj	Armii ros. sztabs-kapitan	W rezerwie 18 I [18 XII]	Nie może być przy- jęty R B
12	por	Radczenko Wiktor	Armii ros. sztabs-kapitan	Rez od 18 XII	
13	por	Ławysz Aleksander	Armii ros. sztabs-kapitan	Rez od 6 I 1920	Nie może być przy- jęty R B
14	por	Czerepnin Teodor	Armii ros. sztabs-kapitan	Rez od 6 I	Nie może być przy- jęty R B
15	por	Krywanos Jan	Armii ros. sztabs-kapitan	Rez 6 I	
16	kpt	Sasinowski Sergiusz	Armii ros. sztabs-kapitan	Rez 9 I	
17	por	Januszenko Teodor	Armii ros. sztabs-kapitan	Od 9 I rez	Nie może być przy- jęty R B
18	por	Jakabini Ryszard	Armii ros. Sztabs-kapitan	Od 10 II rez	
19	por	Bagrowski Piotr	Armii ros. porucznik	Od 6 I rez	
20	por	Plaskaczewski Aleksander	Armii ros. por od 4 V 1916	Od 23 X pracuje w Podkomisji Regulaminowej	
21	por	Praniewski Leon	Armii ros. por od 1 V 1917	Od 17 I rez	
22	por	Nowik Stefan	Armii ros. por od 1 I 1917	Od 17 XII rez	Zgodnie z pismem BKW 9/ IV L.360 skreśla się

23	kpt	Żywotkiewicz Tomasz	Armii ros. por od 14 VI 1911	Od 17 XII rez Od 1 III 1920 Dca Igo Baonu Strzelców	
24	por	Chwesal Jakim	Armii ros. Por od 29 IV 1916	Od 17 XII rez	
25	por	Bronakowski Władysław	Armii ros. szt-kpt od 12 IX 1917; Armii polskiej porucznik	Uprasza się o przeniesienie do sztabu Dwa OB.; Z dnia wydania dekretu	Znajduje się w 4 krakowskim baonie w Grodnie
26	por	Lebiedź Mikołaj	Armii ros. por od 23 VI 1917	Od 17 XII rez	
27	por	Kałacz Jan	Armii ros. por	Od 17 I	
28	por	Poźniak Jan	Armii polskiej	Uprasza się o przeniesienie do rezerwy O.B. z dniem wydania dekretu	W WP DOG Grodno
29	por	Sergiejewicz-Kościełnicki Sergiusz	Armii ros. por	Od 6 I rez	Nie może być przyjęty R B
30	por	Runiec Eliasz	Armii ros. porucznik	Od 6 I do rez.	???
31	por	Roslik Włodzimierz	Ar por	Od 6 I	
32	por	Bohdanowicz Włodzimierz	Armii ros. por	Od 6 I	
33	kpt	Talkowski Włodzimierz	Armii ros. por od 11.XI 1913	Do szkoły podoficerskiej Od 17 XII	
34	por	Maczarenko-Radziszewski Aleksander	Armii ros. por	Rez 9 I	
35	por	Michałowski Józef	Armii ros. ppor	Od 30 XII rez	Nie może być przyjęty R B
36	por	Siadygin Mikołaj	Armii ros. por	Od 10 II rez	
37	por	Prokopowicz Tomasz	Armii ros. por	Od 10 II rez	
38	ppor	Arechwa Łukasz	Armii ros. ppor	Od 18 XII	Pismo DWOB

39	ppor	Kościewicz Makary	Armii ros. ppor	Od 18 XII rez	Sw[wiadomy?] białor.
40	ppor	Anacewicz Aleksander	Armii ros. por	Od 17 XII rez	
41	ppor	Łukaszewicz Mikołaj	Armii ros. por	Od 17 XII rez	
42	ppor	Orsicz Ostapij	Armii ros. ppor	Od 17 XII rez	
43	ppor	Anysewicz Demitry	Armii ros. ppor	Od 18 XII rez	
44	ppor	Wolski Jerzy	Armii ros. ppor	Od 6 I rez	
45	ppor	Turko Józef	Armii ros. ppor	Od 6 I rez	
46	ppor	Szymanienko Aleksander	Armii ros. ppor	Od 6 I rez	
47	ppor	Szaściarenik Włodzimierz	Armii ros. ppor	Od 12 I rez	
48	ppor	Dziechciarow Eliasz	Armii ros. ppor	Od 10 II 1920 Oficer Kasowy Komisji Kaso- wej Dtwa Oddz Biał. z 1912 r ma być przyjęty w szarży porucznika HK	Jako oficer kadrowy szarży podporucznika
49	ppor	Hubar Ippolit	Armii ros. ppor	Od 10 II rez	
50	ppor	Malewicz Walentyn	Armii ros. ppor	Od 10 II rez	
51	ppor	Donżyn Józef	Armii ros. chor	Od 18 XII rez	
52	ppor	Trypuza Adam	Armii ros. chor	Od 22 XII rez	
53	ppor	Papławski Wincenty	Armii ros. chorąży	Od 19 XII 19	Był komisarzem bolszewickim
54	Ppor	Popielnicki Tymofiej	Armii ros. chorąży	Od 30 XII rez	
55	ppor	Ćwiet Wiaczesaław	Armii ros. chorąży	Od 17 XII w rezerwie Od 28 I 1920 oficer prowiantowy Komisji Kasowej przy Dtwie OB	
56	ppor	Adamowicz Wiaczesaław	Armii ros. chorąży	Od 16 XI	-/-/-

57	ppor	Focht Aleksy	Armii ros. chor.	Od 23 X 1919 pracuje w szta- bie Dtwo Oddz. Biał. Jako oficer sztabowy	Jako oficer z 1903 r. i pierwszy z organi- zatorów Wojska
			Białoruskiego według swojej zdolności i zna- jomości z organizacyjna praca zasługuje być zatwierdzonym w randze kapitana Podp H.Konopacki		
58	ppor	Zajanczkowski Marcin	Armii ros. chorąży	Od 17 XII rez	
59	ppor	Szurpa Jan	Armii ros. chorąży	Od 17 XII rez	?
60	ppor	Siemianiak Aleksander	Armii ros. chorąży	Od 17 XII rez	
61	ppor	Brażałowicz Włodzimierz	Armii ros. chorąży	Od 17 XII rez	
62	ppor	Rudź Stefan	Armii ros. chorąży	Od 17 XII rez	
63	ppor	Słabucha Jakim	Armii ros. chorąży	Od 18 XII rez	Nie może być przy- jęty R B
64	ppor	Kozak Włodzimierz	Armii ros. chorąży	Od 18 XII rez	Nie może być przy- jęty R B
65	ppor	Romanowski Aleksander	Armii ros. chorąży	18 XII	
66	ppor	Ryżkow Jerzy	Armii ros. chorąży	18 XII	
67	ppor	Jakowlew Piotr	Armii ros. chorąży	22 XII	
68	ppor	Konapielka Sergiusz	Armii ros. chorąży	22 XII	
69	ppor	Poczter Grzegorz	Armii ros. chorąży	22 XII	?
70	ppor	Szymkowicz Konstanty	Armii ros. chorąży	22 XII	
71	ppor	Szamko Antoni	Armii ros. chorąży	30 XII	
72	ppor	Jaroszewicz Mikołaj	Armii ros. chorąży	6 I	
73	ppor	Berdnik Paweł	Armii ros. chorąży	Od 6 I do rez	Nie może być przy- jęty R B
74	ppor	Zaleski Jan	Armii ros. chorąży	Od 6 I rez	
75	ppor	Rabuszko Mikołaj	Armii ros. chorąży	Od 6 I do rez	

76	ppor	Trubianok Michał	Armii ros. chorąży	Od 6 I rez	?
77	ppor	Kaszyński Włodzimierz	Armii ros. chorąży	Od 6 I	
78	ppor	Wojenko Wiktor	Armii ros. chorąży	Od 9 I	
79	ppor	Szymel Mikołaj	Armii ros. chorąży	Od 17 XII	
80	ppor	Lipaj Jakób	Armii ros. chorąży	Od 12 I	
81	ppor	Jakóbski Kóba	Armii ros. chorąży	Od 17 I	
82	ppor	Poleszczuk Daniel	Armii ros. chorąży	Od 17 I	-/-/-
83	ppor	Kozięka Sergiusz	Armii ros. chorąży	Od 22 I	
84	por	Jakubowski Jakób	Armii ros. sztabs-kapitan	Od 16 II rez	Jako były stabs-kapitan armii ros z 1911 musi być przyjętym w randze kpt (podp Kono- packi)
85	por	Siewruk Włodzimierz	Armii ros. por.	Od 16 II	
86	ppor	Dziemidow Mikołaj	Armii ros. porucznik	Od 16 II 1920	Nie może być przy- jęty R B
87	por	Pleszczkow Mikołaj	Armii ros. chorąży	Od 16 II rez	-/-/-
88	ppor	Hryhonis Henryk	Armii ros. chorąży	Od 16 II rez	?
89	ppor	Szedzik Paweł	ppor	Od 20 II	

[Spis 16] DOE Mińsk L.1217/IIIa Mińsk 13 lutego 1920⁷⁵ Do Oficera Łącznikowego przy Wojskowej Komisji Białoruskiej w Mińsku, Wileński Dworzec 14. Przesyła się spis oficerów białoruskich

Plk Przyłucki Stefan Zast Dcy OB.

Plk. Marzenko Eugeniusz ST ref Mat.

Plk. Baradzicz Konstanty Szeł Sztabu

⁷⁵ RGWA Fond Trofeiny 471 k opis 1 Teka 199 k. 141-142v.

Pplk Łappa-Starzeński Aleksander odłącz przy DOE
Pplk Smolski Aleksander ST ref personalny
Kpt. Czerniawski Dymitr ST ref. Wyszcz.
Kpt. Talkowski Włodzimierz dca Szkoły Podofic.
Por. Chomczyk Józef dca plut. Sztab.
Por. Płaskaczewski Aleksander ofic. ordynansowy
Por. Bronakowski WP
Ppor. Focht Aleksy przedst. Wojsk. Dwa Podkom. Pers. Ewid BWK
Ppor. Dziechciarow Heljusz oficer kasowy
Wiet. Sergiusz oficer prowiant

Urzednicy [sic] wojskowe

Jakubowski Michał ofic. Łączn. Intend. Przy Int DOE
Żenow Jan mł. ref. mat
Balicki Jan mł. ref. person
Białaboki Józef ofic. mundurowy
Ww aprobowani przez DOG Grodno
Plk Kalwejta Włodzimierz
Mjr Olechnowicz Antonij
Kpt. Szłapak Karpjusz
Kpt. Sosinowski Sergiusz
Kpt. Żywotkiewicz Tomasz
Por. Trubjonok Mikołaj
Por. Radczenko Wiktor
Por. Ławysz Aleksander
Por. Czerepnin Teodor
Por. Krywanos Jan
Por. Januszenko Teodor
Por. Jakobini Ryszard
Por. Bagrowski Piotr
Por. Praniewski Leon
Por. Chwesal Joachim
Por. Lebieź Mikołaj
Por. Kalacz Jan
Por. Pozniak Jan w WP
Por. Sergiejewicz – Kościelnicki Sergiusz
Por. Runiec Heliasz
Por. Roslik Włodzimierz
Por. Bogdanowicz Mikołaj
Por. Zacharenko-Radziszewski Aleksander

Por. Michałowski Józef
Por. Siedygín Mikołaj
Por. Prokopowicz Tomasz
Por. Jakubowski Jakub
Por. Siewruk Włodzimierz
Por. Bubień Aleksander

Ppor. Arechwa Łukasz
Ppor. Kościewicz Makariusz ST ref oświat
Ppor. Onacewicz Aleksander
Ppor. Łukaszewicz Mikołaj
Ppor. Osicz Ostapij, komendant placu
Ppor. Anusewicz Dymitr
Ppor. Wolski Jerzy
Ppor. Turko Józef
Ppor. Symonienko Aleksander
Ppor. Szescierenik Włodzimierz
Ppor. Hubar Hipolit
Ppor. Malewicz Walenty
Ppor. Donżyn Józef
Ppor. [nieczytelne] Adam
Ppor. Pawłowski Wincenty
Ppor. Popielnicki Tomasz
Ppor. Adamowicz Wiczysław
Ppor. Zajączkowski Martyn
Ppor. Szurpa Jan
Ppor. Siemiako Aleksandr
Ppor. Brazajłowicz Włodzimierz
Ppor. Rudz Stefan
Ppor. Słabiuchno Joachim
Ppor. Kozak Włodzimierz
Ppor. Romanowski Aleksander
Ppor. Ryżkow Jerzy
Ppor. Jakowlew Piotr
Ppor. Konopielka Sergiusz
Ppor. Poczter Grzegorz
Ppor. Szymkowicz Konstanty
Ppor. Szynko Antonji
Ppor. Jaroszewicz Mikołaj
Ppor. Zaleski Jan
Ppor. Rabuszka Mikołaj
Ppor. Trubjonok Michał

Ppor. Kaszyński Włodzimierz
Ppor. Ppor. Wojenko Wiktor
Ppor. Szymel Mikołaj
Ppor. Lipaj Jakób
Ppor. Jakubowski Kuba
Ppor. Poleszczuk Daniel
Ppor. Kazięka Sergiusz
Ppor. Dziemidow Mikołaj
Ppor. Pleszczakow Mikołaj
Ppor. Hryhonis Henryk
Ppor. Szedzik Paweł
Ppor. Sabillo Witold
Ppor. Pawłowski Adam
Ppor. Surowiec Aleksandr
Ppor. Żako Mikołaj
Ppor. Biernik

Urzednicy służący w Komisji Wojskowej Białoruskiej

Tarasik Wincenty
Michalewicz Włodzimierz
Oleszkiewicz Jan
Podolski Michał
Filipowicz Tomasz

Urzednicy w rezerwie

Prokopowicz Jakób
Ostrowski Aleksander
Łukaszewicz Mikołaj
Sar Mikołaj
Komarowski Dymitr
Czumak Makarjusz
Szajkowski Mikołaj
Skorobogatow Anani
Kowzus Michał
Kremie Michał
Urbanowicz Michał

[dopisani do listy ołówkiem: Alachnowicz, Kołodziej, Ciule, Czyżyński, Bentkowski, Kuliszewski, Kalwady, Biały, Płudowski, Guzowski, Warecki] Podp. oryg. Focht ppor. Przedstawiciel Wojskowy D-wa OB. przy Podkomisji Personalno-Ewidencyjnej BKW.

><><>

S P I S

oficerów, wojskowych urzędników, Dowództwa Wojsk Białoruskich, a także oficerów-instruktorów Polskich. 9

Lp.	Nazwisko i imię	Ranga	Posada	Uwaga
<u>OFICEROWIE</u>				
1	KONOPACKI ^H Gasan	Pólkownik	D-ca W.O.B.	
2	PRZYLUCKI Stefan	" "	Zastępca D-cy W.O.B.	
3	MARCZENKO Eugeniusz	" "	St.Ref.Mat. Wyddziału.	Inżynier
4	ŁAPPA-STARZANIECKI Aleksander	Podpólk.	Oficer-łącznik. Przy D.O.E. Mińsk.	Już odebrana za Nr. 21.
5	SMOLSKI Aleksander	" "	St.ref.Per. Wyddziału.	
6	TALKOWSKI Władzimirz	Kapitan	W.Ob.D-cy szkół podof.	
7	PLESKACZEWSKI Aleksander	Porucznik	Oficer-ord.	
8	CHOMCZYK Józef	" "	D-ca Sztab. plut.	
9	CWIET Siergiusz	Podpor.	Ofic.prow. Gosp.Kom.	
10	F O C H T Aleksey	" "	Wojsk.przedst. Per.-Ew.Podkom.	
11	DZIECHCIAROW Heljasz	" "	Ofic.Kas.Gosp. Komisji.	
<u>WOSKOWE URZĘDNIKI</u>				
12	JANUBOWSKI Michał	VI ...	Łącznik przy Int.D.O.E. Mińsk	
13	ZENOW Jan	VIII	Ml.Ref.Mat. Wyddziału.	Inżynier
14	BALICKI Jan	IX	Ml.Ref.Per. Wyddziału	
15	BIAŁOBOKI Józef	X	Ofic.mund. Gosp.Komisji	
<u>OFICERY-INSTRUKTORY POLSKIE</u>				
16	GUZOWSKI Władzysław	Podporucz.	Instruktor	
17	KOLWARY Samuel	" "	" "	
18	KULISZEWSKI Wacław	" "	" "	
19	PLÓDOWSKI Piotr.	" "	" "	
20	WAWZECKI Władzysław	" "	" "	
21	BIENTKOWSKI Zygmunt	" "	" "	

Szef Sztabu

Podpułkownik

Liczba.	Rodzaj broni.	Szarża.	Imię i nazwisko.	Funkcja.	W jakiej armji służył.
I.	Artyler.	Pułkown.	KONOPACKI Hassan	Dowódca Od- działów Bia- łoruskich.	Rosyjskiej
2.	Kawaler.	Pułkown.	PRZYLUCKI Stefan	Zast.D-cy O. B.	" "
3.	Inżynier	Pułkown.	MARCZENKO Eugienjusz	St.Referent Mater.	" "
4.	St.Gen.	Podpułk.	BARODZICZ Konstynty	Szef Sztabu	" "
5.	Piechota	" "	SMOLSKI Aleksander	St.Referent Personalnej	" "
6.	Kawaler.	" "	ŁAPPO-STARŻENIECKI Aleksander	Oficer łącz- nikowy przy D.O.E.Biał.	" "
7.	Piechoty	Każitan	CZERNIAWSKI Dymitr	St.Referent Wyzkolenia	" "
8.	Piechoty	" "	TALKOWSKI Włodzimierz	Czas.D-ca Szkoły Podof.	" "
9.	Piechoty	Poruczn.	CHOMCZYK Józef	D-ca Plutonu Sztabowego.	" "
10.	Artyler.	" "	PLESKACZEWSKI Aleks.	Oficer ordyn.	" "
11.	Kawaler.	Pporuczn.	F O C H T Aleksy	Przedstawiciel D-wa O.B.w Podkom.Person Ewidencyjnej B.W.K.	" "
12.	Piechoty	" "	DZEHCZIAROW Heljasz	Oficer kasowy	" "
13.	" "	" "	C W I E T Sergjusz	Oficer pro- wiantowy.	" "
			Urzedniki Wojskowi:		
14.	Intend.	YI	JAKUBOWSKI Michał	Oficer łączn. przy Intendent D.O.E.	Rosyjskiej
15.	Inżynier	YIII	ZENOW Jan	Mł.Ref.Mater.	" "

Liczba.	Rodzaj broni.	Szarża.	Imię i nazwisko.	Funkcja.	W jakiej armji służył.	
I6.	Kancel.	IX	BALICKI Jan	Mł.Ref.Person	Rosyjsk.	I
I7.	Intent.	X	BIEŁABOKI Józef	Ofic.Mundur.	" "	2. I
I8			U W A G A: Z pokazanych oficerów i urzędników wojsko- wych Pułkownik KONOPACKI mianowany Dekretem Naczelnika Pań- stwa, a ostatnie aprobowane przez D.O.Gen.Grodno.			
			O F I C E R O W I Ą.			
√ I8.	Szt.Gen	Pułkownik	KALWEJT Włodzimierz	W rezerwie	Rosyjsk.	4 I
I9.	Piechoty	Major.	ALECHNOWICZ Antonji	" " "	" "	6 I
20.	" "	Kapitan	SZŁAPAK Karpjusz	Adjutant	" "	I
21.	" "	Poruczn	TRUBIANOK Mikołaj	W rezerwie	" "	I
22.	" "	" "	RADCZENKO Wiktor	" " "	" "	6
23.	" "	" "	ŁAWYSZ Aleksander	" " "	" "	
24.	" "	" "	CZEREPNIN Teodor	" " "	" "	
25.	" "	" "	KRYWANOS Jan	" " "	" "	
26.	" "	Kapitan	SOSINOWSKI Sergjusz	" " "	" "	
27.	" "	Poruczn	JANUSZENKO Teodor	" " "	" "	I
28.	Kawaler.	" "	JAKOBINI Ryszard	" " "	" "	
29.	Piechoty	" "	BAGROWSKI Piotr	" " "	" "	I
30.	Artyler.	" "	PRANIEWSKI Leon	" " "	" "	
31.	Piechoty	Kapitan	ŻYWATKIEWICZ Tomasz	" " "	" "	
32.	Artyler	Poruczn.	CHWESAŁ Joachim	" " "	" "	
33.	Piechoty	" "	LEBIEDZ Mikołaj	" " "	" "	
34.	Inżyn.	" "	KALACZ Jan	" " "	" "	
35.	Lotnik	Poruczn.	SIERGIEWICZ-KOSCIEL- NICKI Sergjusz	" " "	" "	
36.	Piechoty	" "	RUNIEC Heljasz	" " "	" "	
37.	" "	" "	ROSLIK Włodzimierz	" " "	" "	
38.	" "	" "	BOGDANOWICZ Mikołaj	" " "	" "	
39.	" "	" "	MACHARENKO-RADZEWSKI Aleksander	" " "	" "	9
40.	" "	" "	MICHAŁOWSKI Józef	" " "	" "	3
41.	" "	" "	SIEDYGIN Mikołaj	" " "	" "	1

Liczba.	Rodzaj broni.	Szarża.	Imię i nazwisko.	Funkcja.	W jakiej armji służył.
42.	Piechoty	Poruczn	PROKOPOWICZ Tomasz	W rezerwie	Rosyjsk.
43.	" "	Pporuczn	ARBCHWA Łukasz	" " "	" "
44.	" "	" "	KOSCIEWICZ Makarjusz	St.Referent Oświatowy	" "
45.	" "	" "	ONACEWICZ Aleksander	w rezerwie	" "
46.	" "	" "	ŁUKASZEWICZ Mikołaj	" " "	" "
47.	" "	" "	ORSICZ Ostap	" " "	" "
48.	" "	" "	ANUCEWICZ Dymitr	" " "	" "
49.	Samochod	" "	WOLSKI Jerzy	" " "	" "
50.	Piechoty	" "	TURKO Józef	" " "	" "
51.	" "	" "	SYMONIENKO Aleksander	" " "	" "
52.	" "	" "	SZESCIERENIK Włodzimierz	" " "	" "
53.	" "	" "	GUBAR Hippolit	" " "	" "
54.	" "	" "	MALEWICZ Walenty	" " "	" "
55.	" "	" "	DONŻYN Józef	" " "	" "
56.	" "	" "	TRYPUZA Adam	" " "	" "
57.	" "	" "	POPIŁAWSKI Wincenty	" " "	" "
58.	" "	" "	POPILENICKI Cymofiej	" " "	" "
59.	Kozak	" "	ADAMOWICZ Wiczysław	" " "	" "
60.	Piechoty	" "	ZAJĘCZKOWSKI Marcyn	" " "	" "
61.	Samochod	" "	SZURPA Jan	" " "	" "
62.	Piechoty	" "	SIEMIEBIAKO Aleksand	" " "	" "
63.	Artyler.	" "	BRAŻAŁOWICZ Włodzim:	" " "	" "
64.	Piechoty	" "	R U D Z Stefan	" " "	" "
65.	" "	" "	SŁABUCHO Joachim	" " "	" "
66.	" "	" "	KOZAK Włodzimierz	" " "	" "
67.	" "	" "	ROMANOWSKI Aleksander	" " "	" "
68.	" "	" "	RYŻKOW Jerzy	" " "	" "
69.	" "	" "	JAKOWLEW Piotr	" " "	" "
70.	" "	" "	KONOPIELKA Sergjusz	" " "	" "
71.	" "	" "	POCZTER Grzegoż	" " "	" "
72.	" "	" "	SZYMKOWICZ Konstany	" " "	" "

Liczba.	Rodzaj broni.	Szarża.	Imię i nazwisko.	Funkcja.	W jakiej armji służył.
73.	Artyler.	Pporucz	SZAMKO Antonji	W rezerwie	Rosyjsk.
74.	Piechoty	" "	JAROSZEWICZ Mikołaj	" " "	" "
75.	" "	" "	ZALESKI Jan	" " "	" "
76.	" "	" "	RABUSZKO Mikołaj	" " "	" "
77.	" "	" "	TRUBIONOK Michał	" " "	" "
78.	" "	" "	KASZYNSKI Włodzimierz	" " "	" "
79.	" "	" "	WOJTENKO Wiktor	" " "	" "
80.	" "	" "	SZYMEL Mikołaj	" " "	" "
81.	" "	" "	LIPAJ Jakób	" " "	" "
82.	" "	" "	JAKUBOWSKI Kuba	" " "	" "
83.	" "	" "	POLESZCZUK Daniel	" " "	" "
84.	Artyler.	" "	KAZIEKA Sergjusz	" " "	" "
85.	Piechoty	Poruczn	JAKUBOWSKI Jakób	" " "	" "
86.	" "	" "	SIEWRUK Włodzimierz	" " "	" "
87.	" "	" "	BUBIEN Aleksander	" " "	" "
88.	" "	Pporuczn	DZIEMIDOW Mikołaj	" " "	" "
89.	" "	" "	PLESZACZKOW Mikołaj	" " "	" "
90.	" "	" "	GRYGONIS Henryk	" " "	" "
91.	" "	" "	SZEDZIK Paweł	" " "	" "
92.	" "	" "	SABIEŁO Witold	" " "	Gruzijsk.
93.	" "	" "	PAWŁOWSKI Adam	" " "	Rosyjsk.
94.	" "	" "	SUROWIEC Aleksander	" " "	" "
95.	" "	" "	ŻMAKO Mikołaj	" " "	" "
96.			<i>Bicrownik</i> <i>A. Kowalski</i> Pułkownik i Dowódca Oddziałów Białoruskich Szef Sztabu <i>Borodisz</i> Podpułkownik Sztabu Głównego		

oficerów przyjętych do Wojska Białoruskiego Personalno-Ewidencyjną
Podkomisją, Białoruskiej Komisji Wojskowej.

L.P.	Stopień służbowy.	Nazwisko i imię	Kiedy przyjęty Podkomisją Personalno-Ewidencyjną.
I	Pułkownik	KALWEJT Władzimirz	47 grudnia 1919 r.
2	Major	OLECHNOWICZ Antoni	10 stycznia 1920r.
3	Kapitan	SZLAPAK Karpjusz	6 " " " "
4	"	SASINOWSKI Sergjusz	" " " "
5	"	ZYWOTKIWICZ Tomasz	17 grudnia 1919 r.
6	porucznik	TRUBIONOK Mikołaj	18 " " "
7	"	RADCZENKO Wiktor	" " "
8.	"	ŁAWYSZ Aleksander	6 stycznia 1920 r.
9.	"	KRYWANOS Jan	" " "
10.	"	CZEREPNIN Todar	" " "
11.	"	JAKUSZENKA Todar	9 " " "
12.	"	JAKOBILI Ryszard	10 lutego " " "
13.	"	BAGROWSKI Piotr	6 stycznia " " "
14.	"	PRANIEWSKI Leon	17 grudnia 1919 r.
15.	"	~~CHEWISIRSK-JAWINA~~	" " "
16.	"	LEBIBDÉ Mikołaj	" " "
17.	"	KALACZ Jan	" stycznia 1920 r.
18.	"	SIERGIEJEWICZ-KOŚCIEL-	
		NICKI Sergjusz	6 " " "
19.	"	RUMIŁC Błżasz	" " "
20.	"	ROŚLIK Włodzimirz	" " "
21.	"	BOGDANOWICZ Mikołaj	" " "
22.	"	MACHARENKO-RODZIEWSKI	
		Aleksander	9 " " "
23.	"	MICHAŁOWSKI Juzef	17 grudnia 1919 r.
24.	"	SIADYGIN Mikołaj	10 lutego 1920 r.
25.	"	PROKOPOWICZ Tomasz	" " "
26.	"	JAKUBOWSKI Jakób	16 " " "
27.	"	SIEWRUK Włodzimirz	" " "
28.	"	BUBIPIŃ Aleksander	31 marca 1920 r.
29.	pporucznik	ARECHWA Łukasz	30 grudnia 1919 r.
30.	"	KOŚCIBWICZ Makarjusz	1 " " "
31.	"	ONACEWICZ Aleksander	17 " " "

32.	pporucznik	LUKASZEWICZ Mikołaj	17	grudnia	1919 r.
33.	"	ORSICZ Ostap	-	"	"
34.	"	ANUSIEWICZ Dymitry	18	"	"
35.	"	WOLSKI Jerzy	6	szczytnia	1920 r.
36.	"	TURKO Józef	-	"	"
37.	"	SZBŚCIARENK Włodzimierz	12	"	"
38.	"	GUBAR Jppolit	10	lutego	1920 r.
39.	"	MALEWICZ Walenty	-	"	"
40.	"	DONZYB Józef	18	grudnia	1919 r.
41.	"	TRYFUZO Adam	22	"	"
42.	"	PAWŁOWSKI Wincenty	19	"	"
43.	"	POPIELNICKI Timofiej	30	"	"
44.	"	ADAMOWICZ Władysław	16	"	"
45.	"	ZAJĄCZKOWSKI Marcin	17	"	"
46.	"	SZURPA Jan	-	"	"
47.	"	SIEMIENIAKO Aleksander	-	"	"
48.	"	BRZĄDŁOWICZ Władysław	-	"	"
49.	"	RUDZ Stefan	-	"	"
50.	"	SŁABUCHO Jakim	18	"	"
51.	"	KAZAK Włodzimierz	-	"	"
52.	"	POMANOWSKI Aleksander	-	"	"
53.	"	RYZKOW Jerzy	19	"	"
54.	"	JAKOWLEW Piotr	22	"	"
55.	"	KONOPIEŁKO Sergjusz	-	"	"
56.	"	POCZTER Grzegorz	-	"	"
57.	"	SZYMKOWICZ Konstanty	-	"	"
58.	"	SZAMKO Antoni	30	"	"
59.	"	JAROSZEWICZ Mikołaj	6	stycznia	1920 r.
60.	"	ZALEWSKI Jan	4	"	"
61.	"	RABUSZKO Mikołaj	-	"	"
62.	"	TRUBIŁOK Michał	-	"	"
63.	"	KASZUBSKI Włodzimierz	-	"	"
64.	"	WOJCIEŃKO Wiktor	9	"	"
65.	"	SZYMIEL Mikołaj	17	grudnia	1919 r.
66.	"	LIPAJ Jakób	12	stycznia	1920 r.
67.	"	JAKUBOWSKI Kuba	17	"	"
68.	"	POLESZCZUK Danił	-	"	"

97

69.	pporucznik	KOZIEKO Sergjusz	22	stycznia	1920 r.
70.	"-	DZIEMIDOW Mikołaj	16	lutego	"-
71.	"-	PLESZACZKOW Mikołaj	-	"-	"-
72.	"-	Grygonis Henryk	-	"-	"-
73.	"-	SZENZIK Pawieł	20	"-	"-
74.	"-	SABIŁO Witold	17	marca	"-
75.	"-	PAWŁOWSKI Adam	19	"-	"-
76.	"-	SOMOWIEC Aleksander	31	"-	"-
77.	"-	ŻMAKO Mikołaj	22	"-	"-
78.	"-	SYMOWIENKO Aleksander	6	stycznia	"-

S. Janasiewicz

Prezes Podkomisji

Personalno-Ewidencyjnej

F. Janasiewicz
Sekretarz

W Y K A Z

Oficerów i urzędników wojskowych, przyjętych do Wojska Białoruskiego przez Komisję Personalno-Ewidencyjną Białoruskiej Komisji Wojsk.-

L.:	Szarża	Nazwisko i imię.	Funkcja	w jakiej armii służył.
1.	Pulkownik.	PRZYLUCKI Stefan.	Zast.Dcy O.B.	Rosyjskiej.
2.	"	MARCZENKO Eugenjusz.	St.Ref.Mat.	"
3.	Podpulk.	BARODZICZ Konstanty.	Szef Sztabu.	"
4.	"	LAPPA-STARZENIECKI Aleksander.	Of.Lączn.przy D.O.E.	"
5.	"	SMOLSKI Aleksander.	St.Ref.Person.	"
6.	Kapitan.	CZERNIAWSKI Dymitr.	St.Ref.Wyszcz.	"
7.	"	TALKOWSKI Włodzimierz.	Dca Szk.Podf.	"
8.	Porucznik.	CHMOCZYK Józef.	Dca Plut.Szt.	"
9.	"	PIESKACZEWSKI Aleksander.	Ofic.Ordynans.	"
10.	"	BRONAKOWSKI Władysław.	Służy w W.P.	Polskiej.
11.	Podpor.	FOCHT Aleksy.	Przedst.Wosjk. Dwa w Podkom. Pers.Ewid.B.R.W.	Rosyjskiej.
12.	"	DZIECHCIAROW Heljasz.	Ofic.Kasowy.	"
13.	"	CWIET Sergjusz.	Ofic.Prowiant.	"
14.		URZĘDNICY WOJSKOWI.		
14.	VI r.	JAKUBOWSKI Michał.	Of.Lączn.Int. przy Int.DOE.	"
15.	VIII r.	ZENOW Jan..	Ml.Ref.Mat.	"
16.	IX.r.	BALICKI Jan.	Ml.Ref.Pers.	"
17.	X r.	BIALOBOKI Józef.	Of.mundurowy.	"
18.		U W A G A : Wskazani oficerowie i urzędnicy wojskowi są zakwalifikowani przez Dwo:O.Gen.Grosno do przyjęcia		
18.	Pulkownik.	KALWEJT Włodzimierz.	W rezerwie.	Rosyjskiej.
19.	Major.	ALECHNOWICZ Antoni.	"	"
20.	Kapitan.	SZLAPAK Kerpjusz.	Adjutant.	"
21.	"	SOSINOWSKI Sergjusz.	W rezerwie.	"
22.	"	ZYWATKIEWICZ Tomasz.	"	"
23.	Porucznik.	TRUBIONOK Mikołaj.	"	"
24.	"	RADCZENKO Wiktor.	"	"
25.	"	LAWYSZ Aleksander.	"	"

26.	Porucznik.	CZEPERNIN Teodor.	W rezerwie.	Rosyjskiej.
27.	"	KRYWANOS Jan.	"	"
28.	"	JANUSZENKO Teodor.	"	"
29.	"	JAKOBINI Ryszard.	"	"
30.	"	BAGROWSKI Piotr.	"	"
31.	"	FRANIEWSKI Leon.	"	"
32.	"	CHWESAL Joachim.	"	"
33.	"	LEBIEDZ Mikolaj.	"	"
34.	"	KALACZ Jan.	Służy w W.P.	Polskiej.
35.	"	POZNIAK Jan.	Służy w W.P.	Polskiej.
36.	"	SIERGIEJEWICZ-KOSCIEL- NICKI Sergiusz.	W rezerwie.	Rosyjskiej.
37.	"	RUMIEC Heljasz.	"	"
38.	"	ROSLIK Włodzimierz.	"	"
39.	"	BOGDANOWICZ Mikolaj.	"	"
40.	"	MACHARENKO-RADZIEWSKI Aleksander.	"	"
41.	"	MICHAŁOWSKI Józef.	"	"
42.	"	SIEDYGIN Mikolaj.	"	"
43.	"	PROKOPOWICZ Tomasz.	"	"
44.	"	JAKUBOWSKI Jakób.	"	"
45.	"	SIEWNUK Włodzimierz.	"	"
46.	"	BUBIEN Aleksander.	"	"
47.	Podporucznik.	ARACHWA Łukasz.	"	"
48.	"	KOSCIEWICZ Makarjusz.	St. Ref. Oświat.	"
49.	"	ONACEWICZ Aleksander.	W rezerwie.	"
50.	"	LUKASZEWICZ Mikolaj.	"	"
51.	"	ORSUCZ Ostapji.	"	"
52.	"	ANUSEWICZ Dymitr.	"	"
53.	"	WOLSKI Jerzy.	"	"
54.	"	TURKO Józef.	"	"
55.	"	SYMONIENKO Aleksander.	"	"
56.	"	SZESCIARENNIK Włodzimierz.	"	"
57.	"	HUBAR Hipolit.	"	"
58.	"	MAŁEWICZ Walenty.	"	"
59.	"	DONZYN Józef.	"	"
60.	"	TRYPUZA Adam.	"	"
61.	"	PAWŁOWSKI Wincenty.	"	"
62.	"	POPIELNICKI Tomasz.	"	"
63.	"	ADAMOWICZ Mieczysław.	"	"

64.	: Podporucznik.	ZAJĘCZKOWSKI Martyn.	W rezerwie.	Rosyjskiej.
65.	.. "	SZURPA Jan.	"	"
66.	.. "	SIEMIAKO Aleksander.	"	"
67.	.. "	BRAZALOWICZ Włodzimierz.	"	"
68.	.. "	RUDZ Stefan.	"	"
69.	.. "	SLABUCHO Joachim.	"	"
70.	.. "	KOZAK Włodzimierz.	"	"
71.	.. "	ROMANOWSKI Aleksander.	"	"
72.	.. "	RYZKOW Jerzy.	"	"
73.	.. "	JAKOWLEW Piotr.	"	"
74.	.. "	KONOPIELKA Sergjusz.	"	"
75.	.. "	POCZTER Grzegorz.	"	"
76.	.. "	SZYMKOWICZ Konstanty.	"	"
77.	.. "	SZYMKO Antoni.	"	"
78.	.. "	JAROSZEWICZ Mikołaj.	"	"
79.	.. "	ZALESKI Jan.	"	"
80.	.. "	BABUSZKO Mikołaj.	"	"
81.	.. "	TRUBIONOK Michał.	"	"
82.	.. "	KASZYŃSKI Włodzimierz.	"	"
83.	.. "	WOJTENKO Wiktor.	"	"
84.	.. "	SZYMEŁ Mikołaj.	"	"
85.	.. "	LIPAJ Jakób.	"	"
86.	.. "	JAKUBOWSKI Kuba.	"	"
87.	.. "	POLESZCZUK Daniel.	"	"
88.	.. "	KAZIEKA Sergjusz.	"	"
89.	.. "	DZIAMIDOW Mikołaj.	"	"
90.	.. "	PLESZCZAKOW Mikołaj.	"	"
91.	.. "	HRYHONIS Henryk.	"	"
92.	.. "	SZEDZIK Paweł.	"	"
93.	.. "	SABILLA Witold.	"	"
94.	.. "	PAWŁOWSKI Adam.	"	"
95.	.. "	SUROWIEC Aleksander.	"	"
96.	.. "	ZMAKO Mikołaj.	"	"
97.	.. "	<u>URZĘDNIICY WOJSKOWI.</u>		
97.	X r.	TARASIK Wincenty.	Sluży w Kom.W.B.	Rosyjskiej
98.	IX r.	MICHAŁEWICZ Włodzimierz.	"	"
99.	IX r.	OLESKIEWICZ Jan.	"	"
100.	XI r.	PODOLSKI Michał.	"	"

101.	X r.	FILIPOWICZ Tomasz.	Sl. w Kom. W. B.	Rosyjskie.
102.	VIII r.	PROKOPOWICZ Jakób.	W rezerwie.	"
103.	XI r.	OSTROWSKI Aleksander.	"	"
104.	X r.	LUKASZEWICZ Mikołaj.	"	"
105.	XI r.	SAR Mikołaj.	"	"
106.	XI r.	KOMAROWSKI Dymitr.	"	"
107.	XI r.	CZUMAK Makarjusz.	"	"
108.	XI r.	SZAJKOWSKI Mikołaj.	"	"
109.	XI r.	SKOROBOGATOW Anani.	"	"
110.	XI r.	KOWZUS Michal.	"	"
111.	XI r.	KREMIES Michal.	"	"
112.	XI r.	URBANDWICZ Michal.	"	"

(-) A. F o c h t . ppor. i

przedstawiciel Wojskowy D-wa O.B. przy Podkomisji
Personalno-Ewidencyjnej B.K. W.

СПІС			
АФІЦЫЯЛЬНЫЯ, ЯКІЯ ПРЫНЯТЫ І ЗАЛІЧаны У ТЫМ ЧАСОВЫ РЭЗЭРВ			
К У С П Р А Я К А М І С І Я І.			
№	Прозьвішча, імя і імя бацькі.	Вайсковая адзінка	АДРЭС
1.	АРЛОУСКІ Станіслаў Андрэй Падапаруч	Венск	Вул. д. 5, к. 2
2.	Купцы менахам Мірончык прапаршчык	венск	Георгіеўск. №16, к. 4
3.	КАРАНДЗЕЙ Іван Сімонаў Мітрапіт	Венск	Савіна мен. к. 1 пав.
4.	БЕЛЯНІН Кастусь Лівонаў Падапаручык	Венск	Козырава Уласн. дом
5.	ТРАПАШКА Аляксей Сідораў Капітан	Венск	Каліта Ігуменск. пав.
6.	ЗАГУРСКІ Леонард Аляска Паручык	венск	можаўск. №20, к. 15
7.	СІМЬКЕВІЧ Апанас Людвіг Прапаршчык	Венск	Віркаў-Слабада Грышоўск. вул.
8.	НАУМАУ Дзьмітрый Юген. Паручык	магаслава	Слабада №17, к. 5
9.	ПЛЕШАЧОУ Мікола Мікол. Прапаршчык	магаслава	Каралінск. зав. №5, к. 12
10.	ДУРЬБЕ Сымон Самуілаў Прапаршчык	венск	Вул. Міжрэччэ №35, к. 6
11.	ВАСІЛЕВІЧ АРКАДЗІ Пятры Капітан	венск	Плебанскі 3
12.	АНАПОВІЧ Язэп Язэпаў Паручык	Бобруйск	Гоголеўскы №32, к. 1
13.	ШВЭЦІН Паўлюк Язэпаў Прапаршчык	венск	Весела Вул. №4, к. 3
14.	СТАШЭВІЧ Аляксей Язэпаў Падапаруч.	венск	Н. - Ляхука №21, к. 1
15.	ДАМБРАН Югені Пятраў Падапаручык	венск	Савіна мен. к. 1 пав.
16.	ДАВІД Янка Андэяў Палкоўнік	венск	Магазіна зав. №5, к. 1
17.	ІУДЗЕВІЧ Язэп Аляска Паручык	магаслава	Жуковічы, Барановіч. пав.

18. ПАДАЗЕРАУ мікола Пятр. Падкоўнік м.енск, Падгорны Зав.
№5, к.В.
19. БЕРВАКОУ Еугеній Алексееу Падпаручы м.Вайзальная вул.
№3, к.1
20. ПАРОЛЬ Арнольд Аугаст. Паручык м.Міцкевіча 46, к.7
21. ПУШІН Назімір Антосеу Прапаршчык м.Грыгораўская
№22, к.2
22. БУЧЫНСКІ Алесь Сьцяпану Паручык м.ст. МІР, Мен.г.
23. ЗАУСЬЦІНСКІ Кастусь Ядэсеу Падпаручык м.Ново-Камаўская
№13, 1
24. ГОДШЭЙН Янка Івану Падкоўнік Другая Кааменск.
№4, к.4
25. ПАПОУ мікола Трасіау Паручык м.міцкевіча 143, 1
26. МАХАРЭНКА-РАДЗЕУСКІ Алесь Міхасеу ПАРУЧЫК м.ст. МІР, Мен.г.
27. АДАМОВІЧ Вячаслау Вячасл. Хароня м.міхайлаўская вул.
№21, к.1
28. БАРОДЗІЧ Кастусь Ідарау Падпалкоўнік м. Готэль "Селект"
Кааменск.
29. АДАМОВІЧ Вячаслау Антосеу Капітан м.міха.Ілаўская
№21, к.1
30. АЛЕХНОВІЧ Антось Янкау Падпалкоўнік Юрда, губ.Слонім.
Павету, моладзё-
Лужыч. воласьці.
31. БРАМОВІЧ Адам Янкау Прапаршчык м.Годалкоўская
16, к.1.
32. БАЎДАНОВІЧ мікола Іль воу Паручык м.Траецкая гара
№16, к.2
33. ВАЛЬКОВІЧ Алесь Янкау Паручык м.Падгорная 56, 2
34. ВОЛЫСКІ Юрка Віафілау Падпаручык м.Шырокая 17/43
кв.8
35. ВОЙТЭНКАУ Віктар Ціханау Прапаршчык м.Францішканская
№32, к.5
36. ВЯШНЕУСКІ мікола Паўлюку Капітан м.3-18 Шпітальны
Зав. №1, к.4
37. ВИСЕУНА міхась Архіпау Паручык м.Шырокая вул.
№2/27 к.2
38. РУДЗЬ Сьцяпан Максімау Прапаршчык Веска Сьчэвічы
Гад.вол. Вілен.губ.
39. КОСЬЦЕВІЧ Макар Іацеау Падпаручык м.Вуг.садов.1 Волыск
40. ТРУБЕНОМ мікола Янкау Шт.-Капітан м.Камаўская
41. СЛАБУХА Якім Сьцяпану Прапаршчык м.Сярабранка, Кірш-
лаўск.вул.д.Асіпо-
віча, к.1
42. НАЗАК Уладзімір Паўлюкоу Прапаршчык В.Астроу Узлянская
вол.Ігум.Павету.

43	ДОЛЫН Язэп Янкау	падпар.	м. Ракоўская №2, к.2	80
44	ШЕШЦЫЯНІК Уладзімір С.Я. Янкау	падпаруч.	Вучыцельск.курс.	
45	ГОМАНОУСКІ Алякс. Сцяпан падпаруч.	м. Пружанск. вул. №10	81	
46	ГАДЧЭНКА Віктар міколау	шт.-капіт.	м. Дамініянскі к.2	82
47	ГРЫВАНОС Іван Вікенцьяу	шт.-капіт.	м. Клебанскі к.6	83
48	АНУОВІЧ Дзмітрый Грыгор Падпар.	м. Мацеўская №14	84	
49	ВЕРНІК Паўлюк Харытонау	Прапаршчык	м. Нова-Мешанск.	85
50	ХРУВЕНКО міхась Янкау	Прапаршчык	м. Камамуўская	86
51	ГЛАГО Аляксей міхасеу	падпаруч.	м. Шытаўскі к.1	87
52	ГОЛАНКІ Юрка макароу	капіт.	м. Горадніца №16, 6	88
53	ЗАЛЕСКІ Янна Дзьмітрый	Прапаршчык	м. Горадніца №33, 9	89
54	ІВАНОУ Мікола мацеу	Падпалк.	"Потэль" "Гасея" №3.	90
55	МАЛІНОВЕЦ Язэп Самуілоу	Прапаршчык	м. Веліжск. баракі	91
56	НАЦЫНСКІ Уладзімір Паўлюк Падпар.	Фальв.	Старыня, Старасельск. вол.	92
57	НАСЫПЕР Алякс. Васільеу	Харонжы	Веска Чаповічы, Ланьская вол., Баранавіч. пав.	93
58	НАСТЫЛЬНІКІ СЯРГЕВІЧ Сяргей Янкау	Паручык	м. Мухаўская №21, к.1	94
59	НАРЕЛІН Мікола Алякс.	Паручык	м. Старажоўская №5, к.3	95
60	ЛІПА Янкау Тодарау	Прапаршчык	м. Койданоскі тракт 79, 6	96
61	ЛАПА-СТАРЖЫЦКІ Алякс. Алякс.	Падпалк.	Вільня мастовай вул. №27, 7	97
62	МАЦЕВІЧ ВАЛЕНЦІН СЫМОНАУ	Паручык	м. Дзятлаўскі к.1	98
63	ПАЛЬШУК Даніла Сяргеу	Прапар.	м. Вугал Сяпу-коўскі, Каложскі №11, к.3	99
64	ПІЛІВ Уладзімір Якаўлеу	Паручык	м. Падгорная 55	100
65	РАВУЦКА мікола Васільеу	Прапаршчык	Веска Гатовін, С-Г воласьць.	
66	РОСЛІК Уладзімір Піліпау	Паручык	м. Сярабранка, Вязьмяная вул. №5	
67	САВІЦКІ Уладзімір Іануарыу	Паручык	м. Дзятлаўскі №9, к.2	

68	СМОЛЬСКИ Алякс. Адамаў	Падпалк.	менск, мала-Татарская №57, к.3
69	САСІНОУСКИ Сяргей Фёад-наў	Шт.-Капіт.	м.Другая Гоманенская №116, к.3
70	САЛІВЕЙНИК Уладзімір Давыдаў	На старшчыне	м.Кальварыйскіх вул. Уласны дом
71	СЕУРУК Уладзімір Пятроў	Капітан-ва	вакожна частка м. Севярыны Завул. №11, к.4
72	СЫМАНЕНКА Алякс. Янкаў	Паручык	м.Дамініканская №56, к.2
73	ТУРКО Язэп Міхаілавіч	Падпаруч.	Веска, Завітая Горыц, воласці, Баранавіц, м.Петраградск.Зав. №6
74	ЧЭРЭПНІН Годар Міколаў	Шт.-Капіт.	м.Петраградск.Зав. №6
75	ШАПАВАДОУ Алякс. Мікасеў	Падпарад.	м.Польскія Этап
76	ШЭПІЛЕВІЧ Вячаслаў Вёвадзікту	Падпаручык	м.Міхалоская 30, 4
77	ЯКУБОВСКИ Буахвекіраў	Прапаршчык	м.Мала-Татарская №71, к.2
78	ЯРАШЕВІЧ Мікола Міколаў	Прапаршч.	Духаўная Сэмінарыя
79	ЯКУБОВСКИ Якуб Давыдаў	Шт.-Капіт.	м.Лова-маскоўская №218, к.1
80	СЕДЫГЫН Мікола Лявонаў	Паручык	Готэль "Сутіна" 10
81	ШАПАК Барко Майсеяў	Капітан	Готэль "Сутіна" 10
82	КУДЗЕЛЬКО Міхаель Сымонаў	Прапаршчык	Другі 18 Шытальны Зав. №12
83	РУНЕЦ Дзьмітрый Міколаў	Паручык	Веска Язырычына Дуд.вол. Ігум.Пав.
84	ЯНУШЭНКА Тодар Янмаеў	Шт.-кап.	Веска Вынавічы наваградскіх
85	ЛАВАЧ Зенон Андрэяў	Шт.-капітан	Веска Дуброва, Стрэваволасці
86	АХРАМОВІЧ Цімох Яндр.	Анкер	Надхадзіцкая вул. 50
87	ВЕНДІ Паўлюк "одару"	Палкоўнік	м.Дамініканская №200, к.3
88	ВАСІЛЕНКА Мікола Сьцяп.	Падпалк.	м.2-й Шытальны З. №22, к.3
89	СЯРГЕВУ Мікола Пятроў	Прапаршчык	м.Праводная 16, к.3
90	КАЗЛОУ Янка Сяргейаў	Прапаршч.	Людамант Уласн.дом
91	ТАУМІН Хаім Меідалеў	Прапаршч.	м.Падгорная 30, 4
92	ГУМАНАУ Абрам Іваненц.	Волян.ахр.	Александраская №59

94	ГЕРМАН Язэп Янкау	Карнет	Малаяшчынскі Зав. 31, к.2.
94	РАДЗЕВІЧ Сяргей Антонау	Шт-капіт.	Урэч'е Менск.г. Бабруйск.пав.
95	РАЖДЕСТВЕНСКІ Алесь Парф.	Падпаруч.	М.Уселюб.Навагруцкага Павету.Менск.г.
96	ШЫМАНСКІ Антось Адарау	Паручык	Веска Ваські Стара- сельск. вол.Менск. Павету.
97	ХВЕДАШЭНЬЯ-Феда сенья Цімох Янкау	Падпаруч.	М.Дамін.Іганская №14, кв.№2
98	КУДНІШКІ Алесь Антосьяі	Падпаруч.	Літоўска-Беларуск. Дзівізія Палева Жандармэр.
99	ТОЧНЕУ Уладзімір Настусеу	Паручык	Шырокая 41, к.2
100	КОСЬЦЕВІЧ Уладзімір Васи- леу.	Прапаршчык	Веска Забачэвічы, Барысаўскага пав. Глізэнск.вол.
101	АЛЕКСАНДРОВІЧ Абрагам Янкау	Палкоўнік	Стоўбы.Начальнік Рэгона. №5.
102	БУДАВЕЙ Юрка Грыгорау	Штаб. Кап.	Хут. Карані, Сеняў- скай в. Баранаўска- га пав.
103	ВОРАНАУ Алесь Міхасеу	Штаб. Кап.	Менск.Міхалаўская 27, кв. 1.
104	ВІШНЯКОУ Аляксей Якавау	Прапаршчык	Менск. Суражская 2Р 20, кв. 4.
105	ГРЫШКЕВІЧ Сыцпан Кандратау	Паручык	Менск.Правіантская №23
106	ГАХОВІЧ Алесь Міколау	Заур. Кепіт.	Каломенская 75, 1
107	ГАНЧАРОВУ Настусь Андрэу	Паручык	Далгабродская 30, 1
108	ЯГОРАУ Грыгор Юркау	Прапаршчык	Суражская 20, 4
109	ЖДАНОВІЧ Еугеніі Лаурэнціу	Прапаршчык	Дземенцэўская 7, 3
110	ЗАБРАЦКІ Васіль Янкау	Палкоўнік	Маскоўская 18, кв Сташэўскага.
111	ЗЕЛЕНКО Антось Генрыкау	Прапаршчык	Фальв.Лапын.Пер- шайскай воласьці
112	ІГНАТОВІЧ Ніконор Андрэу	Падпаручык	Нова-Круглы Зав. №6.
113	КАТОН-КАТКОВУ Віктар Владзі- славау	Падпаручык	Далгабродская №9
114	КАШПАК Настусь Янкау	Прапаршчык	Косінская Пачатк. Школа.Юр.Гмілі. Баранов.Павету.
115	ПАУТАРЖЫНКІ Мдцей Язэпу	Паручык	Замечны Завул. Дом Крэніцкага
116	КІРЬЛЬЧЫК Мікола Дзьмітр.	Прапаршчык	Грыгораўская Вул. №14, к.2

117	КАЧУХОУ Пятрусь Міронау	Паручык	Уважні Пескі Пашта
118	ЛЮДІН Пётр Рыгорау	Падкоўнік	Александраск. вул. №30, к.3
119	ЛУКАШЭВІЯ Казімір Юльянау	Падпаруч.	Нова-Каломен. зав. №, к.4
120	МАШІШЭУСКІ Антось Нікадзімау	Падпаруч.	Угумень, Шпітальня вул. д. Карнейчыка
121	МЕТЛІЦКІ Алесь Апанасау	Прапаршчык	Койданаўскі тракт №42.
122	МІРОНАУ Язэп Парфенау	Прапаршчык	Абшчэжыцце Бел. Курсантау.
123	ПРОТАС Ісак Мордухау	Прапаршч.	Багадзельная 42, 5
124	ПАНКАВЕЦ Уладзімір ДЗЕМЬЯНАУ	Падпаручык	Дамініканская вул. №31, кв. -
125	ПЕКАРСКІ Янка Янкау	Паручык	Веска Стамскага Пачтов. ст. Койданава
126	РУСАЛОВІЧ Міхась Ігнасеу	Прапаршч.	Веска Скарынчы, Сеніцкай воласьці Менскага Павету
127	РАМАНОВІЧ Сьцяпан Максімау	Прапаршчык	Красная вул. 16, 2
128	РАГАЛЕВІЧ Адольф Ізідорау	Паручык	Петраградскі Зав. №6, 2
129	Самуевіч Васіль Андрэяу	Падпар.	Далгабродская 60, 2
130	СТАНКЕВІЧ Міхась Гльдокоу	Паручык	Лунінец, Пінск Пав. Менск. губ.
131	ТУРАВЕЦ Тодар Дзенісау	Паручык	Слудскага Павету Менск. губ.
132	ФОГЭЛЬ Мікола Алесяу	Капітан	Маевтак Ратомка
133	ХАРЫТАНОВІЧ Кастусь Язэпау	Падпаруч.	Маркоўская 3, кв. 2
134	ХАТНЕВІЧ Паўлюк Пятрау	Падпаруч.	Вежанск. баракі
135	ЧЫЖЫК Язэп Юсьціноу	Падпаруч.	Мала-Татарская №59, 2
136	ШАШКО Кастусь Алесяу	Паручык	Дошчыну, Пачтов. Ст
137	ШКЭВІЧ Уладзімір Андрэяу	Прапаршч.	Мяст. Койданава Стара-Мінская вул.
138	ШПІНЦКІ Уладзімір Міколау	Падпаруч.	1-ая Каломенская №3, к. I
139	ПАПЛАУСКІ Вінцук Вінцукау	Паручык	Веска Кандратовіч Івенецкай воласьці Менскай губ.

Spis
 Nakomany listy pronykawy do kuzdziej
 deincep.
 28/10/1919 Recept. - listozny
 Lewandowski
 p. p.

S P I S 256

oficerów przyjętych do Wojska Białoruskiego Podkomisją Personalno-Ewidencyjną Białoruskiej Komisji Wojskowej.

r. Nr. kolejne.	Nazwisko i imię.	W jakiej randze przyjęty do Wojska Białoruskiego.	A d r e s.
1	KALWEJT Władzimir.	Pułkownika.	Mińsk ul. Adama Mickiewicza 143.
2	MARCZENKO Eugeniusz.	Pułkownika.	Zakrętowa ul. d. 5 m. 3., Wilno.
3	PRZYŁUCAI Stefan.	Pułkownika.	Mińsk ul. Adama Mickiewicza I d. własny, Grodno.
4	BORODZICZ Konstanty.	Podpułkownika.	Mińsk I-y Bieszymiany zaułek 3 m. 2.
5	KAPPA-STARZANIECKI Aleksander.	Podpułkownika.	Wilno Mastowa ul. d. 27 m. 7.
6	SMÓLSKI Aleksander	Podpułkownika.	Mińsk Mała-Tatarska d. 54 m. 2.
7	ALBCHNOWICZ Antoni	Majora.	Wies Motoczadz, gminy Łucznińskiej, pow. Skomniski, ziem. Grodzieński.
8	SZEPAK Karkpiusz	Kapitana	Mińsk Kołomińska d. I m. 9.
9	CZERNIAWSKI Demetri	Kapitana	Mińsk Białoruska Kom. Wojskowa.
10	CHOMCZYK Józef	Porucznika.	Grodno d. Archijejski.
11	TRUBIONAK Mikołaj	Porucznika	Mińsk Komarówka d. 41
12	RADZIBKO Wiktor	Porucznika	Mińsk Kołomińska d. 64 m. 3
13	ŁAWYSZ Aleksander	Porucznika	Wilno Antokol Wojskowa-Omentarna d. 4.
14	CZEREPNIN Teodor	Porucznika	Mińsk Piotrogadzki zaułek d. 6 m. 6
15	KRYWONOS Jan	Porucznika	Mińsk Ro'g Białocerkownej i Klabskiego zaułek d. 18 m. 6
16	SASINOWSKI Sergiusz	Kapitana	Mińsk 2-ga Kołomińska d. II m. 3
17	JANUSZENKO Teoder	Porucznika	Nowogródzki powiat wsi Bykowieze.
18	JAKABINI Ryszard	Porucznika	Mińsk Święto-jerska d. 29 m. 2.
19	BAGROWSKI Piotr	Porucznika	Wilno W. Pohulanka I4-38.
20	PLESKACZEWSKI Aleksander	Porucznika	Mińsk Białor. Kom. W.
	PRANIEWSKI Leon	Porucznika	Grodno Piaskowa ul. d. 1em. 3

22	NOWIA Stefan	Porucznika	Grodno Sosejska 22 / Zielona 22/na salcy.
23	BYWATKIEWICZ Tomasz	Kapitan	Grodno prospekt Jakuba 22.
24	CHWESEL Jakim	Porucznika	Grodno N.-Artylerjijska ul. 28.
25	BRANAKOWSKI Władysław	Porucznika	Grodno 4 Krakowski baon
26	LEBIEDZ Mikołaj	Porucznika	Minsk Podgorna d.56.
27	KALACZ Jan	Porucznika	Wilno Bakszta II
28	POZNIAK Jan	Porucznika	Grodno D.O.G.
29	KASZCIELNICKI-SIERGIA-JEWICZ Sergiusz	Porucznika	Minsk Michajłowska d.2Im. I
30	RUBIEC Eljasz	Porucznika	Igumiński powiat, Dudic-kiej włości wies Czaryczyna.
31	ROSLIK Władzimirz	Porucznika	Sierebrjanka Biesymiana ul. d.5 Szedzika, Minsk.
32	BOHDANOWICZ Mikołaj	Porucznika	Minsk Prebanski zaułek d. 16 m. 2.
33	TALKOWSKI Władzimirz	Kapitana	Grodno prospekt Jakuba d.16 m. I
34	MACHARENKO-RADZIEWSKI Aleksander	Porucznika	Minsk Przeobrażenska d. 7 m. 2.
35	MICHAŁOWSKI Józef	Porucznika	Grodno Polowa 8.
36	SIADYGIN Mikołaj	Porucznika	Minsk Kołomienska d. I m. 9
37	PRAKAPOWICZ Tomasz	Porucznika	Fol. Polewdany Powiatu Nowo-Aleksandrowskiego ziemi Kowienskiej.
38	ARCHMA Łukasz	Podporucznika	Wilno Bakszta II
39	KOŚCIEWICZ Makary	Podporucznika	Minsk Sadowa 4 m. I
40	ANACEWICZ Aleksander	Podporucznika	
41	ŁUKASZEWICZ Mikołaj	Podporucznika	Grodno Padołna 97.
42	O R S I C Z Ostapij.	Podporucznika	Grodno Forsztat d.20 Jankowskiego.
43	ANUCIEWICZ Demetry	Podporucznika	Minsk Matwiejewska I/4
44	WOLSKI Jerzy	Podporucznika	Minsk Michajłowska d. 23/26 m. I
45	TURKO Józef	Podporucznika	Minsk Jozielowska 29m. I
46	SYMATIEŃKO Aleksander	Podporucznika	Minsk Dominikańska 56.
47	SZAŚCZIARENIEK Władzimirz	Podporucznika	Minsk D. Sachwka 3.
48	DZIBCHCIAROW Eljasz	Podporucznika	Grodno Polowa ul. 7m. I.
186 ⁹	RUBAR Ippolit	Podporucznika	Minsk Nowo-Romanow 36 parobka.

3	MALINOWICZ Walenty	Podporucznika	M. Semigzewe Skuckiego pow. Minskiej gub. 257
31	DOBRYN Józef	Podporucznika	Minsk Rakowska 2 m. 2
32	TRYPUZA Adam	Podporucznika	Wilno Bakszta II
33	PAPŁAWSKI Wincenty	Podporucznika	Wsi Kandratowiczy, Iwsi nieckiej włości, pow. 1 gub. Minskiej. 1411
4	PAPILNICKI Tymofij.	Podporucznika	Minsk Szpitalna 40. 18
5	OWIET Sergjusz	Podporucznika	Grodno Ażeszowska 46 m. 5
56	ADAMOWICZ Waczesław	Podporucznika	Minsk Michajłowska ul. d. 21 m. I.
57	FOCHT Aleksy	Podporucznika	Minsk Biały Kom. W.
58	ZAJANCZKOWSKI Marcin	Podporucznika	Grodno Pohulanka 13.
59	S Z U R P A Jan	Podporucznika	Grodno Ogrodowa Im 4.
60	SISMIANIKA Aleksander	Podporucznika	Grodno Fabryczna 102.
61	BRASZCOWICZ Władzimir	Podporucznika	Minsk Prawientowa 29 m. I. 11. 1030
62	RUDE Stefan	Podporucznika	Wsi Sycewicz Wielej- skiego pow. Wileń. gub. włości Radaszowskiej.
63	SLABUCHA Jakim	Podporucznika	Minsk Kiryżska 62 m. 2
64	KAZAK Władzimir	Podporucznika	Wsi Ostrowok Igumien- skiego pow. Wileń. gub. Stacja Usda.
65	RAMANOWSKI Aleksander	Podporucznika	Minsk Graszewska 5 m. I.
66	RYBKOW Jerzy	Podporucznika	Wilno Trocki trakt 12.
67	JAKOŁEW Piotr	Podporucznika	Minsk Mickiewicza 143 m. 4.
68	KANAPIENKA Sergjusz	Podporucznika	Wsi Hankowiczy Aszmitan- skiego pow. Wil. gub. m. Zabrzeż.
69	POCZTER Grzegorz	Podporucznika	Wilno Niemiecka 22 m. 18
70	SZYMKOWICZ Konstanty	Podporucznika	Wilno Bakszta II.
71	SZAMKO Antoni	Podporucznika	Wilno Bakszta II.
72	JARASZEWICZ Mikołaj	Podporucznika	Minsk Aleksandrowska ul. Duchowne Seminarjum.
73	BIERTNIK Paweł	Podporucznika	Minsk Nowo-Mieszczanśka d. 27 m. I.
74	ZALESKI Jan	Podporucznika	Minsk D. Łachowska 33 m. 9.
75	BARUSZKA Mikołaj	Podporucznika	Minsk Łegojski zaułek d. 20 m. 2.
76	TRUBIONAK Michał	Podporucznika	Minsk Kamarowska d. 41. 187

77	KASZYŃSKI Władzimirz	Podporucznika	Pol. Starynki, Stara-sielskiej włości, pow. i gub. Min.
78	WOJTEKA Wiktor	Podporucznika	Mińsk Nowo-Sierpuchow ska 14.
79	SZYMBEL Mikołaj	Podporucznika	Gródno Piaskowa 5.
80	LIPAJ Jakób	Podporucznika	Igumien Koczielna 20
81	JAKÓBOWSKI Koba	Podporucznika	Mińsk Mało-Tatarska d. 71
82	PALESZCZUK Daniel	Podporucznika	Mińsk Dziemienjewska d. 18 m. 2.
83	KAZIEKA Sergjusz	Podporucznika	Wilno Bakazta II.
84	JAKÓBOWSKI Jakób	Porucznika	Mińsk Ludamińska 4m. 2
85	SIEBURUK Władzimirz	Porucznika	Mińsk Połnocny zaulek d. II m. 4.
86	DZEMIDOW Mikołaj	Podporucznika	Mińsk hotel LIBAWA
87	PLESZACZKOW Mikołaj	Podporucznika	Mińsk carolinski zaulek d. 6 m. 2.
88	HRYHONIS Henryk	Podporucznika	Mińsk A. Mickiewicza d. 143 m.
89	SZEDZIK Paweł	Podporucznika	Mińsk Wesola 4m. 3.
90	SABIŁO Witold	Podporucznika	Zaszcianek Jakucewa jawienieckiej Gminy z.M.
91	PAWŁOWSKI Adam	Podporucznika	Nowogródzki pułk strzel-ców 1t.B.D.
92v	BUBLEN Aleksander	Porucznika	Grodno KOŁOZA 120.
93	SURAWIŚC Aleksander	Podporucznika	Wieś Tatarskowieze Swiełockiej gminy Bobr.p. ziemi Mińskiej
94	EMAKO Mikołaj	Podporucznika	Mińsk Iljńska 14 m 2.

Wice Prezes Prezydium. Białoruskiej Komisji Wojskowej

Prezes Podkomisji Personalno - Ewidencyjne

SEKRETARZ *F. Danowski*

208

S P I S
urzędników wojskowych przyjętych do Wojska Białoruskiego Podkomisją
Personalno-Ewidencyjną Białoruskiej Komisji Wojskowej.

Nr. Nr. Kolejne.	Nazwisko i imię.	Klasa posady.	A B R E S.
1	JAKUBOWSKI Michał	VI	mińsk Białor. K.W.
2	ZENAU Jan	VIII	Mińsk Mastowa 12 m. 3.
3	BAŁICKI Jan	IX	Mińsk Białor. K.W.
4	BIEŁABOKI Józef	X	Mińsk Białor. K.W.
5	FILIPOWICZ Tomasz	X	Mińsk Wołoska 6 m. 19.
6	CZERZYŃSKI Władysław	IX	Mińsk Magazynowa 32 m. 1
7	CIWUL Wincenty	IX	Mińsk I Biezymiany zaułek 10 m. 3.
8	KALADZIEJ Sergjusz	IX	Mińsk ILIŃSKI zaułek d. 7/16 m. 1.
9	ALACHNOWICZ Franciszek	VIII	Mińsk Prowijatowa 29 m. 1.
10	OLESZKIEWICZ Jan	IX	Mińsk Nowo-Sterpuchowska Nr. 5 m. 2.
11	TARASIK Wincenty	X	Mińsk Kołomienska 59 m. 4.
12	MICHAŁEWICZ Władzimir	IX	Mińsk Malawska 3 m. 1. d. Kuczynskiego.
13	PODOLSKI Michał	XI	Mińsk Prowijanska 29.

Wice Prezes Prezydium Białoruskiej Komisji Wojskowej

Krusel
Prezes Podkomisji Personalno-Ewidencyjnej

Sekretarz *F. Z...*

Analiza odnalezionych dossier młodszych oficerów Białoruskiej Komisji Wojskowej prowadzi do zaskakujących wniosków.

W gronie kadry Białoruskiej Komisji Wojskowej 2/3 stanowili ludzie poniżej 30 roku życia. Pozostali byli starsi, a pięciu zbliżało się do pięćdziesiątki. 19-u z nich obarczonych było dużymi rodzinami, co wpływało na wysokości deputatów (oficerowie BKW mieli równe prawa z oficerami WP). W gronie tym, 62 osoby zadeklarowały się jako prawosławne, siedem jako katolicy, a trzy jako mahometanie. Zdecydowana większość urodziła się w Guberni Mińskiej – 38 osób, 15 osób w Guberni Grodzieńskiej, a jedenaście w Wileńskiej. Z Guberni Witebskiej pochodzili 4 osoby, ze Smoleńskiej 3, z Mohylewskiej 2 i jedna z Guberni Piotrkowskiej. Ponieważ wszyscy ze względów oczywistych deklarowali się jako Białorusini można jedynie wysnuwać daleko idące hipotezy badawcze w oparciu o deklarowaną przez nich znajomość języków obcych. Oprócz 2 osób wszyscy deklarowali znajomość języka białoruskiego oraz języka rosyjskiego, określanego niekiedy mianem moskiewskiego. 45 osób deklarowało zaledwie słabą znajomość języka polskiego, pozostali nim nie dysponowali. 11 osób posługiwało się językiem niemieckim, 6 francuskim, 3 ukraińskim, 2 litewskim. Językami estońskim, lotewskim, rumuńskim i chińskim dysponowały pojedyncze osoby.

Na zapytanie o to czy oficerowie służyli w wojsku sowieckim twierdząco odpowiedziało 16 osób, 12 zaprzeczyło, 15 nie udzieliło żadnej odpowiedzi, a 30 – odpowiedzi wymijającej.

Większość miała za sobą karierę w wojsku rosyjskim. Trzynastu z oficerów było odznaczonych Krzyżem św. Jerzego – (klas od I do IV), czterech Krzyżem św. Włodzimierza, 23 Krzyżem św. Stanisława, 17 – Krzyżem św. Anny.

Wyciąg z dossier młodszych oficerów BKW. Opracowanie własne ujęte w formie tabeli. Opracowanie ma z założenia charakter roboczy.

- rubryka 1 – karty z teki 200 (RGWA Fond Trofiejny 471 k opis 1).
- rubryka 2 – nazwisko i imię oficera. Poniżej nazwiska osób rekomendujących, oraz odznaczenia uzyskane w wojsku rosyjskim, sporadycznie stan posiadania.
- rubryka 3 – data urodzenia miejsce urodzenia znajomość języków (symbole).
- rubryka 4 – wyznanie, stan cywilny, dzieci.
- rubryka 5* – kwalifikacje zawodowe ew. miejsce zatrudnienia przed wojną, losy w czasie wojny.
- rubryka 6* – kwalifikacje zawodowe ew. miejsce zatrudnienia przed wojną, losy w czasie wojny
- rubryka 7 – czy pracował pod okupacją sowiecką a jeśli tak to w jakim charakterze; uzasadnienie akcesu do BKW.

*Karty służby wypełniały różne osoby i różnie wypełniały rubryki 5 i 6

1-3v	Padolski Michał Rekomendowany przez P. Michalewicz i W. B...azalowicz	1884 Gub Mohylewska BR/ROS	Prawosławny, Żonaty, dzieciaty Ksero karty służby 3-3v	Starszy pomocnik buchaltera, Bank Włociański	Absolwent 2 klasowej szkoły	Od 11 XII 1918 Naczelnik kancelarii w mińskim komisariacie sowieckim (7 mcy)
4-6	Oleszkiewicz Jan Rekomendowany przez: Antoniego Owsiannika i Aleksandra Pruszyńskiego	1892 Gub Mińska BR ROS Slabo: POL LIT	Prawosławny, kawaler	Referent wojskowy	Absolwent klasy 4 szkoły początkowej, Popolitak powołany w 1915; Od lipca 1916 referent gospodarczy 90 brygady; Od listopada 1917 urlop zdrowotny	Pracownik Sekretariatu Ludowego BNR; Rachmistrz w Mińskiej Izbie Skarbowej; od 8 V 1919 referent w sowieckim Gubernialnym Wojennym Sekretariacie;
7-10	Tarasiuk Wincenty Rekomendowany przez: W. Adamowicza i F. Zdanowicza	1891 Gub Mińska BR ROS POL- trochę	Prawosławny, Żonaty, dzieciaty	Referent w Zarządzie Rzeczy- skiego Powiatowego Wojskowego Naczelnika; starszy rachmistrz; Praca w Zarządzie dyżurnego Generała Sztabu Głównodowodzącego Zachodnim frontem, podnosił kwalifikacje, egzamin na urzędnika wojskowego awansowany na w Zarządzie Budowniczo- Technicznej części zachodniego frontu, w niewoli niemieckiej po zajęciu Mińska	Wykształcenie domowe, Mianowany urzędnikiem wojskowym	Pracownik kancelarii w Mińsku, 7 mcy referent i sekretarz w sowieckim „Leśnym Oddziale”
11- 16	Szedzik Paweł Rekomendowany przez: Inż. I. Żenow i Ł. Trubionak	1883 Gub Mińska BR ROS POL	Prawosławny, żonaty Ksero kart służby 14-14v	Instruktor nast. Przedstawiciel mechanicznej fabryki Nobel	Średnia szkoła techniczna Kursa radiotelegraficzne wojskowe; Na froncie południowo- zachodnim. Szkoła chorążych W Irkucku. Służba w 27ym Syberyjskim pulku Strzelców w Omsku. Na froncie w Tarno-	Kontroler i agent w w „Pen- biurze”(?) i Komisariacie żywnościowym 15 XII-20 VIII 1919
	↓					

MATERIAŁY BIAŁORUSKIEJ KOMISJI WOJSKOWEJ

↓					połu Naczelnik 12ej dywizji, kierownik odbioru dokumentów historycznych. Urlop zdrowotny. W Kijowie i Minsku.	
17-	Dziemidow Mikołaj Rekomendowany przez T. Wernikowskiego i K. Tereszczenkę Zob. aneksy I i II, str. 220-221 222-223	1889 Gub Grodz. BR POL ROS	Prawosławny, żonaty, dzieciaty (syn Jerzy ur.1918) Karta służby 22-22v	Porucznik, powiatowy wojskowy naczelnik, komendant m.Grodno i Okręgu (białoruski) Odzn. Srebrny medal Nagrodę z okazji 300 lecia Domu Romanowych	4 klasy miejskiej szkoły w Białymstoku Potem wydzierał ispytanie w Pedagog. Sow?t? sokolskiego miasta na zwan ucz naczalnawo ucziliszcza i pri Suworowskom' korpus wydzierał Nauczyciel, Kierownik 2-klasowej szkoły w Duksztach Ochotnik 1-go rządu, Absolwent Pawłowskiej szkoły wojskowej	NIE
25-	Kozicki Sergiusz Rekomend.: M. Harecki, Stankiewicz, Kuszal, Ks. Stankiewicz Wernikowski; Chorąży Szymkiewicz; M Kochanowicz	1889 Gub Grodz. BR ROS	Prawosławny, kawaler	Absolwent instytutu nauczycielskiego w Witebsku; Nauczyciel; ochotnik, szkoła podoficerska, bombardier;	chorąży 76 brygady artylerii, podoficer i referent 4 tej baterii 76 brygady artylerii; chorąży artylerii	Za czasów sowieckich nauczyciel szkoły miejskiej od 1 XII 1917 do 15 XI 1918
29-	Jakubowski Kuba Rekomend.: Plk Konopacki, p. Wiernikowski, Farbotko [I], [J. Forbotko] J. Liosik[I], Zukowski, Bendnik Zob. aneksy III str. 224	1885 Gub. Mińska BR ROS Słabo POL	Mahometanin, Żonaty Karta służby 32	4 klasy szkoły realnej; Pobór 1914 -365 Mińska Drużyna Piechoty; pisarz Zarządu X Armii, Do 276 Kupianskiego pułku piechoty, walczył z Niemcami Kursy 2j Omskiej Szkoły Chorążych 1917 rok –ranga chorążego; 19 II 1918 przyjechał do 21 Syberyjskiego Korpusu Pułku Strzelców jako młodszy oficer piechoty	Młodszy oficer piechoty- Urzędnik Sądu Okręgowego przed wojną	W zarządzie sowieckim referent Oddziału Wydawniczego Spraw Białoruskich [por. k 147]

35-	Lipaj Jakób Rekomendacja: Adamowicz, Bierdnik' Czyżyk, Kościewicz	1888 Gub. Mińska Ihumen BR _/_	Prawosławny, żonaty dzieciaty Karta służby 38	Gospodarz; Pobór 1914 (?)- 31 sybirski pulk strzelców; 1917 na własną prośbę przeniesiony do batalionu szturmowego do 8-ej Sybirskiej Dywizji	Szkoła ludowa; pomocnik dcy kompanii; za odznaki bojowe [krzyże Św Jerzego 2-go i 3 st. ranga podoficera (1915) chorążego(1917). W XII 1917 3 mies. urlop	NIE
41-	Szymiel Mikołaj Rekomend. Por. Roniewski, Por. Talkowski, Chor. Focht, Kurski, Dziękuc'-Malej; Ćwiet.	1889 Gub. Grodz. BR POL ROS	Prawosławny, żonaty, dzieciaty, Posiadacz kawału ziemi we wsi Galynka gub grodzienskiej Świadectwo zwolnienia ze służby k. 43	Pomocnik buchaltera w Grodzińskim zarządzie Lasów Państwowych; Praca w Zarządzie Ziemiem w Kaludze W wojnie- 1914 w 365 j. piersz. Gro- dzińskiej drużynie, Pskowska szkoła podchorążych, Dowódca kompa- nii i skarbnik 482 p Moskiewskiej drużynie Naczelnik komendy w rzucaniu bomb Kaszyńskiego 442 pulku ; naczelnik III-go Oddziału Zarządu Moskiew- skiego; zaliczony do Aleksandryj- skiego Komitetu; zwolniony ze służby z ran	Szkoła miejska:4 klasowa Gimna- zjum. Pskowska Szkoła Chorążych Telegraficzna szkoła 4-go batalionu piechoty	W oddzia- łach leśnych 7 mcy Referent
44-	Kaszyński Włodzimierz Rekomendo- wany przez Adamowicza i Kościewicza	1882 Gubernia Mińska BR PL ROS	Katolik, Żonaty, bezdzienny Kart służby 52 v rkps Posiadacz gospodarki folwark Starynka pow.miński	Gospodarzył; Młodszy oficer 9tej kompanii ; młodszy oficer szkoly podoficer- skiej; Odznaczony krzyżami św Je- rzego wszystkich 4ch stopni	4 klasy szkoły real- nej; 6ta moskiewska szkoła chorążych; 1904 – powołany do 2-ej komp. 178 węgierskiego pulku, 1906 – kapral, 1907 – plutonowy, 1910 – chorąży	NIE
58-	Rabuszko Mikołaj (syn Konstancji Kalantaj) ↓ Nie posiadający	1888 Gub Mińska BR POL ROS	Prawosławny, kawaler	Po XI 1917 na Ukrainie w wojsku u hetmana Skoropadskiego Chorąży 13 go Sybirskiego zapasowego	Dyplom nauczyciela szkół początkowych (szkoła przy Miń- skim Duchownym Seminarium); od 1906 do 1914 był nauczycielem; 1914	TAK. Zmobi- lizowany do Armii Czerwonej zwolniony ze wzgl. Na

MATERIAŁY BIAŁORUSKIEJ KOMISJI WOJSKOWEJ

↓↓	Rekomend.: Smolicz, Szylo[Szyla], Mamóńko, Adamowicz Por. Siergiej- wicz-Kościel- nicki			pulku strzelców 110 pochod. Kompanii; Podoficer, komendant 110 pochod. kompanii	zmobilizowany; Czugujewska szkoła wojskowa- kurs 4 miesięczny. Oddelegowany do Sztabu Irkuckiego Wojskowego Okręgu, stamtąd do 13go Sybirskiego Zapasowego pulku Strzelców (młodszy oficer 5 rot). Byłem nazna- czony dowódcą 110 –ej pochod. (marszowej?) Kompanii 17 pulku zapasowego 37 Dywizji „Rudnica” i na Front Rumuński. Przyjechał na Ukraine. Po upadku Skoropadskiego do Mińska, i do pow. Borysowskiego gdzie był nauczy- cielem	chorobę. Członek komitetu powiatowego [?] po mobilizacji od III 1919 do VI 1919
64-	Zaleski Jan Rekomendo- wany: Tarczynowicz; Okulicz	1892 Gubernia Smoleńska BR ROS	Prawosławny, Kawaler; Chore ucho	6 klas smoleńskie- go seminarium; Od 1 II 1917 Aleksandrowska Szkoła Wojskowa w Moskwie; (1917) chorąży; Podoficer w 15 kompanii, potem jej dca; czasowo dca 4tego batalionu; komisja lekarska Instytut Handlowy Moskiewski;	12 X -6 XII 1917 prezes w prezy- dium ogólnych oficerskich zebrań; od 1 XII 1918 w Duchowszczyźnie, od 1.VII1918 do 5 II 1919 w Smo- leńsku pracował w kooperatywie i od 6 II 1919 w Mińsku tez w kooperatywie	NIE
67-	Jaroszewicz Mikołaj Nie posiadają- cy nic Rekomendacja: Biernik Czyżyk Iwanow ↓↓	1895 Gubernia Mińska BR POL ROS	Prawosławny; kawaler	Wyższa szkoła początkowa; Szkoła chorążych piechoty Frontu Zachodniego; Młodszy oficer kompanii Urzędnik w Mińskim konsystorium	1915szeregowiec w 366 Grodzień- skiej Drużynie; 1916-szkoła podoficerska przy 377 Witebskiej Drużynie 1916 XII –szkoła chorążych piechoty frontu zachodniego 1917 maj –ranga chorążego	W Smo- leńszczyźnie pracowałem w arteli oficerskiej, a w Mińsz- czyźnie na służbie sowieckiej TAK. Służyłem w urzędach

↓					1917 lipiec młodszy oficer 3-ej kompanii Sierpień naczelnik gospodarczy drużyny 1918 luty w dyspozycji Smoleńskiego naczelnika wojskowego, zwolniony	wojskowych w Mińsku z przerwami Az do ich wyjścia. Pisarz legitymacja A 1160
70-	Szymkowicz Konstanty plk Kalwejt, kpt. Czerniawski, por. Ple-skaczewski – poświadczają przebieg służby Rekomend.: Harecki, Kochanowicz-świadczą o białoruskości i prawomyślności	1895 Gubernia Witebska BR ROS	Prawosławny; zonaty	6 klas gimnazjum; 10 IX 1915 mobilizacja; Odkomenderowany do Wileńskiej Szkoły Wojskowej; ukończył 31 XII 1917 w randze chorążego; przydział do 74 zapasowego pułku piechoty Dowódca Kompanii w 188 zapasowym pułku piechoty, do przewrotu bolszewickiego	Gospodarzył;	NIE
73-	Jakowlew Piotr Rekomenduje F. Zdanowicz i T. Wiernikowski	1883 Wilno BR POL ROS	Prawosławny, Żona katoliczka, synowie prawosławni	Szkoła miejska w Wilnie, kursa pocztowo-telegraficzne w Wilnie; Referent w oddziale inżynieryjnym 2j Tambowskiej Dywizji żywnościowej; 1914 – mobilizacja chorąży 385 wileńskiej drużyny piechoty, szkoła wojskowa w Pskowie dca kompanii	Praca w oddziale buchalteryjnym Banku Włościańskiego w Wilnie (oddział w Tambowie)	TAK. 15 X 18-1 II 19 referent oddziału inżynieryjnego 2j Tambowskiej Dywizji żywnościowej „poglądy na bolszewizm –wrogie, z powodu niemożliwego ich programu do życia”
80-	Romanowski Aleksander Ppor Kierownik Mińskiej szkoły ludowej Stefan Bułat	1895 Gub. Mińska BR ROS POL	Prawosławny, zonaty, dzieciaty ppor	Absolwent 1 Mińskiej Wyższej Szkoły Początkowej; egzami przy męskim gimnazjum mińskim na nauczyciela ludowego. Absolwent Białoruskich kursów	Pracował jako nauczyciel w powiecie mińskim -było rozporządzenie że nauczyciele mają prawo zwolnić się z wojska	NIE
↓	Jego					

MATERIAŁY BIAŁORUSKIEJ KOMISJI WOJSKOWEJ

↓	„majętność,, spaliła się 22 VIII 1919 Rekomend.: Rak Michajłowski			nauczyielskich w Mińsku. Ukończył szkołę podoficerską i Pskowską Szkołę Podchorążych w 1916; Pracował jako nauczyciel		
83-	Rudź Stefan Rekomendacja: Rak- Michajłowski; Stankiewicz	1891 Gub. Wileńska BR ROS	Prawosławny, żona katoliczka, córki prawosławne	Ogólne wieczoro- we kursa przy Wileńskiej Szkole Technicznej i egz. na wolontariusza IIgo rzędu przy Witebskim Aleksandrowskim Gimnazjum. 1912 mobilizacja, 1913-pracownik kancelarii 1916- 173 zapasowy batalion 1917- uk. Szkoła chorążych północnego frontu w Gatczyń (I); oficerskie kursa przy 48 brygadzie w m.Torsku(?)	Był urzędnikiem; W wojsku dca kompanii i instruk- tor miotania min i bomb „Przy Kiereń- skim i bolszewikach w 63 zapasowym pulku i sąsiednich organizowałem białoruskie kom- panie i bataliony; Az do rozpedzenia takowych przez bolszewików. Później byłem przedstawicielem 63 pulku w Br Radzie Wojskowej= Był w Białoruskiej Radzie Wojskowej do rozpedzenia takowej bolsze- wikami, później (XI 1918-styczeń 1919)w organizacji wojskowej gen. Kon- dratowicza w Mińsku i Wilnie. <i>„Później przeżyłbym się i nie mogłem wyjechać, ukry- wałem się w Mińsku do zajęcia Mińska przez Polaków”</i>	NIE
88-	Brażałowicz Włodzimierz Rekomend.: F. Zdanowicz, F. Alechnowicz, Łastowski, Duszewski, Kochanowicz	1893 Wilno BR POL ROS	Prawosławny, kawaler	6 klas gimnazjum; Szkoła podofi- cerska 7-go zap. Artyleryjskiego dywizjonu 1914 – ochotnik; 1915 (podoficer) (1916)-bombard- ier, uk. Szkołę podoficerską Front Rumuński,, chory ewaku- owany do Rosji; ochotnik ranny	Pracował w Wileńskim Trybunale Rządow- ym; Po XI 1917. Leczył się w sanato- rium na Krymie	TAK. Rachownik (rachmistrz?) przy kolei w Petrogradzie w oddziale śledztwa ciężarów – 7 mc

92-	Siemieniako Aleksander Rekomend.: Hryb, Miadziolko, Dziekuć-Malej	1887 Gub Gro- dzieńska BR Poliglota LIT, ROS, POL, ŁOTEW., NIEM.	Prawosławny, Żona luteranka, bezdzienny	Absolwent Seminarium na- uczycielskiego w Poniewieżu; 1914 zmobilizowany 1915-1916 Wyższej Szkoły Wojskowej 1-go rzędu; 35 zapasowy pułk, z kompania marszowa na front; dca komendy przeciwgazowej Luty 1918 zwolniony	Pracował jako nauczyciel w ko- wieleńskiej (sic) gub.; W 1917 sekretarz pułkowej rady białoruskiej. Służył do 15 lutego 1918 w 1ej Ukraińskiej Czar- nomorskiej Dywizji a potem w milicji borysowskiego powiatu	NIE
99-	Trypuza Adam Rekomend.: Stankiewicz Harecki, Kochanowicz	1896 Gub Gro- dzieńska BR UKR i POL	Prawosławny; kawaler	1916-Seminarium nauczycielskie w Swisłoczy ; Odeska Szkoła Wojskowa.. Przydział do 165 zapasowego pułku. Porucznik 160 Abchaskiego pułku, w kompa- nii Rumuńskiej od 11 I 1917 do 23 I 1918—dca półkompanii 14 kompanii; (1917) ranga porucznika	Po demobilizacji wyjechałem do Rosji jako nauczyciel.	NIE Podaje adres Wilno, brak info co w międzyczasie
102-	Donżyn Józef Syn Marii Sulkowskiej Rekomend.: E. Jakobini i J. Alaszkievicz	1895 Gubernia Mińska BR ROS	Prawosławny kawaler	Ukończył szkołę miejską, 1915 zmobilizo- wany przydział 377 piesza witebska drużyna; 1916-ukończył pskowską szkołę chorążych; Sier- pień 1917- Ppor 388 j piesz. Miń- skiej Drużyny-dca półkompanii Listopad 1917- mianowany dca 4-tej kompa- nii Styczeń 1918-wybrany dca półkompanii tamże	pracował w Trybu- nale Rządowym	tak pracował w Trybunale Rządo- wym jako pomocnik buchaltera

MATERIAŁY BIAŁORUSKIEJ KOMISJI WOJSKOWEJ

106-	Malewicz Walenty Syn Aleksandry Podolskiej Rekomend.: Szyła, Kościewicz' Czyżyk	1896 Gubernia Mińska BR NIEM [Niezyt: Szemyński? Estoński mieszany alfabetem? -myński końcówka]	Prawosławny, kawaler	Absolwent semi- narium duchow- nego i Wileńskiej Szkoły Wojskowej (ochotnik); Służba w 155 zapas. Pułku piechoty lej- -gardii Piotro- -grodzkiego pułku Na ochotnika porucznik batalio- -nu śmierci 49 j. dywizji piechoty(do XII 1917), dca kompanii.		Tak 2 ½ mca W słuckim powiecie kierownik wojskowy. Potem przez 2 mce kryłem się w łozu do przyjścia Polaków
110-	Hubar Hipolit Rekomend.: Kuszel; J. Forbotko	1896 Gub. Wileńska BR POL ROS	Katolik, kawaler	Szkoła miejska' szkoła chorą- -żych [gdzie?] Kursy karabinów maszynowych 1915 zapas bat. lejb-gwardii Piotrogrodzkiego pułku Przydział do 38 pułku piechoty	Mieszkał w domu [Mińsk]	NIE. „Mętny” arkusz
117-	Sześciennik Włodzimier Syn Anny Siatkowskiej Rekomend.: W. Adamowicz Kudzielka	1896 Gubernia Mińska BR trochę POL	Prawosławny, kawaler Odzn orderem św Stanis- -ława 3 st z mieczami i kokardą	4 klasy do- -kazyckiej szkoły 4klasowej (1912) Zdał egzaminy końcowe w 6 klasowym kronsztańskim gimnazjum (1916), Pskowska szkoła chorążych (1916) Specjalista w dziedzinie te- -legrafu, telefonu, samochodów, motocykli)	Był urzędnikiem na poczcie 1915-powołany do wojska do 2go za- -pasowego batalionu Pskowska szkoła chorążych (1916) Chorąży; Przydział do 539 Borowskiego pułku piechoty 1917 -kursy w Pskowie- - (auto-motocykl) Przydział do 4-go zapasowego kawale- -ryjskiego pułku	Tak na poczcie 5 miesięcy, jako urzędnik pocztowo- -telegraficz- -ny
124-	Turko Józef 8 dziesięcin ziemi rodzice Rekomend.: Kościewicz Berdnik ↓↓	1896 Gub. Mińska BR POL ROS	Prawosławny, kawaler	Szkoła miejska	1915 mobilizacja; Lejb-Gwardia Libawskiego Pułku Szkoła Chorążych [w Gatzynie] 1916-Kursa karabi- -nów maszynowych przy 25 zapasowej brygadzie 1917- -przeniesiony do 15tej kompanii 174 pułku, czasowo	Tak. Od wyjścia Niemców do przyjścia Polaków pracowałem na przy kolei (prac kolei nie brali do Armii Czerwonej) na stacji

↓					dowodził 1917 przeniesiony do 261 pułku piechoty jako naczelnik oddziału karabinów maszynowych 2 Rewolucyjnego Szturmowego Batalionu z którym odesłany był pod Rygę Po XI 1917 Na froncie północnym koło Rygi. Kontuzja. Demobilizacja 17 XI 1917	Horodziejcie jako pisarz
130-	Wolski Jerzy Syn Marii Hamburger Rekomend.: Sereda Ausiannik Pupko	1894 Gub. Mińska Nagroda św Anny 4 tego stopnia BR ROS troche POL	Prawosławny, żonaty, bezdzienny; Ojciec zatrud. W mińskim magistracie	Nauka: -Korpus kadecki; Aleksandrowska Szkoła Wojskowa; -Szkoła Motocy- klowa	1912 –junker w szkole wojskowej Aleksandrowskiej, 1914- ppor., naznaczony do 100 Ostrowskiego pułku 1914, lipiec, ranny, Miński Szpital Wojskowy 1914- przydział do marszowego batalionu 1916- adiutant komendanta miasta Mińska na wł prośbę do samochodowej części, ukończył szkołę motocyklową, przydział do 18tej samochodowej kompanii. Marzec 1918 demobilizacja armii	Tak. Jako pomocnik kontrolera od 6 I 1919 -7 VIII 1919
136-	Anusiewicz Mitry Rekomend.: P. Berdnik Ppor. Koście- wicz: Plk Went Michalewicz, członek Rady Republ. Białorus. Kpt. Adamo- wicz	1893 Gubernia Mohy- lewska Nagroda Sw.Anny i Jerzego IV st. BR ROS	Prawosławny, żonaty, bezdzienny	Był urzędnikiem w biurze kolejowym'	1915 – ochotnik 71 zapasowego batalionu Przydział do 142 Zwinięgradzkiego [?] pułku – obrona fortecy w Kownie, ranny. Oddelegowany do szkoły oficerskiej strzelców w Oranienkuninie[?] Skierowany do 37 go syberyjskiego pułku strzelców <i>„W bardzo pilnym interesie pułku odkomenderowany na 3 tyg do Kijowa”</i> Kontuzjowany, spisany z wojska w lutym 1918 po 1 XI 1917 był w wojsku u plk Wenta	Tak pracował od 7 VI do 8 VIII 1919 w wydziale ..... Gruntów w powiecie ihumeńskim jako urzędnik Podaje adres w Mińsku
X	X	X				

140-	<p>Kościewicz Makariusz</p> <p>Rekomend.: Ausiannik Jakóbiecki „Moja praca białoruska” [rekomenduje z boku białoruskości” Udział gorący ws odrodzenia Białorusi</p> <p>Członkowie BKW A. Jakubiecki Owskiannik</p> <p>Zob. aneks IV str. 225-228</p>	1891 Gub Grodz Piśmien- nik BR POL ROS UKR	Prawoslawny; Żona Przybyłowicz – katoliczka; bezdzietny; rodzice uciekinierowie Gub. Kazańskiej Mińsk Sadowa 4 m.1	Nauczyciel ludowy, Piechotna Szkoła Chorążych w m. Pskowie Prezes Komitetu Wykonawczego 44go Korpusu w X i XI 1917 roku	Ksero całość Mieszkałem w Mińsku, pracowałem w prasie organizacji białoruskich i byłem od połowy XII 1918 do zajęcia Mińska przez władze polskienauczyicielem 22 mińskiej sowieckiej szkole białoruskiej „ poglądy na bolszewizm: Wrocie. Bolszewizm rosyjski przyjmuję za zepsute zjawisko , które jest dobre tylko jednym moskałom i tryumfującym żydom” 1914, VII mobilizacja; szkoła chorążych w Pskowie; Oficerem był w walce z Niemcami pod ochroną baterii 1-go ciężkiego dywizjonu pod Grodnem (wieś Kurhanka suwalskiej gubernii), nie był ranny, nie był w niewoli 1917 – ppor 25 VII 1915- odkomenderowany do oddziału generalnego sztabu forticy kowieńskiej, był służbowo odkomenderowany do sztabu północno-zachodniego frontu i do sztabu X armii, wozil pelen bojowy spis o działalności bojowej Kowna, urlopy tylko prawne, wracał na czas. Zwolniony z wojska z rozkazu bolszewickiego wodza naczelnego Krylenki jako nauczyciel ludowy	Zob 201-202
144- ↓	<p>Siewruk Włodzimierz Rekomend.: Hołubok [Golubok] Kościewicz Sw Anny 4 st z nadpisem za wojowniczość</p>	1893 Gub Mińska BR ROS Troche POL	Prawoslawny; Matka Anna Leśniewska; Żona (1917) Florentyna Szyło katoliczka,	Mińska szkoła miastowa, 1914 ochotnik 1915peterhofska szkoła chorążych, kursy sadownictwa i ogrodnictwa 1915 Pomocnik	Po 1 XI 1917 w wojsku na pozycji i w intendenturze na Ukrainie; W zarządach sowieckich w wojsku od VI do IX pomocnik dcy kompanii	

↓↓	Stanisław 3 st z Mieczami. I kokard. Anna 3 st z mieczem i kokardą Krzyż Jerzego 4 st. 2x ranny		dziecko prawosławne	187 Amarskiego pułku piechoty, dowódca kompanii, dea batalionu, walki w Galicji	zmobilizowany jako oficer	
147-	Jakubowski Jakub Rekomend.: Plk Konopacki Focht Do bolszewików nie poszedłem i bolszewickiego ducha nie mam	1884 Gubernia Wileńska BR POL ROS	Mahometanin; zona i 3 córki mahometanki	Simbirski korpus kadecki; Aleksandrowska Szkoła wojskowa; 1904 W japońskiej kampanii. Sztabskapitan 120-go sierpu-chowskiego pułku piechoty 1910-1912-zarza-dzajacy czescia przesyłki Mińsk. Prokurat. Wojsk. Nacz W wojnie z Niemcami kontuzjowany i w niewoli	W niewoli niem	[por. k 249]
150-	Siadyhin Mikołaj Rekomend.: Trachimow Pplk. Borodicz Podal BEKISZA Własności nie ma	1890 Gubernia Wileńska Dwa ordery św Anny, św Stanisława, medal Jerzego BR Zna NIEM. i ŁOTEW	Prawosławny; kawaler .	Ukończył Wolski kadecki korpus	Był urzędnikiem w Akcyzie Wileńskiej Gubernii; W 1918 pracował w Organizacji Wojskowej w Kijowie Był por 4-tego szturmowego batalionu, dcą kompanii, , był Prezesem Komitetu Batalionowego	Nie. Byłem i będę wrogiem. Napisał „Krótki narys 4-go Szturmowego Batalionu”
153-	Macharenko-Radziewski Aleksander Rekomend.: Kpt. Kuszel Chor. Berdnik	1895 Gub. Mińska 3 krzyże św Jerzego, w tym 2 oficerskie BR POL ROS	Prawosławny, żonaty, bezdzietny	7 klas gimnazjum, Pskowska Szkoła Chorażych	Gospodarzył przed wstąpieniem do wojska. 1914- ochotnik 120 Sierpu-chowskiego pułku , 4 kompania, ranny pod Warszawą 1917 ochotnik „Batalionu śmierci” Porucznik 138 j.dywizji piechoty;	NIE. Po demobilizacji mieszkał w domu. Mińsk.
↓↓	Bohdanowicz Mikołaj Syn Heleny Radeckiej	1887 Mińsk BR	Prawosławny, kawaler	Szkoła miejska. 1915- 3 peterhofska Szkoła Chorażych	Od 1908 nauczyciel w szkole 1914- mobilizacja 1915- 3 peterhofska	Zmobilizowany przez bolszewików lecz nie

MATERIAŁY BIAŁORUSKIEJ KOMISJI WOJSKOWEJ

↓↓	Rekomend.: Rak- Michajłowski Paszkwicz				Szkoła Chorążych 1915- przydział do 250-ego zapas batalionu w Riazaniu 1917 porucznik 1917 lipiec, dca kompanii 1918 styczeń, zwol- niony z armii jako nauczyciel (szkoła początkowa)	stawiał się do wojska i ukrywał do chwili przyjścia Polaków
162-	Roślik Włodzimierz b.d.	1887 Gubernia Mińska BR POL	Prawosławny, żonaty, dzieciaty Sw Anna 4 st z mieczami i kokardą	Szkoła miejska w Bobrujsku; 1906-ochotnik; 1907-Szkoła podoficerska; 1908-rezerwa 1914-mobilizacja, 119 kolomieński pulk , front 1914-Druga Kijowska Szkoła Podchorążych 1915- do Odeskie- go okr. wojsk: dca półkompanii 657 bezarabska drużyny; Referent sądu drużynowego; Dca 7 kompanii 497 Bieleckiego pulku, na front, ranny Dca 8 kompanii 497...	Urzędnik Banku Włoszczańskiego w Mińsku Po 1 XI 1917 w Mińsku na kolei; Za zarządów so- wieckich od stycznia 1919 do lipca 1919 w powiatowym komisariacie wojsko- wym jako urzędnik; „Jako oficer musia- łem iść na front do Armii Czerwonej. Żeby nie iść do A.C.Z. wstąpiłem do komisariatu wojskowego skąd na front nie posylali”	
166-	Kalacz Jan Rekomend.: Kochanowicz Harecki Kuszel, Stankiewicz Trypuza Grygonis	1882 Gub Grodzień- ska BR POL FRANC. NIEM.	Kawaler prawosławny, Maria Szpak mama	Gimnazjum; Instytut Piotrogradzki; Mikołajewska Szkoła inżynieryjna	Po 1 XI 1917 W Piotrogradzie był zarządzającym Peterhofskimi auto-majstrowniami; W zarządach sowiec- kich pracował 7 mcy jako inż. Dywizji z tyt. mobilizacji oficerów	
170-	Lebiedź Mikołaj ¼ dziesięciny ziemi; Rekomend.: Owsiannik Kuszel ↓↓	1896 Gub Wileńska Prawo- sławny BR ROS Trochę POLSKI	Żonaty, prawosławny, z prawosław- ną, dzieciaty	Pierwsze wileń- skie gimnazjum Szkoła chorążych w Oranienburgu	1915-powołany na Naczelnika Wojsko- wego w oszmiański powiecie 1916-szkoła chorą- żych w Oranienban- nie, ranga ofic. 5 I-10 VI 1918 Sekretarz	

↓	Ręczy Konsul Białoruski na Ukrainie i różne Białoruskie Organizacje				Rady Białoruskiego Bobrujskiego Garnizonu 15 VI-23 X 1918 „pracowałem w wojsku na Ukrainie, zajmowałem posady szykowe i nieszykowe” Po 1 XI 1917 w Bobrujsku, w Radzie Wojaków Białoruskiego Bobrujskiego Garnizonu. Nie pracował w zarządach sowieckich	
176-	Jakim Chwiesień; Ma domek w Grodnie, Artyleryjska 28 Rekomend.: Hryb Miadziolka Dziekuć-Malej Podp. Kurbski i Focht	1877 Gub Grodzieńska BR POLSKI ROS CHINSKI	Prawosławny, z prawosl + 4 dzieci	Absolwent 4 klas Slonimskiej Szkoły Miejskiej; Szkoły Chorążych przy Wileńskim Okręgu Wojskowym 20 lat służby w artylerii dca baterii	1989 – ochotnik 2 rzędu 9z racji wykształcenia) 7 baterii 26 artyler brygady Wojna z Japonią- walki w rej Lantan Szache Ben-si-chu i Mukdeny 1914 – chor. Artylerii 1916 – ppor; 1917 – por.	
180-	Leon Proniewski Rekomend.: Dziekuć-Malej Miadziolko Focht HRYB	1896 Gub Grodz BR ROS POL NIEM	Kawaler prawosławny	8klasowe gimnazjum w Warszawie; 1915 Konstantynowska szkoła artylerii; chorąży; Dca plutonu 2 bat. 8ej artyleryjskiej brygady 1916 ppor 1917 adiutant 1-go dywizjonu nast. Zca dcy baterii; Niewola niemiecka;		
186-	Jan Krywanos Order sw Anny 4 Sw Stanisława 3 st Rekomend.: Michalewicz Szyło	1892 Mińska Gubernia BR	Kawaler prawosławny	1914- mobilizacja 1915 – chor 1916 ppor.;por; sztabs-kapitan 1sza Moskiewska szkoła wojskowa; Sztabs-kapitan 270-go Gaczyńskiego pułku Instruktor	Nauczyciel w 2klasowej szkole grodzieńskiej; Po 1 XI 1917 u rodziców na gospodarce, w czasie okupacji bolszewickiej uczył się w Mińskim Instytucie Pedagogicznym,	

MATERIAŁY BIAŁORUSKIEJ KOMISJI WOJSKOWEJ

↓↓	Kudzielka			oficerskiej szkoły przy sztabie IV Armii Prezes sądu pułkowego; 1917 W Kiszynio- wie-był instruktorem kursów rzucania min, bomb i granatów 1918- 4. ST – jako nauczyciel zdemobilizowany i zwolniony z wojska	wrogo do bolszewizmu Student 2-go kursu Mińskiego Pedagogicznego Instytutu	
189-	Zywatkiewicz Tomasz Rekomend.: Focht Cwiet	1878 Gubernia Wileńska BR ROS POL	Prawosławny, żonaty, dzieciaty	Kowieńskie gimnazjum Szkoła wojskowa w Kazaniu	1898 ochotnik 109 pp wołoskiego 1900-egz na chorążego, rezerwa 1906-239 Odeski rezerwowy pułk odkomenderowany do szkoły wojskowej 1908 ppor 1911 39 pułk grenadierów 1914- dca kompanii 211 Nikolskiego piechotnego pułku 1915-1918 niewola niemiecka Meklemburgia Bad-Stuer	
193-	Sosnowski Sergiusz 5 bojowych nagród Rekomend.: Smolicz Kościewicz	1892 Gubernia Mińska BR ROS	Prawosławny, żonaty	Średnie: Seminarium Mińskie 1914 – ochotnik 1 rzędu Szkoła Wojskowa Wileńska; pierwsza ranga oficerska Sztabskapitan 7go Zamagickiego (?) pułku grenadierów, ranny; 2-ga ranga oficerska	Po 1.11.17 w Tule u rodziców „niczem się nie zajmowałem”; czasy sow.” W oddziale „ogólnego kształcenia się” 5 miesięcy na stanowisku zarządzającego oddziału miejskiego żeby nie służyć w armii czynnej”	
201-	Kościewicz Makariusz s. Macieja i Marii Uszkiewicz ur 8 VIII 1891 po raz drugi [!]			Porucznik 184 drużyny smoleńskiej	1914 powołany po 42 kategorii (nauczyciel ludowy)	zob. s. 140-143 TEKI s 200 tabeli
207- ↓↓	Surowiec Aleksander	1876 „Ziemia Mińska”	Kawaler, prawosławny	4 klasy szkoły Maryno-Górskiej. Uczyl się	Po 1.11.17 na froncie k.Dynaburga. W zarządach	

↓↓	Wieś Tatarkowicze, wislockiej gminy, bobruj- skiego pow. Św Anna Św Stanisław 3 kl Rekomend.: Rak Mi- chajłowski Stankiewicz Kościelnicki	BR ROS		w szkole rolniczej; 1916 Skończył szkołę podcho- rzących i kursa oficerskie; Posłany na Front Północny; 1917-ppor, por., kpt.	sowieckich pracował jako dca kompanii zmobilizowany nakazem N 721/3300	
213-	Pawłowski Adam s. Józefa i Franciszki Bielak rolników ojciec ma 45 dziesięcin ziemi św Anna Rekomend.: Ppor Kościwicz Uczniowski Związek Kulturalno- -Oświatowy w Mińsku i Słucku; Ksiądz Godlewski w Nieświeżu	21 III 1897 Gub. Mińska BR POL ROS trochę NIEM	Kawaler, katolik,	1916 Złożył egzaminy na wolontariusza 1 roku kijowskiej Konst. Wojskowej Szkoły; skierowany do 201 bat. zapaso- wego 1916-odko- menderowany do 140 Zараjskiego (?) pułku 35 dywizji 1917 ppor 1917 ranny pod Tarnopolem Styczeń 1917 – wstąpił do Korpusu Polskiego(do 9 V 1918) „zwołnł się” 8 I 1919 wstąpił do regularnej polskiej armii W armii rosyjskiej był naczelnikiem batalionu karabi- nów maszynowych, w polskiej armii oficerem prowian- towym	Ppor Nowogrodz- kiego pułku strzel- ców L-B Dywizji. Po 1.11.17 Chory w kurorcie Zmobilizowany przez sowietów nie stawil się i uciekl do WP Adres Nowogródzki p strzelców LIT- -Bial.Dywizji	„Popiera Niepod- ległość Białoruskiej Republiki Ludowej” Poglądy na bolszewizm: ” Wrogie. Liczę bolszewizm zjawiskiem czysto mo- skiewskim”
215-	Bubiesz Aleksander Rekomend.: Hryb Miadziolko, Dziekuć-Malej, Focht Stanisław z mieczami ↓↓	1898 Ziemia Grodzień- ska BR POL ROS trochę NIEM	Prawosławny, kawaler	1914-18 szlak bojowy, ranny(1915) pod Przasnyszem, 1918 pod Dyneburgiem - w niewoli niemieckiej	5 klas szkoły realnej „Cesarzewicza Alik- siejaja” w Grodnie; 1914- ochotnik 20 pułk syberyjski 1915 Szkoła podchorążych w Gatczyńie Obznajmiony z sprawami granatów i min; 1916 – 66 pułk	„niepod- ległość i niepodziel- ność mojego rodzonego kraju” Do bolszewizmu- ”Wroże. Liczę bolszewizm jak sama prze- ciwna stronę ludzkości”

MATERIAŁY BIAŁORUSKIEJ KOMISJI WOJSKOWEJ

↓					butyrski 1916 ppor 1917Naczelnik Dowództwa transzejnych harmat 1917 por. 1917 odkomendero- wany do 1917- Porucznik „Batalionu Śmierci” 38 dywizji piechoty, dca 4 kompanii tamże	
221-	Sabillo Witold Miński powiat, Iwieniecka gmina, zaścianek Jakucewa Rekomend.: Kuszel i Abramowicz	1894 Gub Mińska BR POL ROS	Kawaler, katolik	Ppor 6go Piech. Bat armii gruzińskiej; Ranny na froncie tureckim	Wileńska 8 klasowa Szkoła Komercyjna 1915 mobilizacja 1916Szkoła Pod- chorążych w Tyflisie 1916 kpr., chor., 7.1917 skierowany do Ufijskiej drużyny 9.1917 przeniesiony do orenburskiego pułku 12.1917- przenie- siony do Ufijskiej drużyny, 1918 ppor Przy demobilizacji zwol- niony do pospolitego ruszenia 6.1918 zaliczony do 6go pułku gruziń- skiego 22 XI 1918 zwolnio- ny na własną prośbę Po 1.11.17 służył w armii gruzińskiej, nie pracował w za- rządach sowieckich	„popiera niepodległość BRL” „liczę bolszewizm niewyko- nalnym i utopią”
230 -	Macelli Jan Syn Andrzeja i Eudocji Akulo Zam. Sluck ul. 3 pułku ulanów d. Fludjoszyna Zob. aneksy V-VII str. 229-233 Sw Stanislaw Sw Anna 3 st Ranny pod Kijo- wem 1918	1891 Mińsk BR POL ROS NIEM	Prawosławny, zontaty	Ukończył semina- rium nauczyciel- skie i Moskiewską Szkołę Podchor- ążych i kursy leśne w Moskwie; Służył w leśnic- twie w gubernii włodzimierskiej	1915-82 mobilizacja zapasowy baon 1916- I Moskiewska Szkoła Podchor- ążych Pchor.piech. W armii rosyjskiej- dca kompanii Po 1.11.17 żył u rodziców w Slucku, 7 list 1918 wyjechał na Ukrainę, ranny w niewoli niemieckiej.	„Ja narodo- wicz i stosunku z bolszewi- kami nie mam”
↓						

↓	Rekomend.: Aleksiuk Wernikowski M.Szyło				W sow zarzadach nie pracował	
233-	Kazłow Mikołaj Rekomend.: Prezes Białoruskiego Komitetu Nacjonalnego Tereszczenko	1891 Ziemia Witebska BR ROS	Kawaler; prawosławny	Ukończył Nauczycielskie Seminarium i Duszeńską Szkołę podchorążych	1909-1914 był nauczycielem 1914-mobilizacja 1915- Dyneburski Okręg Wojskowy; 73 batalion kaszyński; we wrzesniu odkomende- rowany do Witeb- skiego Komendanta Etapowego w celu odesłania do szkoły podchorążych w Tyflisie 1916- Duszecka (?) Szkoła Podchorążych; Dca kompanii 275 Pulku zapasowego, Na froncie z 275 Czerw 1916 – 406 pulk szczygrowski 102 dywizji nast. W batalionie sztur- mowym 102 dywizji Stycz 1918 demobi- lizacja Po 1.11.17 mieszkał na Wołyniu i Podolu, zajmował się pracą kancelaryjną; w zarz. Sow nie pracował	Stoję na gruncie wolnej Białorusi
240-	Wiktor Rupszyński Sw Anna4 Sw Stanisław 3 Sw Anna 3 Sw Stanisław 2 Rekomend.: Członkowie C.B.K.Wi G.: Ćwiet J.Chomczyk	1892 Ziemia Mińska Ur. w Bobrujsku BR POL ROS	Kawaler, Katolik, żona prawosławna.	Jarosławski Kadecki Korpus Aleksandrowska szkoła wojskowa Szkoła lotników Eskadra statków napowietrznych	1910 szkoła wojskowa, junkierjarosławski korpus kadetów Aleksandrowska szkoła wojskowa 1912-ppor Dca kompanii Sztabs-kapitan 64 pułku piechoty kazańskiego Po 1.11.17 na służbie prywatnej w Winnicy gub. Podolskiej w sklepie	„jako Biało- rusin żądam odrodzenia Białejrusi”

270-	Władysław Hołub Nic nie posiadam Rekomend.: F. Alechnowicz F. Zdanowicz	1882 Ziemia Mińska BR POL ROS	Katolik, Zona katoliczka, 6 dzieci	4 klasy wyższej szkoły początko- wej i kursa sztuki 1899- funkcyjona- riusza, rachmi- strza, starszego rachmistrza, szef biura depo[?] Mińsk	W Mińsku praco- wałem 22 lata na kolei od 1 XI 1919 pracowałem w magi- stracie w Wydziale Oswiaty; Od X 1919- rewi- dent w Wydziale Szkolnym magi- stratrum. Mińskaw Zarządach Sowiec- kich pracowałem w Wydziale Prowianto- wym w charakterze kierownika wydziału prowiantowego	„stoję na gruncie niezależności i niepodziel- ności Białej Rusi” Przyjąć na Urzednika wojskowego
274-	Romanowski Mikołaj Zob. aneks VIII str. 234 Rekomend.: Redaktor gaz. Bielarus Losik Skarbnik W B K – Wernikowski, referet Białorusk. [...?] Chamienko (Kamienko) i nauczyciel 14 białoruskiej szkoły Gikur ?	1888 Mińsk BR ROS POL NIEM FRANC	Kawaler, prawosławny	6 klas kadeckiego korpusu w Moskwie i Białoruskie i polskie kursy w Mińsku	W zarz. sow. nie pracował	Ideiny Belarusskii „Bolszewizm prowadzi kulturę i nacju do zniszczenia”
316-	Mikołaj Radzikiewicz Krzyż i medal św Jerzego Rekomend.: Członkowie Grodzińskiego Białoruskiego Komitetu Narod Dziekuć Małej i Baranow	1896 Ziemia Grodzień- ska BR ROS i trochę POLSKI	Prawosławny, kawaler	Ukończył gimna- zjum w Grodnie, Gwardziejewską Szkoła podofi- cerów Czugujewska Szkoła Wojskowa; Był urzędnikiem cywilnym	1915 ochotnik JCM pułk kolejowy 1916 – 9 mies kurs podoficerski 1916 – instruktor w szkole podoficerskiej 1917 Czugujewska Szkoła wojskowa 3 III 1917 „dzięki rewolucji pojechałem znowu na front” 1918, kwiecień – w armii antybolsze- wickiej na Kaukazie w pułku strzelców 1919 ppor, ranny 1919 – pułk konny Wólczańskiego Oddziału Partyzan- tów, dca I szwadronu [dowodził od 31	„wojowałem przeciw bol- szewikom”
↓↓						

↓					stycznia do 5 marca 1920] Po 1.11.17 był w armii antybolszewickiej,	
327-	Władysław Lisowski Syn Adama i Michaliny Wysockiej Rekomend.: p. Poczter	1897 Ziemia Wileńska BR władza niezupełnie dobrze POL ROS	Katolik, kawaler	Wolontariusz.	1916 pobór 103 pp 1916-szkola podoficerska 1917 Czystopolska Szkoła podchorążych 1917 chorąży armiejskiej piechoty; 62 pułk zapasowy Od 1918 na antybolszewickim froncie wojska Dońskie 1919 ppor Po 1.11.17 na Donie, u sowietów nie pracował , „nic wspólnego z bolszewikami nie mam”	„Stoje za wolność Białej Rusi”
334-	Jerzy Pawłowski Syn rotmistrza, urodzony w Łodzi Własności nie posiadam Sw Anna za waleczność Sw Stanisław 3 z mieczem i bantom Sw Anna 3 z mieczem i bantom Brązowy medal 300 lecia Domu Romanowych Rekomend.: Kpt.Bielewicz	1895 Ziemia Piotrkowska BR POL ROS NIEM	Kawaler, prawosławny	Łódzkie męskie gimnazjum. 3 moskiewski korpus kadecki; Twerska Szkoła Kawaleryjska’ Oficerska szkoła automobilna	1914-1915 młodszy oficer 1915 szkoła szoferska 1916-1918dca; Ppor Oddz automobilnych Po 1.11.17 – w Rumunii i na Ukrainie, u sow. nie pracował Relacja kpt Czechowskiego z 25 X 1919 , dcy wojsk samochodowych Okręgu Generalnego Kieleckiego dana w Częstochowie jako dca kolumny sanitarnej VI armii rosyjskiej ppor Pawłowski uważał się za Polaka	„Szczерze niepodległości i niepodzielności” „Jestem nacjonalistą a nie internacjonalistą”
341-	Borys Zołcikow Sw Anna 4 Sw Stanisław 3 ↓	1891 Ziemia Smoleńska BR POL ROS	Prawosławny, kawaler	1911 – uk.Szkoła realna 1914- uk. Aleksiejewską Szkołę Wojskową	1914- 184 pułk warszawski ppor Boje pod Zamościem, Szczepieszynem, Bogaczowem, Krakowem 1915 ranny.	„Żądam niepodległości Białorusi”

MATERIAŁY BIAŁORUSKIEJ KOMISJI WOJSKOWEJ

↓↓	Rekomend.: Kierownik wydz wyd. c. Szkolnej Rady Niekraszewicz, Ppor. Konopielko				1915-1916 Dca Mińskiej Komendy Wartowniczej i rachmistrz tamże Po 1.11.17 pracował w aptece w oloniec- kiej guberni; W zarządach sow. nie pracował	
346-	Mikołaj Kulaka Rekomend.: Owsiannik Bielewicz	1891 Mińsk BR Dobrze posiada POL i ROS Znajomy z niemiec- kim, fran- cuskim i rumuń- skim	Żonaty, prawosławny	Mińskie gimnazjum 1916 Piotrogrodzka Szkoła Podcho- rzących Wojsk Inżynieryjnych Student 4go kursu Instytutu Komunikacji	Dca 6 kolejowego baonu KUPAŁO 9 plk Andrzejewski) ale nie wiadomo gdzie (przeciw austro-giermańcom) Przy Niemcach w Mińsku służyłem w Zarządzie Ziemijskim. Potem w Odessie w Zarządzie Komunikacyjnym	„Przychylny”
349-	Aleksander Chazbijewicz Ma 5 morgów ziemi ; wies Orda kleckiego rejonu, pow baranowicki Rekomend.: Szyla, Oleszkiewicz J.Stankiewicz	1891 Ziemia Mińska BR nie zupelnie dobrze ROS troche POL	Kawaler, Mahometanin	4 klasy korpusu kadeckiego Chor. Za odzna- czenia bojowe 9301 pułku bobrujskiego)	1908 – ochotnik 170 pułku piechoty 1910-Wilenska Szkoła Wojskowa 1911-wolontariusz 172 pułku piechoty W niewoli niemiec- kiej Po 1.11.17 żył na wsi i zajmował się gospodarką, w zar- ządach sowieckich nie pracował	„Niepodle- głość Białej Rusi” „Liczę bolszewizm utopią”
353-	Bazył Mieleniec Własności nie posiada Rekomendacja Gimnazjum Białoruskie, Wilno, Ostrobramska 9 Rekomend.: Ppor Dziemidow Popielnicki	1897 Ziemia Grodzień- ska BR ROS UKR	Kawaler, prawosławny	1916 (maj)Ukoń- czył Świsłockie Seminarium Nauczycielskie potem Odesska Szkołę Wojskową (uk grudzień) 1916-I Syberyjski Pułk Strzelców 1917- Przewalsk, 737 Drużyna Sybirska 132 pułk marszowy(prze- mianowany na 633 Archalkałań- ski pułk piechoty, front rumuński 3I 1918 demobili- zacja armii	1918,1-7- katary- nosławski Urząd pocztowy 1918, od sierpnia do maja 1919 był nauczycielem w ukraińskiej szkole na Wolyniu, od czerwca 1919 zamieszkał w Grodzieńszczyźnie; w zarządach sowiec- kich nie pracował	„Żądam niepodległej i niepodziel- nej Białorusi Rusi” „Nic wspólnego z Bolszewi- zmem Nie Mam”

357-	<p>Purowski Konstanty Syn mieszcza- nina z Mińska</p> <p>Sw Stanisław 3 st z mieczami i bantem</p> <p>Rekomend.: Rak- Michajłowski W. Adamowicz M. Kościewicz</p>	<p>1894 Mińsk</p> <p>BR POL ROS</p>	<p>Prawosławny, żonaty, dzieciaty + 3 siostry i matka</p>	<p>1916 pobór, 393 piech.mohy- lewska drużyna 1916- Włodzi- mierzowską Szkole Wojskową w Piotrogradzie 1916-chor. Front Pd-zach, 16 kom- pania 412 pułku słowiańskiego 1917- z 4 baonem do 774 pułku bajkalskiego. Nast. Kurlański pułk 4 komp. 1917.ppor. 1917- starszy oficer baterii minomiotaczy 45 Korpusu Armiejskiego 24 XII 1917 rozkaz główno- dowodzącego o zwolnieniu nauczycieli</p>	<p>Student Mińskiego Białoruskiego Instytutu Pedago- gicznego Uk.Włod- zimierzowską Szkole Wojskową w Piotrogradzie Specjalizacja w minomiotaczach PO 1.11.17 (sowieci) Był nauczycielem w Mińsku w 20tej białoruskiej szkole początkowej</p>	<p>„pracuje w kierunku odrodzenia Białej Rusi’ Rusi’”</p> <p>Poglądy na bolszewizm: „socjalista”</p>
363-	<p>Jan Kunicki</p> <p>Rekomend.: Pleszaczkow Czerepin Obaj Por.rezerwy</p>	<p>1895 Ziemia Witebska</p> <p>BR ROS</p>	<p>Prawosławny, kawaler</p>	<p>Seminarium nauczycielskie I Kijowska Szkoła Wojskowa</p>	<p>1915-173 pułk zapasowy 1916 I Kijowska Szko- ła Wojskowa, chor. 1917-ppor, 4[6]pułk strzelców</p> <p>Po 1.11.17 żył w domu; U sowieków nie pracował</p>	<p>„Staje za Niepodległą Białorus’” „Bolszewików liczę za swoich Wrogów’”</p>
366-	<p>Konstanty Sawicki, syn kapłana</p> <p>Rekomend.: Duszewski Kochanowicz</p>	<p>1898 Ziemia Witebska Wieliz</p> <p>BR, ROS</p>	<p>Kawaler prawosławny</p>	<p>Seminarium Duchowne 1917-67 artyleryj- ska brygada Maj 1917 Tyfłiska Szkoła Wojskowa. Artylerzysta; Chor. piechoty</p>	<p>Do X 1918 żył w domu. Zmobilizowany przez władze sowiec- ka.. Przydział do I artył. dywizjonu 17 dywizji. W zarządach sowieckich – instruk- tor plutonowy baterii</p> <p>25 III 1919 po powstaniu w Homlu przez Ukrainę i Polskę byłem przewieziony do PIn Zach. armii (Z Tulskim dywizjonem artyleryjskim) z jakiej przez konsula białoruskiego</p>	<p>„Staję na gruncie nie- podległości i niepodziel- ności Białej Rusi’”</p> <p>„Poglądy antybolsze- wickiej , jako do utopii , która gubi naród”</p>

MATERIAŁY BIAŁORUSKIEJ KOMISJI WOJSKOWEJ

↓					w Estonii wróciłem do Ojczyzny 1919, wrzesień – otrzymałem posadę młodszego oficera 2ej bat. Lekkiej Angielskiego dyw. Art.	
368	Paszport kostusia mikolajewicza Sawickiego nr 627	Wydany 10 IX 1920 w Rewlu ot imieni BNR	Podróż prywatna Estonia Łotwa Finlandia Szwecja Dania Niemcy, Ukraina			
373-	Paweł Hapanowicz Ojciec leśniczy w Bielsku Ul Augustowska 29 Rekomend.: Członkowie Centr Rasdy w Wilnie Kochanowicz i Bohdanowicz	1891 Grodno BR POL	Prawosławny kawaler	4 klasowa szkoła miejska Kursa rolnicze Oficerska szkoła w Duszezie 1915- mobilizacja, Jarosławski Okr Nacz Wojsk, 66 batalion zapasowy Szkoła podoficerska Kom.wolontariuszów przy 2182 ap.p.w Tyflisie 19116 do Duszewskiej szkoły chorążych Oficer w 6 kompanii 294 batalionu w Wielkich Łukach, adiutant batalionu 1917-642 pulk Welmastanski(161 dywizja rozformowanego po bitwie 10 lipca 1917) 87 pulk Nejszlodzki-tam dca 4 kompanii do 5 XII; Ppor., por, spisany ze wzg na stan zdrowia	Urzednik Kontrolnej Palaty w Grodnie Od lutego 1917 w wojnie ros-niem pod Dynaburgiem, ranny-1917 Po 1.11.17 w szpitalu, potem uczyl się, żył w domu; U sow. nie pracowal	„Żadam pełnej Niepodległości Białej Rusi” Poglądy na bolszewizm:” Wróżę jako dusicieli narodu białoruskiego”
376-	Antoni Gnorowski m.Roś pow wołkowyski Ziemi Grodzińskiej	1894 Ziemia Grodzieńska BR POL ROS	Kawaler, prawosławny	Wyższa Szkoła początkowa. Był urzędnikiem w Grodzieńskim Zarządzie Rolnictwa i Gospodarki Państwowej Egzaminy na nauczyciela	1914- ochotnik, I Zap. Artyl Dyw. 1915- Kijowska Szkoła Podchorążych, pchor. Młodszy oficer 134 batalionu zapasowego Młodszy oficer	„Białoruś dla Białorusinów:”
↓						

↓	Sw Stanislaw Sw Anna 3 i 4 st Rekomend.: Prezes BKN w Grodnie Baranow' Natusewicz			narodowego. 2 kijowska szkoła podchorążych.	15 Finlandzkiego Pulku Młodszy oficer Komendy Konnych wywiadowców tamże 1916- kursa kulomio- towi w oficerskiej Szkołe Strzeleckiej ppor 1917 por.; naczelnik kulomiotnej komendy 5 kulomiotnego pulku zapasowego Nast. Naczelnik Kulomio- towej Komendy 15 Finlandzkiego Pulku Strzelców Po 1.11.17 mieszkał w Piotrogradzie i pracował w Zarządzie Związku Inwalidów; u sowieków nie pracował.	Pogląd na bolszewizm „Nie pogad- dam”
379-	Galkin Mikołaj Stanislaw 3 st. Rekomend.: Adamowicz Mecelli	1895 Mińsk BR POL ROS Znajomy z francuskim i niemiec- kim	Żonaty, prawosławny	Skończył Mińskie Gimnazjum i Wileńską Szkołę Wojskową i rozriadu(1914)	1914-Wil. Szk. Wojsk 1915-ranny 1916 ppor. Ranny, por., Styczeń 1917 spisany do III kategorii ze wzgl. na stan zdrowia Po 1.11.17 mieszkałem w Libawie , wczasach okupacji niemieckiej w Mińsku. Służyłem w armii Judenicza. U sowieków nie pracował	„ Stoję na gruncie nie- podległości i niepodziel- ności Białej Rusi”
385-	Zabiński Stefan Zam Wilno Ostrobramska 9 Jerzy4 Stanislaw 3stz mieczami i bantem Nie posiada własności zadnej Rekomend.: Trypuza	1894 Ziemia Grodzień- ska BR ROS	Kawaler prawosławny	Absolwent seminarium nauczycielskiego w Świsloczy, 1915- 1916 Absolwent Aleksandrowskiej Szkoły Wojskowej	Był nauczycielem 1914 – mobilizacja, 3 zapasowy pulk piechoty Front z kompania marszową 101 permski pulk piechoty i front Sw Jerzy za walki pod Osowcem 1915-1916Absolwent Aleksandrowskiej Szkoły Wojskowej 1916-5 osobna Brygada (Batalion	„żądám niepodległej i niepodzielnej Białej Rusi” „Jako Białorusin z bolszewikami nie wspólnego nie mam”

MATERIAŁY BIAŁORUSKIEJ KOMISJI WOJSKOWEJ

↓					Śmierci) i skierowany do 9 pułku osobnego i z tym pułkiem znów na froncie Po 1.11.17 „Do 20 lipca 1918 mieszkałem w Rosji a od 1 sierpnia 1918 w swojej ojczyźnie. Pracowałem w powiatowym sowiecie ds. uciekinierów od 15 marca do 15 czerwca 1918. Byłem przewodniczącym Sowietu uchodźców”	
391-	Tumczanak Jan Sw Jerzy 4 3 razy ranny Rekomend.: Stankiewicz Żabiński Dr Arecki	1891 Ziemia Wileńska Katolik BR POL	Kawaler, katolik	Skończył I Gimnazjum w Moskwie {Kazańska Szkoła Wojskową	1913 –ochotnik do 195 pułku armijskiego[Arawijskiego] 1914- przeniesiony do 335 pułku Anapskiego Walczyl pod Królewcem, Mazury, Augustów, Grodno, Kalwaria 1915 ranny, szpital w Moskwie 1915-uk.Kazańska Szkołę Wojskową, chor. 1916 ppor.. por. 1917 –urlop na Sybir Po 1 11 1917 do 25 XII na Sybiru a dotychczas u brata w pow. dziśnieńskim. W zarządach sowieckich nie pracował	„Żądam pełnej niepodległości Białej Rusi” Poglądy na bolszewizm:” Wraże jako dusicieli narodu białoruskiego”
394-	Wojno Mikołaj Syn pracownika Zarządu Miejskiego w Połtawie Sw Anna 4, 3,2 Sw.Stanisław 3, 4 Włodzimierz 4 Rekomend.: Antoni Łuckiewicz	1894 Wilno Tylko BR	Kawaler, prawosławny	6 klas Wileńskiej Szkoły Realnej Wileńska Szkoła Wojskowa	1914, sierpień, - Do Wileńskiej Szkoły Wojsk Chor. , 134 piech zapasowego baonu 1915 front, 310 pułk Szacki; Karpaty, Galicja, Polska, Dyneburg, Stochom, znów Karpaty 1916 ppor, por., kpt. 1917 do 755 pułku Licińskiego, dca 3 batalionu	Żądam pełnej niepodległości Białej Rusi Wraże jako dusicieli narodu Białoruskiego

399-	<p>Bielewicz Kuchim</p> <p>Zob. aneks IX str. 235-236</p> <p>Sw Anna 4, 3, 2 Stanisław 3, 2 Włodzimierz 4 Ranny Zaliczony do Aleksandrowskiego Komitetu rannych Rekomend.: Nikogo nie podał Podpisali Jakubecki F.Zdanowicz</p>	<p>1889 Mińsk</p> <p>BR ROS FR POL</p>	<p>Prawosławny, żonaty, dzieciaty (ur XII 1919)</p>	<p>Skończył kurs prawnego fakultetu z dyplomem i stopnia</p>	<p>1912 szeregowiec 119 Kolomieński Pułk 1913- pchor. 1914-mobilizacja, 15 szlissburski pułk piechoty; ranny 1915- ppor po egzaminach eksternistycznych? We Włodzimierskiej Wojennej Szkole 1916-adiutant pulu (którego?) szlissburskiego piechotnego pułka 1916 por. 1916 – sztabs-kapitan</p> <p>Po 1.11.1917 „Pracował w Białoruskich organizacjach”</p>	<p>„Dawno Pracuje Na Polze Odrodzenia Białorusi” „Pryncypalno Przeciwno Bolszewizmu”</p>
405-	<p>Pigulewski Włodzimierz</p> <p>Sw Anna 4,3 Sw Stanisław 3,2 Włodzimierz 4</p> <p>Rekomend.: Bielewicz Kuchim</p> <p>* Podp: Bielewicz, Ausiannik</p>	<p>1889 Mińsk</p> <p>BR FRANC POL UKR MOS- -KIEWSKI</p>	<p>Prawosławny, żonaty (katoliczka Jadwinia Epsztein), bezdzietny</p>	<p>Uniwersytet Petersburski (fakultet historyczny)</p> <p>Petersburska Oficerska Szkoła Elektrotechniczna. Oddział radiotelegraficzny</p>	<p>1912 ochotnik, 1 zap. 26 art. Brygada</p> <p>1913- podchor. rezerwa</p> <p>1914 mobilizacja 50 artyler bryg 1914-84 artyler paz. Bryg. Ppor.</p> <p>1916 dca paz., por. 1917- 30 korpus nadzor. Awiacyjnej grupy; oddelegowany do petersburskiej szkoły elektrotechnicznej 1917, październik ukończył szkole, do 30 korp. awiac. Grupy. 1918 z oddziałem na Ukrainę, zawiadowca radia awiacyjnego dywizjonu</p> <p>Po 1.11.1917 W Rumunii (Jassy do maja 1918) Ukraina (Winnica) w Podolskiem Po 1919 Na Kaukazie, w „Halicji”</p>	<p>„Za Niepodległość”</p>

409-	<p>Arkadzi Wasilewski Stanisław 3, 2 Anna 4,3 Włodzimierz 4</p> <p>Rekomend.: Pisarz białoruski W. Adamowicz A. Zdanowicz</p>	<p>1894 Ziemia Mińska</p> <p>BR MOS- -KIEWSKI POL</p>	Kawaler prawosławny	Średnie Kijowska Szkoła Wojskowa;	<p>Służył na mińskiej sytuacji elektrycznej, był technikiem –rysownikiem. 1915-ochotnik. 48 zapasowy batalion piechoty w Mińsku</p> <p>1915-odkomenderowany do Kijowskiej szkoły wojskowej.; pchor., skierowany do Odessy do 48 batalionu zapasowego; nast. Okomenderowany do 498 pułku Orgiejewskiego jako młodszy oficer; z pulkiem na front; ranny</p> <p>1915 dca 10 kompanii 498 pułku Orgiejewskiego, ranny</p> <p>1916 boje pod Łuckiem, ranny- w szpitalu Kurskim; ppor.</p> <p>1916- boje pod Łukami, por. 1917-naczelnik komendy kulomiotnej; sztabs-kapitan; dca batalionu.</p> <p>Spisany ze wzg. Na stan zdrowia Po 1.11.1917 był na froncie na posadzie sapernej. W Zarządach sowieckich nie pracował(412 zaświadczenie Naczelnika Cyркуlu III Policji m.Mińska Nr 1159 z 12 II 1919 że Arkadiusz Wasilewski nie należał do bolszewickiej okupacji, nie służył w armii czerwonej a nawet był poszukiwany jako dezterter przez władze bolszewickie)</p>	Jako szczerzy Białorusin Stoję za Samooznaczenie Swojej ojczyzny
------	---	---	---------------------	-----------------------------------	--	---

413-	<p>Jerzy Lewykin Anna 4 Stanisław 3 st Połowę majątku który został po śmierci ojca w gub.smoleńskiej pow.duchowsz- czyńskiego, o matce nie ma wiadomości od 10.11.1917</p> <p>Rekomend.: Tereszczenko</p>	<p>1892 Ziemia Smoleńska; Syn kupca 2-jej gildi</p> <p>Rozumiem BR ale mówić nie mogę; MOS- -KIEWSKI</p>	Kawaler, prawosławny	5 klas IIiej Smoleńskiej Szkoły Realnej i IIgą Kijowską Szkołe Chorążych	<p>1912-1912-ochotnik, 4 pp Koporski 1914-przeniesiony do 69 batalionu zapaso- wego piechoty do 5 kompanii; młodszym podoficerem.</p> <p>1915-odkomendero- wany do Wileńskiego Komendanta Etapo- wego jako kandydat do szkoły chorążych.</p> <p>1915-naznaczony do Nacz. Szt. Odesskiego Okregu Wojskowego 1915- przybył do 42 zapasowego Batalionu Piechoty, na front z kompania marszową 1915-58 Pragskij pulk piechoty 1916-komenderowany do sztabu 15 dywizji, ppor. 1917 styczeń- nazna- czony dcą wojskowo- -Pol. Kompanii Star- szy Adiutant Sztabu Dywizji Kwiecień 1918 -demobilizacja</p> <p>Do 1 maja 1918 służył w wojsku. Ostatnimi czasy żyłem na południu u krewnych, w zarządach sowieckich nie pracował, do bol- szewizmu stanowisko „wrazę”</p>	Niepodle- głość Białej Rusi
420-	<p>Michał Rusalowicz</p> <p>Rekomend.: Białoruska Szkolna Rada Smolicz, Kopajewicz, Burwiel</p> <p>↓</p>	<p>1889 Ziemia Mińska</p> <p>BR POL ROS</p>	Prawosławny Żonaty dzieciaty	Dyplom nauczy- cielski (Mińskie Seminarium Duchowne) Ukończył Wileńską Szkołę Wojskową	<p>Był nauczycielem</p> <p>1914-ochotnik bat zapasowego 1917-pisarz starszy 1917-odkomende- rowany do Wileńska Szkoły Wojskowej 1917- 17 pulk zapasowy 1918-zwolniony z pulku jako nauczyciel ludowy</p>	Stoję za niepodległość Białej Rusi
				Bolszewizm liczę awantura		

MATERIAŁY BIAŁORUSKIEJ KOMISJI WOJSKOWEJ

↓					Do 10 stycznia 1918 mieszkałem w Simbirsku i byłem oficerem; za czasów sowieckich był nauczycielem(s 422) zaświadczenie Wójt gminy siennickiej powiatu mińskiego 4 maja 1920 nr 1415 m.Siennica” nauczyciel skorynieckiej szkoły tej gminy Michał Rusalowicz ni w bolszewickiej, ni w denikińskiej armii nie był lecz pracował jako sekretarz gminnej szkolnej rady”	
427-	Pawłowicz Jan Anna 3,4 Stanisław 3,2 Ranny Rekomend.: Paszkievicz Biezdnik Kudzielka	1894 Mińsk BR ROS	Prawosławny, kawaler	4 klasy miastowej szkoły 1 Moskiewska Szkoła Podchorążych 2 kursa ryskich politechnicznych kursów	Był uczniem kursów politechnicznych; 1914-ochotnik do 184 zapasowego baonu 1915 odkomenderowany do: I Moskiewskiej Szkoły Podchorążych 1915- podch. Naznaczony do 324 Kłazmińskiego pułku 1915-ppor. 1916-por 1917-sztabs. kapitanem Chory/ranny	„Mam nadzieję na odrodzenie białoruskiego narodu” Przeciwko bolszewików
430-	Sawenko Arseniusz Syn leśnika Rekomend.: Stanisław 3 Anna 3 i 4 Jerzy 4 Włodzimierz 3 3x ranny b.d.	1890 Gubernia Mińska BR ROS POL	Prawosławny, żonaty, dzieciaty	Zdał egzamin na wolontariusza 1-go [...] w Carycenskiej [Carycyńskim Męskim Gimnazjum] gimnazjum i Saratowska Szkoła Podchorążych	Był urzędnikiem Kontroli Państwowej Baskuczskiej kolei żelaznej 1914-mobilizacja, 141 pułk zapasowy 1916-pchor Po 1.11.1917 służył w 430 walkskim ukraińskim pułku po 20 stycznia 1918, a po 15 czerwca 1918 w więzieniu u bolszewików Jako wróg. W zarządach sowieckich”po wyjściu z więzienia” pod	Za niepodległość „Bolszewizm nie Przyznaje pryncypowo”
↓						

↓					strachem rozstrzalał był zmuszony postąpić do wojska. „W 85 i 88 pułkach od 15 VI 1918 do 5 I 1919, [ranny pod Tarnopolem, i w listopadzie 1918] był dcą kompanii, jaka z komisarzami i komunistami oddał Polakom, za co był obwieszczony w sowieckich gazetach poza prawem” Bral udział w wojnie z bolszewikami od 5 stycznia 1919 do likwidacji armii. 1919 marzec-porucznik, czerwiec-sztabnik, -kapitan; listopad- kapitan.	
---	--	--	--	--	---	--

Na podst arkuszy Stan służby oficera Wojska Białoruskiego. (kwestionariusz w jęz polskim). Opracowanie ma charakter roboczy

Daty wszędzie 6/4 [bez roku ale załącznik z X 1919] Liczba 141/75

Z akt przechowywanych w tekach 199 i 200 wynika, że do kwietnia 1920 efekty działalności utrzymywanej niemalym kosztem z polskiej szkatuły Białoruskiej Komisji Wojskowej były następujące:

- 1) Podkomisja Kulturalno-Oświatowa zorganizowała 3 tygodniowe Kursa białorusoznawstwa i przeegzaminowała wszystkich pracowników BKW (5 zdało celująco).
- 2) Podkomisja Regulaminowo-Szkolna przełożyła z polskiego na białoruski kilka regulaminów.
- 3) Podkomisja Agitacyjno - Werbunkowa zorganizowała wykłady dla 20 przyszłych agentów werbukowych i przygotowała plakaty i broszury.
- 4) Podkomisja Personalno-Ewidencyjna przedstawiła do DOE dokumenty 90 oficerów celem reaktywacji.

BKW na polecenie Piłsudskiego była konsekwentnie dotowana i to wbrew rosnącemu oburzeniu i protestom polskich władz okręgów wojskowych, do których docierały informacje bądź o infiltracji szeregów BKW przez białoruskich SR, bądź o trwaniu sporej części oficerów (i ich rodzin) w relatywnie dobrych warunkach na koszt szkatuły polskiej, przy małej ich chęci nie tylko walki, ale nawet własnej nauki. Trudno decyzje Piłsudskiego określić jako pragmatyczną....

IX.

ПРОХОЖДЕНИЕ СЛУЖБЫ.

Когда въ службу вступилъ и произведенъ въ первый офицерскій или классный чинъ; производство въ слѣдующіе чины и дальнѣйшая служба: военная гражданская и по выборамъ; переводы и перемѣненія изъ одного мѣста службы или должности въ другую, съ объясненіемъ, по какому случаю; по волѣ начальства или по собственному желанію; когда отправился и прибылъ къ новому мѣсту службы; награды: чинами, орденами, знаками отличія, ВСЕМИЛОСТИВѢЙШЕ рескрипты ВЫСОЧАЙШИИ благоволенія.

	Годъ.	Мѣсяцъ.	Число.		Годъ.	Мѣсяцъ.	Число.
Явился къ исполненію воинской повинности при призывѣ 1911 года				назначенія дѣлопроизводителямъ.....	1915	Нояб	19
На службу принятъ по мобилизаціи ратниковъ государственнаго ополченія 1-го разряда Новоалександровскимъ уѣзд. воинскимъ начальникомъ и назначенъ въ 383 Ковенскую ополченскую дружину.....	1914	Іюль	18	Возвратился изъ командировки.....	1916	Февр	11
Приказомъ по сводной бригадѣ Государственнаго ополченія Двинскаго военнаго Округа на театрѣ военныхъ дѣйствій отъ 13 ноября за № II утвержденъ въ должности дѣлопроизводителя по хозяйственной части 383-й пѣшей Ковенской дружины, съ переименованіемъ въ саурядъ-военные чиновники съ..	"	"	29	За отличіе усердную службу и труды, понесенные на театрѣ военныхъ дѣйствій, приказомъ Главнокомандующаго арміями Сѣвернаго фронта отъ 31 января 1916 г. за № 67 награжденъ серебряной нагрудной медалью на Станиславской лентѣ, со старшинствомъ съ 6-го декабря 1915 года...	"	Март	28
Приказомъ по 383 пѣшей Ковенской дружинѣ отъ 20 декабря за № 148 за весьма усердную службу и несомнѣнные усердные труды, способствующіе увеличенію хозяйственныхъ и артельныхъ суммъ, выдано въ награду сто рублей.....	"	Дек.	20	На основаніи телеграммы Дежурнаго Генерала Штаба Московскаго военнаго Округа с. г. за № 19951, командированъ въ Управление Петроградскаго уѣзднаго Военскаго Начальника на усиленіе штата на время войны.....	"	Іюль	3
Приказомъ по Виленской мѣстной бригадѣ отъ 23 января 1915 года назначенъ на должность и. д. дѣлопроизводителя Управленія Поневѣжскаго уѣзднаго Военскаго Начальника.....	1915	Янв.	23	Приказомъ по Управленію Петроградскаго Уѣзднаго Военскаго Начальника отъ 8-го Іюля 1916 г. за № 191 прибылъ и зачисленъ въ списки прикомандированныхъ.....	"	"	6
На основаніи телеграммы Начальника Ярославской мѣстной бригады 1915 г. за № 10742 командированъ въ 7-й запасный кавалерійскій полкъ, для временнаго				Приказомъ по Управленію Петроградскаго Уѣзднаго Военскаго Начальника отъ 8-го сентября 1916 г. за № 253, вступилъ, согласно предписанія отъ 3-го	1916	Іюль	10

ІХ.

ПРОХОЖДЕНИЕ СЛУЖБЫ.

Когда въ службу вступилъ и произведенъ въ первый офицерскій или классный чинъ: производство въ слѣдующіе чины и дальнѣйшая служба: военная, гражданская и по выборамъ; переводы и перемещенія изъ одного мѣста службы или должности въ другую, съ объясненіемъ, по какому случаю; по волѣ начальства или по собственному желанію; когда отправленъ и прибылъ къ новому мѣсту службы; награды: чинами, орденами, знаками отличія, ВСЕМИЛОСТИВѢЙШИЕ рескрипты ВЫСОЧАЙШИИ благоволенія.

	Год.	Мѣсяцъ.	Число.		Годъ.	Мѣсяцъ.	Число.
сентября 1916 г. за № 141129, въ исправленіе должности дѣлопроизводителя отдѣленія офицерскаго запаса.....	1916	Сент.	8.				
Прибыль и зачисленъ въ Павловское военное училище юнкеромъ рядового званія на правахъ вольноопредѣляющаго І-го разряда.....	"	Окт.	1.				
Переименованъ въ юнкера унтеръ-офицерскаго званія.....	"	дек.	22.				
По окончаніи ускореннаго 4-хъ мѣсячнаго курса военнаго времени, ВЫСОЧАЙШИМЪ приказомъ въ первый день февраля тысяча девятьсотъ семнадцатаго года произведенъ въ прапорщики, съ зачисленіемъ по армейской пѣхотѣ.....	1917	Февр.	1.				
Отправился въ распоряженіе Начальника І-й пѣхотной запасной бригады.....	"	"	13.				
Прибыль на службу въ 177-й пѣхотный запасный полкъ и зачисленъ въ списки переменнаго состава полка на должность младшаго офицера І2-й роты.....	"	Фев.	16.				
Командированъ для исполненія должности Крестецкаго Уѣднаго Военскаго Начальника	1917	Мар.	19.				
На гражданской службѣ состоялъ съ.....	1906	Нояб.	18.				
по.....	1913	"	1.				
По выборамъ дворянства не служилъ.							
ВСЕМИЛОСТИВѢЙШИЕ рескрипты и ВЫСОЧАЙШИЕ благоволенія не получалъ.							

PREZES
PREZYDIUM BIAŁORUSKIEJ
KOMISJI WOJSKOWEJ.

300

Do Pana Dowódcy D. O. E. Mińsk.

I Lipca 1922

№ 789

m. Mińsk.

Odnosił D-wa O. E. Mińsk Oddz. II Nr. 771/11
274 p. p. komunikuje Komisji, iż Por. Rezerwy Wojsk.
Oddz. Białor. Mikołaj D z i e m i d ó w winien
być bezwzględnie skreślonym z ewidencji tychże Od-
działów z dn. 20 Czerwca r. b.

ODDZIAŁ II

Data	Liczba	Referat
4/11	471	Ref.
	2/44	Załączników

Niniejszym mam honor prosić o zmianie decyzji
wsensie przyjęcia por. Dziemidowa, którego znam oso-
biście z najlepszej strony, jako człowieka bezwzględ-
nie lojalnie usposobionego do Władz Polskich, pa-
triotę białoruskiego, dobrze rozumiejącego konieczną
ność Polsko-Białoruskiego współżycia.

Wiadomości określające ujemnie osobę por. Dzie-
midowa pochodzą z jednej strony ze sfer wrogich mu
z osobistych względów; jeżeli zaś chodzi o Władze
Polskie-Grodzienskie- zostały one wprowadzone w
błąd niezupełnie dokładnymi relacjami. Działalność
por. Dziemidowa w Grodnie za czasów litewsko-niemiec-
kich jako Komendanta m. Grodno, poznałem dobrze,
gdyż i ja również prowadziłem tam polityczną akcję.
Muszę jednak zaznaczyć iż w całej jego działalności
nie było wystąpienia wrogich Polskość, a w momenta
decydujące, jak wejście Wojsk Polskich do Grodna Dzie-
midów jako Komendant Litewski, całkiem zgodził się
z mym poglądem lojalnie konsekwentego uznania Pol-
skiej Wojskowej Władzy, za co i został usunięty z

posady Komendanta i przez Władze Literckie został aresztowany i prz
ciągnięty do odpowiedzialności za zdradę.

P. Aleksin

Prezes Prezydium Białoruskiej Komisji Wojskowej.

*Хіміяроўна асведчанне іх
за правамыслнасцю палітычнага
офіцэра Ніемцова арав
за абавяз. лужальнасці і адкіем
гварантыі і хіст. адпові-
скальнасці на дзіце
P. Aleksin*

А/11 - 20.

IX.

ПРОХОЖДЕНИЕ СЛУЖБЫ.

Когда въ службу вступилъ и произведенъ въ первый офицерскій или класный чинъ; производство въ слѣдующіе чины и дальнѣйшая служба: военная, гражданская и по выборамъ; переводы и перемещенія изъ одного мѣста службы или должности въ другую; съ объясненіемъ, по какому случаю: по воли начальства или по собственному желанію; когда отправился и прибылъ къ новому мѣсту службы; награды: чинами, орденами, знаками отличія, ВСЕМИГЛОВЫМЪ рескриптомъ ВЫСОЧАЙШИЯ благоволенія.

	Годъ.	Мѣсяца.	Число.		Годъ.	Мѣсяца.	Число.
Призванъ по мобилизаціи ратниковъ ополченія 1-го разряда Минскимъ Уѣзднымъ Воинскимъ Присутствіемъ и назначенъ на службу въ 369 пѣхую Минскую друнину	1914	Сен.	23	Переведенъ въ первый разрядъ по поведенію	1916	Дек.	3
По окончаніи курса приказомъ по Войскамъ Омскаго Военнаго Округа 1917 г. № 80 произведенъ въ Прапорщики	1917	Февр.	10	Отправленъ на службу въ 21 Сибирскій Стрѣлковый Запасный полкъ	"	"	15
Прибылъ и зачисленъ въ списки 369 пѣхвой Минской друнины.....	"	"	27	Прибылъ и зачисленъ на службу въ 21 Сибирскомъ Стрѣлковомъ Запасномъ полку съ назначеніемъ младшимъ офицеромъ 15 роты.....	"	"	19
Командированъ въ Штабъ X армии въ качествѣ писаря	1915	Іюня	25	Производство въ чинъ Прапорщика утверждено приказомъ армии и флоту 27 апрѣля 1917 года со старшинствомъ съ 9 января 1917 года.	1917	Іюль	13
Прибылъ и зачисленъ въ списки прикомандированныхъ къ Управленію X армии.....	"	Авг.	27	Прибылъ и зачисленъ въ списки 276 пѣхот. Куплянскаго полка и 2 роты.....	"	"	22
Переведенъ на службу въ 276 пѣх. Куплянскій полкъ.....	1916	Март.	14	Въ составѣ полка участвовалъ въ походахъ и бояхъ противъ Австро-Германіи.			
Прибылъ и зачисленъ въ списки 276 пѣхот. Куплянскаго полка и 2 роты.....	"	"	22	Согласно приказа по 69 пѣх. дивизіи 1916г. за № 206, какъ выдержавшій испытаніе за курсъ учебной команды произведенъ въ младшіе унтеръ-офицеры.....	"	Іюля	14
Отправленъ въ распоряженіе Штаба Минскаго Военнаго Округа для командированія въ Школу Прапорщиковъ.....	"	"	25	Отправленъ въ распоряженіе Штаба Минскаго Военнаго Округа для командированія въ Школу Прапорщиковъ.....	"	"	25
Командированъ во 2-ю Омскую Школу Прапорщиковъ для прохожденія курса.....	"	Сент.	9	Прибылъ и зачисленъ въ списки Школы.....	"	Окт.	9
Прибылъ и зачисленъ въ списки Школы.....	"	Окт.	9				

481 115 89 140
№ 3/1

Stan służby.
OFICERA WOJSKA BIAŁORUSKIEGO.

1. Imię, nazwisko i imię ojca.	Koscinia Karajusz, syn Klacija
2. Imię i nazwisko panieńskie matki.	Marija Uszina
3. Czy żyją i czym się zajmują rodzice.	Uczestnikowie Gub. Karajusz
4. Imię i nazwisko panieńskie żony, ilość dzieci, lata ich urodzin, wyznanie.	Przeżytonie - Kabilina brisi nima
5. Ranga wojskowa i część wojska.	Podporucznik 184 k. Smoleński oddział piechoty
6. Miejsce urodzenia i wyznanie.	Gub. Grodzieński - państwo d. VII. 1891 r.
7. Data urodzenia.	d. VII. 1891 r.
8. Wychowanie: ogólne, wojskowe, specjalne.	Nauki ludowe Piechoty w oddziale w m. Polesie
9. Posady: komendne i specjalne.	Dowódca kompanii.
10. Czem się zajmował przed wstąpieniem do wojska.	Nauki ludowe
11. Udział w kampaniach, nagrody bojowe, rany, kontuzje, zaliczenie do Komitetu rannych.	Przeżytonie udział w wojnie białobrodej i armii Rannym nie był.

12. Czy został zaliczony do jakiej kategorii z powodu ran, kontuzji i chorób.	_____ 1. _____
13. Czy może być w szeregach wojska czy tylko na posadach nieszykowych.	Może być w szeregach wojska
14. Służba i obowiązki podług wyborów.	Był w garnizonie w mieście w województwie 44-go Korpusu w I i II. 1917r.
15. Czy ponosił kary za przestępstwa z ograniczeniem praw w służbie kiedy i za co, z wyroku sądu czy w porządku dyscyplinarnym.	_____ k. _____
16. Czy włada językiem białoruskim.	Jednym pisowniowym białoruskim
17. Czy posiada inne języki oprócz białoruskiego.	Polski, rosyjski i ukraiński
18. Stan materialny.	Nie znam
19. Poglądy na sprawę odrodzenia Białejrusi.	Udział gospod.
20. Gdzie mieszkał i czym zajmował się po 1-ym listopadzie 1917 r.	Mieszkał w mieście i pracował w grupie organizacji białoruskiej i byłem kierownikiem odd. i kierownikiem sekcji białoruskiej.
21. Czy pracował w Zarządach sowieckich, w jakich i jak długo.	Od połowy grudnia 1918r. do stycznia 1919r. przez ostatnie polskie byłem kierownikiem 22 oddziału sowieckiej sekcji białoruskiej.
22. Jaka posadę zajmował w zarządzie sowieckim.	_____ k. _____

141

23. Co zmusiło pracować w zarządzie sowieckim.	
24. Poglądy na bolszewizm i motyw.	Wojcie, Bolszewizm wszyscy przyjmują na zaproszenie zmiennego, która jest dobra dla jedynym bolszewizm i przyjmującym zdan.
25. Na zasadzie jakich dokumentów legi- tymuje się.	Porządkiem 20. XII. 1917, dozwolają i porządkiem N 11081. 22. I. 1918 44 am. rozkazem.
26. Kto rekomenduje z boku białoruskości.	Moje prace białoruskie
27. Adres.	M. K. Salsowa 4. m. 7.
28. Uwagi.	

Przebieg służby wojskowej.

I. Data wstąpienia do służby i data dekretu oficerskiego; awansowanie, przebieg dalszej służby; wojskowej, cywilnej; przeniesienie lub sprawowanie innego stanowiska służby wojskowej; z objaśnieniem powodu przeniesienia lub pełnienia innej służby. II. Pobyt poza służbą wojskową, urlopy z powodu otrzymanych ran lub chorób, miejsce leczenia i termin, kiedy uwolniony na jaki termin, data przybycia z urlopu, w terminie, z opóźnieniem, przyczyny opóźnienia, bezterminowe urlopy. Niewola; kiedy wzięty, miejsce, data powrotu. Dymisja rany lub rezerwa, kiedy uwolniony i data powrotu na służbę. III. Przebywanie w pochodach i potyczkach z nieprzyjacielem, z objaśnieniem gdzie właściwie, od i do jakiego czasu; czyny wyróżniające i odebrane w walkach rany lub kontuzje; specjalne polecenia nad bezpośrednie obowiązki z rozkazów najwyższych lub od władz.

Rok mies. dzień.	1914 r. 16. VII. w czasie mobilizacji był porucznikiem 100 kompanii do armii rosyjskiej (później w 1915 r. w armii austriackiej w Chorwacji)	Rok mies. dzień.	16. VII. 1915. Był do 20 sierpnia był od- komenderowany do oddziału strzel- czego 100 kompanii 100 kompanii 100 kompanii oddziału 100 kompanii 100 kompanii 100 kompanii 100 kompanii 100 kompanii
1916. 1. VII.	był porucznikiem 100 kompanii do armii austriackiej w Chorwacji		
1916. 5. II.	Był do 20 sierpnia był od- komenderowany do oddziału strzel- czego 100 kompanii 100 kompanii 100 kompanii 100 kompanii 100 kompanii		
1917 r.	był porucznikiem 100 kompanii do armii austriackiej w Chorwacji		

<p>Rok mies. dzień.</p>	<p><i>Smołsk:</i> <i>Ertonskomissij Komisji</i> <i>Wojskowej A. Jakubicki</i> <i>i Owsianik.</i></p>	<p>Rok mies. dzień.</p>	<p>11. 11</p>						
	<p>ОПОВІСТЬ</p> <table border="1" data-bbox="283 1308 541 1460"> <tr> <td>6/4</td> <td>11/11</td> <td>PP</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>2</td> </tr> </table>	6/4	11/11	PP			2		<p>Stan i przebieg służby porucznika <i>Kościelnicza Makarego</i> Podpisami własnoręcznymi stwierdzają oficerowie <i>erlonkowie Białor. Komisji</i> <i>Wojsk. A. Jakubicki i Owsianik.</i> Za prawomówność i białoruskość porucznika <i>Kościelnicza Makarego</i> ręczą <i>erlonkowie Białoruskiej</i> <i>Komisji Wojsk. Owsianik i</i> <i>Jakubicki</i> REZOLUCJA Podkomisji Kwalifikacyjnej <i>Przyjąć</i> <i>A. Jakubicki</i> Przewodniczący <i>F. Owsianik</i> Sekretarz</p>
6/4	11/11	PP							
		2							

№ 230

Stan. służby.
OFICERA WOJSKA BIALORUSKIEGO.

1. Imię, nazwisko i imię ojca.	Jan Macelli, syn Andrzeja
2. Imię i nazwisko panięskie matki.	Eudocja Anuło
3. Czy żyją i czerpią się zajmują rodzice.	Ma tylko ojciec i ma swoją gospodarstwo
4. Imię i nazwisko panięskie żony, ilość dzieci, lata ich urodzin, wyznanie.	Maria Koladko, prawosławne Dzieci: niema
5. Ranga wojskowa i część wojska.	porucznik 5 ¹⁹ , pułku piech.
6. Miejsce urodzenia i wyznanie.	W Illin, prawosławne
7. Data urodzenia.	25/VI 1891 r.
8. Wychowanie: ogólne, wojskowe, specjalne.	Ukończyłem seminarjum nauczycielskie i ukończyłem szkołę podchorążych i kursy Lesne w Moskwie
9. Posady: komandno, i specjalne.	W 1897 roku wzięty byłam do kompanii
10. Czem się zajmował przed wstąpieniem do wojska.	Pracowałem w lesnictwie w gub. Władymirskiej.
11. Udział w kampaniach, nagrody bojowe, rany, kontuzyje, zaliczenie do Komitetu rannych.	Uczestniczyłem w walkach z 1916 po 1918 r. mam ordery: Sm. Stanisława i Sm. Anny 1 st kl. byłem ranny i kontuzj. w trakcie pod Rjżem w 1916 r.

12. Czy został zaliczony do jakiej kategorii z powodu ran, kontuzji i chorób.	Nie byłem zaliczony, ponieważ żadne rany nie funkcjonowały
13. Czy może być w szeregach wojska czy tylko na posadach nieszykowych.	może być w szeregach
14. Służba i obowiązki podług wyborów.	Byłem wybranym delegatem w Ministerstwie Przemysłu i Handlu w 1918 r. przy obale Polowego Rządu i instruktor
15. Czy ponosił kary za przestępstwa z ograniczeniem praw w służbie i za co, z wyroku sądu czy w porządku dyscyplinarnym.	nie
16. Czy włada językiem białoruskim.	nie
17. Czy posiada inne języki oprócz białoruskiego.	Polski, rosyjski i nie mieński
18. Stan materialny.	Słaby
19. Poglądy na sprawę odrodzenia Białorusi.	za odrodzenia Białorusi
20. Gdzie mieszkał i czym zajmował się po 1-ym listopadzie 1917 r.	Do 11/1918 byłem w rodzinie w Słucku, a 11/1918 byłem wyjeżdżającym do Ukrainy, gdzie byłem mobilizowany i parmy byłem przetrzymywany do nie wolę
21. Czy pracował w Zarządach sowieckich, w jakich i jak długo.	nie
22. Jaka posadę zajmował w zarządzie sowieckim.	

К о п і я.

232

НА Г Р А Д Н О Й   Л И С Т Ъ

300 пѣхотнаго З А С Л А В С К А Г О полка, Прапорщикъ Иванъ
М А Ц Е Л И.

1. Часть, должн./если занимаетъ, а у чиновниковъ и классъ ея/ имя и фамилія, а также и вѣроисповѣданіе.
2. Старшинство въ послѣднемъ чинѣ и должности /годъ, м-цъ и число/
3. Имѣющіяся награды, года ихъ полученія, награды за текущую кампанію съ краткимъ обозначеніемъ отличій за которыя онѣ получены.

1. 300 пѣхотнаго Заславскаго полка, младшій офицеръ, Прапорщикъ Иванъ МАЦЕЛИ, православнаго вѣроисповѣданія.
2. По окончаніи 3-хъ мѣсячнаго курса въ I-й Московской Школѣ Прапорщиковъ, приказомъ по войскамъ Московскаго военнаго Округа отъ 8 апрѣля 1916 года за № 387, произведенъ въ прапорщики и въ должности съ 18 Августа 1916 года.
3. Наградъ не имѣеть.

Послѣдняя награда и время полученія ея. Если сдѣлано какое либо представленіе къ наградѣ то ва какія и когда оказанныя отличія, кому и когда направлено представленіе.

Не получалъ.

Представленъ:

1. Къ наградѣ орденомъ Св. Станислава 3 степени съ мечами и бантомъ за отличія въ періодъ боевъ съ 18 августа по 5 октября 1916 г.
- Представленіе направлено:
1. Начальнику 75 пѣх. дивизіи 24 ноября 1916 года за № 9115.-

Вѣрно: И. д. Полкового Адеютанта, Капитанъ /полпис/.

хххххххххххххх

Ч А С О В Н

БЕЛАРУСКІ НАЦІОНАЛЬНЫ

П А С Ъ В Е Д Ч Ъ Н Ъ Н Е

К А М І Т Э Т

Случчыны

Красавіка 21 дня 1920 г.

№ 71.
м. Слуцк.

Гэтымъ сьведчыца, што грамадзянін Янка Мацэлли у працягу свайго жыцця у м. Слуцку выяві сябе як беларус і сваею працаю дапамагау у культурна-нацыянальным адраджэнню Слуцчыны.

Пасьведчэнне выдава на заяве на гэтае Я. Мацэлли на конт поступу яго у беларускую армію. Старшыня П. Маурнд./М.П./ . Пісар /полпис/.

ф

231

<p>23. Co zmusiło pracować w zarządzie sowieckim.</p>	<p>—</p>
<p>24. Poglądy na bolszewizm i motywacja</p>	<p>Ja narodowiec i stonowałem bolszewizmowi nie ma...</p>
<p>25. Na zasłuzie jakich dokumetów legi-</p>	<p>Rasmiadkewicz Szwabow. Władysław Kom. Szwabow. Rasmiadkewicz i Białor. Groda. pułk. nr 254 nagrodi. list. 300. Rasmiadkewicz 90 pat. płoch. nr 300000. Władysław Szwabow.</p>
<p>26. Kto rekomenduje z boku białoruskośc.</p>	<p>Dr. Szwabowicz Władysław i M. Szwabow</p>
<p>27. Adres.</p>	<p>M. Szwabow, ul. Szwabow d. Szwabowiczyna</p>
<p>28. Uwagi.</p>	<p>Kopie przebiegu służby po- stawała przy ankie i pała Białor. Groda.</p>

przebieg służby wojskowej.

I. Data wstąpienia do służby i data dekretu oficerskiego, awansowanie, przebieg dalszej służby wojskowej, cywilnej; przeniesienie lub sprawowanie innego stanowiska służby wojskowej z objaśnieniem powodu przeniesienia lub pełnienia innej służby. II. Pobyt poza służbą wojskową, urlopy z powodu otrzymanych ran lub chorób, miejsce leczenia i termin, kiedy uwolniony na jaki termin, data przywrócić z urlopu, w terminie, z opóźnieniem, przyczyny opóźnienia, bezterminowe urlopy. Uwaga: kiedy wzięty, miejsce, data powrotu, Dymisjowany lub rezerwowany, kiedy uwolniony, data powrotu na służbę. III. Wzrost, waga, pochodzenie, K pojczykach z nieprzyjacielem, z objaśnieniem, gdzie walczył, od i do jakiego czasu, czynny, wyróżniające i odebrane w walkach rany lub kontuzje, specjalne polecenia nad bezpośrednie obowiązki z rozkazów najwyższych lub od władz.

<p>Rok mies. dzień</p>	<p>1915 13/III Rozkazem... do służby w 34 zapasowy... w 34 zapasowy...</p>	<p>Rok mies. dzień</p>	<p>1916 5/IV Przebieg do m. Darowice w 34 zapasowy... w 34 zapasowy... w 34 zapasowy...</p>
<p>1916 8/IV</p>	<p>Rozkazem... do służby w 34 zapasowy... w 34 zapasowy... w 34 zapasowy...</p>	<p>1916 20/IV</p>	<p>Przebieg do m. Darowice w 34 zapasowy... w 34 zapasowy... w 34 zapasowy...</p>

Rok mies. dzień.		Rok mies. dzień.	
1916 8/III	Wjechał do wsi 31.01.1918	1918 14/XII	W walce na ul. w Rejowie wzięty do niewoli Piłsud- ceja i uwięziony do muzeum pedagogicznego
18/III	Namierzony w 300 ka- t. walczył walczył walczył	27/III	Przy wykuciu niemy w murze został ranny w rękę, odłamki konstrukcji w głowę.
19/III	Walczył walczył walczył	19/IV	Do 24/IV 1918, po 10/1919, ka- czył się w szpitalu w Warszawie Kryja czerwonego.
19/III	Walczył walczył walczył	11/V	Wysłany do niewoli w Germanji
1917	D-ca kompanii z 20% ps 6/10/17 z 20% ps 15/11/1917	11/VI	Wjechał do Litwy.
14/VI	Wjechał do wsi walczył Czarna w wsi walczył Walczył, gdzie walczył obronie inżyniera po dostaniu produktów armii	14/VI	Podpisał na służbę do [nieczytelne] pułk i namierzony pułk adjuwanta. Półka zastępcy pułk początku Polonez oficer Służby i przebieg służby Jana Macelli
11/IX	519 pułk ułożony z 520 p i namierzony 517 kielce- konskantski m pułk		Podpisami własnoręcznymi stwierdzają oficerowie <i>Dziachanow</i> ppor. <i>Falkowski</i> Kapitan
22/IX	elocjonowany aparatu- nikom z statkiem z 19/10/18		Za prawomyślność i białoruskość ofi- cera <i>Jana Macelli</i> początek <i>Wiernikowski</i> , <i>Stani- kiewicz</i> i <i>Szyło</i>
24/11	Podstawka w powierni 24/11/18 walczył walczył		REZOLUCJA Podkomisji Kwalifikacyjnej <i>Przyjety</i> <i>porucznik</i> <i>Adolf</i> <i>Kierownik</i> <i>Podkomisji</i> <i>Przewodniczący</i>
1918	Kompania walczył		<i>Secretar</i> <i>Walczył</i>
25/11	Walczył walczył walczył		
27/11	Pomocnik do pułku		
11/11	Wolność od służby woj- scowej walczył		
16/11	Przybył do Warszawy; mi- litsionem [nieczytelne] i namierzony z Rejowic oficer		

Rok mies. dzień.

Do Smiczei ożenił się w 1907. otrzymałem posadę w Kształni Dąbki. Kol. Lic. Pozn i pracowałem tam przez jedno i pół roku, a 2 1/2 r. w Smiczei tego Wydziału. Jak zaczął się Gmachowski wyjazd do Sierpnia 1915, wstąpiłem do Wydziału. W tym czasie dwa dni w tygodniu wstąpiłem do Miłkowskiego i mieszkałem przez 3 1/2 laty. W maju 1917 r. wstąpiłem do Wydziału. W tym czasie dwa dni w tygodniu wstąpiłem do Miłkowskiego i mieszkałem przez 3 1/2 laty. W maju 1917 r. wstąpiłem do Wydziału. W tym czasie dwa dni w tygodniu wstąpiłem do Miłkowskiego i mieszkałem przez 3 1/2 laty. W maju 1917 r. wstąpiłem do Wydziału. W tym czasie dwa dni w tygodniu wstąpiłem do Miłkowskiego i mieszkałem przez 3 1/2 laty.

Rok mies. dzień.

Wstąpiłem do Wydziału. W tym czasie dwa dni w tygodniu wstąpiłem do Miłkowskiego i mieszkałem przez 3 1/2 laty. W maju 1917 r. wstąpiłem do Wydziału. W tym czasie dwa dni w tygodniu wstąpiłem do Miłkowskiego i mieszkałem przez 3 1/2 laty.

Stan i przebieg służby _____

Podpisami własnoręcznymi stwierdzają oficerowie _____

Za prawomyslnosć i białoruskość **Ro-**
manowski
ręczę **Losik i Wier-**
nickowski.

REZOLUCJA Podkomisji Kwalifikacyjnej
"Pracy i uciążli-
wości wojskowej"

Prezes Podkomisji *J. Dow...*
 sekretarz

409

IX.

ПРОХОЖДЕНИЕ СЛУЖБЫ.

Когда въ службу вступилъ и произведенъ въ первый офицерскій или классный чинъ; производство въ слѣдующіе чины и дальнѣйшая служба: военная гражданская и по выборамъ; переводы и перемѣненія изъ одного мѣста службы или должности въ другую; съ объявленіемъ, по какому случаю: по волѣ начальства или по собственному желанію; когда отправился и прибылъ къ новому мѣсту службы; награды, чинами, орденами, знаками отличія, ВСЕМИЛОСТИВѢЙШЕ рескрипты ВЫСОЧАЙШИЯ благоволенія.

	Годъ.	Мѣсяца.	Число.		Годъ.	Мѣсяца.	Число.
Согласно поданнаго на Высочайшее Имя прошенія принять на службу въ 119 пѣх. Коломенскій п. и зачисленъ въ списки 16-й роты рядовымъ на правахъ вольноопредѣляющагося I разряда на казенное содержаніе	1912	Сент.	30.	Прибылъ на службу въ 15 пѣх. Шлиссельбургскій Генералъ-Фельдмаршала Князя Аникиты Репнина полкъ.....	1914	Авг.	5.
Срокъ службы исчисляется съ.....	"	Окт.	1.	Назначенъ младшимъ офицеромъ 5-й роты.....	"	"	5.
Перечисленъ съ казеннаго содержанія на собственное.....	"	Окт.	10.	Назначенъ в р. команду ющимъ 9 ротой.....	1915	Янв.	27.
Зачисленъ въ полковую учебную команду для прохожденія курса....	1913	Фев.	27.	Назначенъ на должность Завѣдывающаго оружіемъ.....	"	Апр.	6.
Награжденъ свѣтло-бронзовою медалью въ память 300 лѣтъ Царствованія Дома Романовыхъ.....	"	"	21.	Сдѣлъ должность Завѣдывающаго оружіемъ.....	"	Іюня	5.
Окончилъ курсъ полковой учебной команды ..	"	Мая	25.	Государь Императоръ въ 18 день Сентября 1914 г. Всемилоостивѣйше соизволил разрѣшить впредь именоваться по фамиліи БУДВІВІЧЪ, вмѣсто фамиліи ПОРТАНКО.			
Награжденъ знакомъ 3 степени за отличную стрельбу.....	"	Іюля	29.	Командированъ въ Главное Управление военно-учебныхъ заведеній для держанія офицерскаго экзамена по программѣ мирнаго времени.....	1915	Авг.	17.
Младшимъ унтеръ-офицеромъ.....	"	Іюня	25.	Приказомъ войскамъ XI армии отъ 20 августа 1915г. за №155 награжденъ за отличія оказанныя въ періодъ боевъ 9 Марта по 1го Іюня, Орденомъ Св. Станислава 3 ст. съ мечами и бантомъ.....	1915	Авг.	20.
Въ Комиссіи учрежденной при Штабѣ 30 пѣх. дивизіи выдержалъ экзаменъ на чинъ прапорщика запаса арменской пѣхоты.....	"	Авг.	29.	Приказомъ войскамъ I армии отъ 16 Іюля 1915г. за №1001, отличія въ дѣлахъ противъ германцевъ награжденъ орденомъ Св. Анни 4 ст. съ надписью "за храбрость".....	"	Сент.	18.
Уволенъ въ Запасъ на жительство въ городъ Минскъ.....	"	"	30.	Височайшимъ приказомъ отъ 30 января 1916 г. по сдачѣ при Владивостокѣ пѣх. военномъ училищѣ офицерскаго экзамена по программѣ мирнаго времени произведенъ въ Подпоручики.....	1916	Янв.	30.
Височайшимъ приказомъ состоявшимся въ 9 день октября 1913 г. произведенъ въ прапорщину запаса арменской пѣх. по Минскому уѣзду.....	"	Окт.	9.				
Призванъ на службу по мобилизаціи Московскимъ Уѣзднымъ Военнымъ Начальникомъ и назначенъ въ дѣйствующую армию	1914	Іюля	17.				

ІХ.

ПРОХОЖДЕНИЕ СЛУЖБЫ.

Когда въ службу вступилъ и произведенъ въ первый офицерскій или классный чинъ; производство въ слѣдующіе чины и дальнѣйшая служба: военная, гражданская и по выборамъ; переводы и перемещенія изъ одного мѣста службы или должности въ другую; съ объясненіемъ, по какому случаю; по волѣ начальства или по собственному желанію; когда отпавился и прибылъ къ новому мѣсту службы; награды: чинами, орденами, знаками отличія, ВСЕМІЯМИ И ВСЕМИНУЖНЫМИ рескрипты ВЫСОЧАЙШИИ благоволенія.

	Годъ.	Мѣсяцъ.	Число.		Годъ.	Мѣсяцъ.	Число.
Со старшинствомъ съ	1914	Іюля	12	Высочайшимъ приказомъ отъ 21 декабря 1916г.			
Прибылъ въ полкъ по выдержаніи экзамена...	1916	Фев.	25	на основаніи приказа по В.В. 1915г. за №563 произведенъ въ Штабскіи Капитана.....	1916	Дек.	21.
Начальникомъ команды службы связи съ.....	1916	Фев.	25	Со старшинствомъ съ	"	Авг.	25.
Назначенъ Полковымъ Адыютантомъ.....	1916	Марта	18	Командированъ въ распоряженіе Прокурора Общаго Суда войскъ Гвардіи.....	1917	Іюля	26.
Приказомъ войскамъ І отъ 16 Іюля 1915 г. за № 1001, за отличія въ дѣлахъ противъ германцевъ награжденъ Орденомъ Св. Анны 3 ст. съ мечами и бантомъ.....	1916	Мая	17	Приказомъ войскамъ ІІ арміи назначенъ Помощникомъ Начальника Контр-развѣдывательнаго Отдѣленія Штаба ІІ арміи и Начальникомъ контр-развѣдывательскаго пункта 6 армейскаго корпуса	1917	Сент.	1.
Высочайшимъ приказомъ отъ 19 мая 1916г. утверждено пожалованіе за отличія въ дѣлахъ противъ непріятели Ордена Св. Станислава 3 ст. съ мечами и бантомъ.....	"	"	19	Приказомъ войскамъ ІІ арміи отъ 16 августа 1917 г. за отличія въ дѣлахъ противъ Австро-Германцевъ за періодъ съ 1-го января 1916 г. по 1-ое января 1917 г. награжденъ орденомъ Св. Анны 2-й степени съ мечами.....	"	Авг.	16.
Приказомъ войскамъ 7 арміи отъ 1 Іюля 1916г. за №748, за отличія въ дѣлахъ противъ Австро-рйцевъ награжденъ Орденомъ Св. Станислава 2 ст. съ мечами....	"	Іюля	1	Приказомъ Главнокомандующаго арміями Юго-Западнаго фронта отъ 10 октября 1917 г. за отличія въ бояхъ съ Австро-Германцами въ Іюль 1917г. награжденъ орденомъ Св. Владимира 4 ст. съ мечами и бантомъ.....	"	Окт.	10.
Принятъ подъ покровительство Александровскаго Комитета о раненыхъ съ причисленіемъ къ 3 классу раненныхъ.							
Высочайшимъ приказомъ отъ 12 Ноября 1916 г. на основаніи приказа по В.В. 1915 г. за №563 даровано старшинство въ чинѣ Подпоручика съ	1913	Іюня	12.				
Высочайшимъ приказомъ отъ 30 ноября 1916 г. на основаніи приказа по В.В. 1915 г. за №563 произведенъ въ поручики.	1916	Нояб	30.				
Со старшинствомъ.....	1915	Іюля	19.				

Odpisy/Regesty ciekawszych dokumentów

* Spis oficerów przyjętych do Wojska Białoruskiego Podkomisja Personalna –Ewidencyjna BKW i naznaczonych D-ca Wojsk Białoruskich na posady i do rezerwy.⁷⁶

(1-5)

Sabilło Witold ppor. gruzińskiej służby i rosyjskiej

Bubień Aleksander por. ros służby;

Pawłowski Adam ppor. polskiej służby

Surowiec Aleksander ppor. ros służby

Zmazo Mikołaj ppor. ros. służby

* Intendentura Okręgu Etapowego Białoruskiego N 4614, Mińsk 28 IV 1920 do DOE MIŃSK⁷⁷

Ponieważ Dowództwo Wojsk Białoruskich zwróciło się do tut. Intendentury z prośbą o przyznanie im dodatków, należących się oficerom, będącym poza stałym garnizonem motywując to tym że Rozk. M.S.Wojsk Dep. I Mob. Org. Sekcja Organ. nr 692 (org. P.I) zostały Baranowicze naznaczone jako miejsce stałego garnizonu, lecz z braku tam koszar, muszą formować się dotąd w Mińsku Lit. A więc uważają siebie za stacjonujących poza miejscem stałego garnizonu, powołując się przy tem na rozk. Zewn. DOG Grodno N.9 &3 i 15

Podp. Szef Intendentury Staniszewski kpr.

* DOE Mińsk Oddz II L.739 II 259 Pol. Głow P.Pol Nr IV E dn. 5 VII 1920. Ściśle poufne.⁷⁸

Do Dowództwa 4-tej Armii Oddz. Do własnych rąk Szefa Sekcji

Zalaczając [brak] Janiszewskiego wraz wyjaśnieniem w odpisach Inspektora Politycznego Z.Okregu Mińskiego uprasza się o odnośne zarządzenie celem przeprowadzenia dochodzenia i wyjaśnienia który z wymiebnionych: Romanowski czy Szczerbiński w dn.26 vI Br we wsi Bukowce gminy tuchowickiej pow. mińskiego agitował na niekorzyść wojska polskiego

Podp. Plk i Dca

* ZCZW ZOM Wydz Narodowościowo-Wyznaniowy 17 VI 1920 N 2594/V Do Szefa Sztabu D-wa Okręgu Etapowego P.kpt Wilczewskiego Mińsk Lit.⁷⁹

Ze strony Inspektoratu Politycznego brak przeszkód w rozesłaniu 5 ofcerów Oddz białoruskich w charakterze oficerów zaciągowych przy PKU

⁷⁶ RGWA Fond Trofiejny 471 k opis 1 teka 200 k. 205-206.

⁷⁷ RGWA Fond Trofiejny 471 k opis 1 teka 200 k. 260.

⁷⁸ RGWA Fond Trofiejny 471 k opis 1 teka 200 k. 262.

⁷⁹ RGWA Fond Trofiejny 471 k opis 1 teka 200 k. 263.

„Jednocześnie komunikuję , że uważam za pożądane wydelegowanie umieszczonego na liście ppor W.Adamowicza do m. Slucka, rozkład pozostałych oficerów jest mi obojętny”.

* Spis urzędników przyjętych do Wojska Białoruskiego Podkomisja Personalno-Ewidencyjna BKW.⁸⁰

1. Romanowski Mikołaj / W Mińskim wydziale Zachodniego Okręgu Kolei Państwowych; referent/znaczony przez BKW :referent Szkolnego Wydziału Regulaminowo-Szkolnej Podkomisji od 1 IV 1920/ zam. Mińsk Maciejki zaulek d.9 m.2

2.Hołub Władysław/ 22 lata służby w depo Mińsk Aleksandrowskiej kol. I w zarządzie aprowizacyjnym/ BKW: tłumacz Regulaminowo Szkolnej Podkomisji/ od 1 V 1920/ Mińsk Przewodna d.15 m.3

* Białoruska Komisja Wojskowa Pers. Ewid Podkom. 26 Maja 1920 N 595/542 Do DOE Mińsk Podp Wiceprezes Prezydium BKW.⁸¹

Prezes Podkomisji Personalno-Ewidencyjnej A.Jakubiecki

Sekretarz F.

Przy niniejszym przysyła się listy osób przyjętych Podkomisja ... na urzędy do BKW + stan służby

Podkomisja ..zgodnie z par 5 Dekretu od dn. 22 października 1919 roku uprasza DOE Mińsk przedstawić listę Naczelnikowi Państwa celem mianowania tych osób urzędnikami wojskowymi wojsk białoruskich i celem reaktywacji... O rezultatach BKW prosi powiadomić

* NDWP Sztab Generalny O I Nr 5267/I Poczta Pol. 53 dn. 21 maja 1920 Tajne. B.Pilne.⁸²

Dekret Naczelnego Wodza . Mianowanie dowódcy Oddziałów Białoruskich [na prośbę własną (pismo 14 z 17 IV 1920)] plk Konopackiego zwalniam z Dowództwa Oddziałów Białoruskich i członkostwa WKB

Dowództwo Oddz Białoruskich tymczasowo mjr Tungus –Zawiślak

---

⁸⁰ RGWA Fond Trofiejny 471 k opis 1 teka 200 k. 267-268.

⁸¹ RGWA Fond Trofiejny 471 k opis 1 teka 200 k. 269-268v.

⁸² RGWA Fond Trofiejny 471 k opis 1 teka 200 k. 281.

* Lista imienna kandydatów do Szkoły Podchorążych piechoty w Wwie (1-10).⁸³

Mikucki Józef, Pupko Ludwik, Swinarski Mikołaj, Ejsmont Grzegorz, Mieszkowski Sergiusz, Kowiazik Mikołaj, Gadycki-Cwirko Teodor, Czynczuk Włodzimierz, Tarutis Włodzimierz, zygalkowicz Jerzy Podp SzeF Sztabu pplk Borodnicz

DOE Mińsk K 288	1 VII 1920	Ppor. Paweł Bierdnik	Winien być bezwzględnie skreślony z dn 30 VI 1920
299	jw	Por. Sergiusz Siergiejewicz-Kościelnicki	jw
290		Sztab-kapitan Teodor Czerepinin	
291	„ojciec stracił pracę przez polską okupację”	Urzędnik Włodzimierz Michalewicz	
293		Sztab-kapitan Aleksander Ławysz	
294		Ppor. Władysław Adamowicz	jw
295		Por. Wincenty Popławski	
296		Ppor. Henryk Hryhonis	
297		Ppor. Włodzimierz Kazak	
298	Nazwisko na liście konfidentów bolszewickiej czerezwyczajki; info sprawdzone we wsi przez wywiadowcę	Ppor. Danił Poleszczuk	
300-303	k. 300 lis Aleksiuł Litwini aresztowali Dziemidowa za zdradę za uznanie polskiej władzy wojskowej	Ppor. Mikołaj Dziemidow	
304		Por. Mikołaj Pleszczakow	
305		Por. rez. WOB Mikołaj Trubionok	
306		por. Tadeusz Januszenko	
307		Pplk Jan Aleksander Wierbicki	jw
308		Por. rezerwy WOB Stefan Nowik [Nowikow]	Na własną prośbę
310		Ppor. rezerwy Michał Trubionka	
311		Por. Łukasz Arechwo	
312		Por. Józef Michałowski	

⁸³ RGWA Fond Trofejnij 471 k opis 1 teka 200 k. 284

* Spis oficerów przyjętych do Wojska Białoruskiego (czerwiec 1920).⁸⁴

N r.Nr. Porząd.	Nazwisko i imię.	W jakiej armiji pracował w pierw i w jakiej randze.	W jakiej randze przyjęty do wojska Białoruskiego.
I.	WOJNO Mikołaj.	Rosyjskiej służby Kapitan.	Kapitana.
2.	TUMCZANOK Jan.	Rosyjskiej służby porucznik.	Porucznika.
3.	ŻABINSKI Stefan.	Rosyjskiej służby porucznik.	Porucznika.
4.	GALKIN Mikołaj.	Rosyjskiej służby porucznik.	Porucznika.
5.	GNOROWSKI Antoni.	Rosyjskiej służby Stabs-Kapitan.	Porucznika.
6.	HAPANOWICZ Paweł.	Rosyjskiej służby Porucznik.	Porucznika.
7.	SAWICKI Konstanty.	Rosyjskiej służby Pporucznik.	Pporucznika.
8.	KUNICKI Jan.	Rosyjskiej służby Pporucznik.	Pporucznika.
9.	PUKOWSKI Konstanty.	Rosyjskiej służby Pporucznik.	Pporucznika.
10.	MIŁENIEC Bazyl.	Rosyjskiej służby Pporucznik.	Pporucznika.
II.	CHAŻBIJEWICZ Aleksander.	Rosyjskiej służby chorąży.	Pporucznika.
12.	KULARA Mikołaj.	Rosyjskiej służby Pporucznik.	Pporucznika.
13.	ZOLCIKOW Borys.	Rosyjskiej służby Pporucznik.	Pporucznika.
14.	PAWŁOWSKI Jerzy.	Rosyjskiej służby Pporucznik.	Pporucznika.
15.	LISOWSKI Władysław.	Rosyjskiej służby Pporucznik.	Pporucznika.
16.	RADZIKIEWICZ Mikołaj.	Rosyjskiej służby Pporucznik.	Pporucznika.

Prezes Prezydium B.K. Wojskowej

Prezes Podkomisji
Personalno-Ewidencyjnej *A. Kubiś*

Sekretarz *F. Dzwonko*

⁸⁴ RGWA Fond Trofiejny 471 K opis 1 Teka 200 k. 314-315.

MATERIAŁY BIALORUSKIEJ KOMISJI WOJSKOWEJ

K i e d y przyjęty do Wojska Białoruskiego.	A D R E S .
dnia 26 czerwca 1920r.	m. Wilno, I Portowa Nr.8.
dnia 26 czerwca 1920r.	Fol. Jankowo pow. Działieńskiego ziemi wileńskiej.
dnia 15 czerwca 1920 r.	m. Wilno, Ostrobrawska 9.
dnia 17 czerwca 1920 r.	m. Mińsk, al. Ilińska 2m.3.
dnia 23 czerwca 1920 r.	miasteczka Roś pow. Wołkowyskiego Ziemi Grodzieńskiej.
dnia 26 czerwca 1920 r.	m. Bielsk, Ziemi Grodzieńskiej ul. Augustowska 29.
dnia 26 czerwca 1920r.	m. Wilno, Bakażta II.
dnia 23 czerwca 1920 r.	m. Mińsk, ul. Wileńska d. 15.m.2.
dnia 17 czerwca 1920r.	m. Mińsk, ul. Ad. Mickiewicza 121.m.2
dnia 17 czerwca 1920 r.	m. Wilno, Ostrobrawska 9. gimnazjum Biał.
dnia 17 czerwca 1920 r.	wieś Orda Kleckiej gminy pow. Baranowicz.
dnia 17 czerwca 1920 r.	m. Mińsk, ul. Koszarowa 48 m.I.
dnia 17 czerwca 1920 r.	m. Mińsk, ul. Storażewska 4.
dnia 17 czerwca 1920r.	m. Mińsk, Hotel Poznański pokój 4.
dnia 17 czerwca 1920 r.	M. Wilno, ul. Sołtańska-Krótką I.
dnia 23 czerwca 1920 r.	m. Grodno, ul. Saperna 22 mieszkanie Zaścienczyka.

* Spis oficerów przyjętych do Wojska Białoruskiego Podkomisją Personalno – Ewidencyjną BKW (n 140).⁸⁵

		W jakiej armii w jakiej randze pracował	Na jaką posadę przeznaczony	Od jakiego czasu zaliczony do rezerwy	adres
Bielewicz Kuchim	Ros. armii sztabs-kapitan	kapitan	Do rezerwy	Z 29 V 1920	Mińsk Przewodna 1/3
Pigulewski Włodzimierz	Ros. armii por.	por.		25 V 1920	Mińsk, hotel „Rosia” nr 4 ul. Ad Mickiewicza
Wasilewski Arkadzi	Ros. armii sztabs-kapitan	por.		20 V	Mińsk zaułek Plebański 9 m.5
Lewykin Jerzy	Ros. armii ppor.	ppor.		20 V	Mińsk hotel Gdańsk, ul. Ad. Mickiewicza
Rusałowicz Michał	Ros. armii chor.	ppor.		14 V	Wieś Skarynicze sienneckiej gminy pow. i gub. mińska
Sawenko Arseniusz	Ros. armii kpt.	ppor.		25 V	Mińsk Makarjusz ul. d. 3 m. 2
Pawłowicz Jan	Ros. armii sztabs-kapitan	por.		25 V	Mińsk Staro Miszczańska Nr 29

Podp. Prezes Prezydium BKW P Aleksiuł
Prezes Podkomisji P-E A Jakubecki
Sekretarz F. Żd.....

Dr hab. Joanna Gierowska-Kałaur – historyk, profesor w Instytucie Historii PAN, wykładowca w Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego. Zajmuje się historią krajów b. Wielkiego Księstwa Litewskiego w XIX i XX wieku i historią Polski XX wieku. Specjalizuje się w edycji źródeł.

⁸⁵ RGWA Fond Trofiejny 471 K opis 1 teka 200 k. 357-398.

